

Uradni list Republike Slovenije

Internet: <http://www.uradni-list.si>

e-mail: info@uradni-list.si

Št. 30 Ljubljana, četrtek 16.4.1998

Cena 960 SIT

ISSN 1318-0576

Leto VIII

DRŽAVNI ZBOR

1224. Zakon o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (ZZLPPO)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z

o razglasitvi zakona o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (ZZLPPO)

Razglašam zakon o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (ZZLPPO), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 2. aprila 1998.

Št. 001-22-44/98

Ljubljana, dne 10. aprila 1998.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N

O ZAKLJUČKU LASTNINJENJA IN PRIVATIZACIJI PRAVNIH OSEB V LASTI SLOVENSKE RAZVOJNE DRUŽBE (ZZLPPO)

I. UVODNA DOLOČBA

1. člen

(predmet zakona)

Ta zakon ureja:

- zaključek lastninjenja podjetij z družbenim kapitalom;
- privatizacijo pravnih oseb, ki so delno ali v celoti v lasti Slovenske razvojne družbe;
- statusno preoblikovanje pravnih oseb z družbenim kapitalom v gospodarske družbe;
- vrste premoženja v neposredni ali posredni lasti Republike Slovenije, namenjenega razdelitvi pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate.

II. ZAKLJUČEK LASTNINJENJA

2. člen

(pojem)

Zaključek lastninjenja po tem zakonu je prehod družbenega kapitala v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe s sočasnim preoblikovanjem v kapitalsko družbo, kolikor ta v času prehoda družbenega kapitala še ni organiziran kot kapitalna družba.

3. člen

(datumi zaključka lastninjenja)

(1) Družbeni kapital podjetij oziroma drugih pravnih oseb, ki se lastninsko preoblikujejo na podlagi enega od naslednjih zakonov:

– zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/92, 7/93, 31/93, in 1/96 – v nadaljnjem besedilu: ZLPP);

– zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 32/93 – v nadaljnjem besedilu: ZGJS);

– zakona o zadrugah (Uradni list RS, št. 13/92 in 7/93 – v nadaljnjem besedilu: ZZad);

in do uveljavitve tega zakona še niso pridobila soglasja Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo (v nadaljnjem besedilu: agencija) iz četrtega odstavka 20. člena ZLPP, preide v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe na dneve, določene v tem členu.

(2) Družbeni kapital podjetij iz prejšnjega odstavka, ki v treh mesecih od uveljavitve tega zakona ne pridobijo soglasja agencije iz drugega odstavka 19. člena ZLPP, preide v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe z iztekom trimesečnega roka.

(3) Družbeni kapital podjetij iz prvega odstavka tega člena, ki so v roku iz prejšnjega odstavka pridobila soglasja agencije iz drugega odstavka 19. člena ZLPP in v šestih mesecih od uveljavitve tega zakona ne pridobijo soglasja agencije iz četrtega odstavka 20. člena ZLPP, preide v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe z iztekom šestmesečnega roka.

(4) Družbeni kapital podjetij, kjer je bil v zvezi s premoženjem podjetja ali njegovim poslovanjem uveden kazenski postopek proti osebam, odgovornim za to podjetje ali poslovanje, preide z dnem uveljavitve tega zakona oziroma z dnem uvedbe kazenskega postopka, na Slovensko razvojno družbo.

4. člen

(pravne posledice zaključka lastninjenja)

(1) Z dnem prenosa družbenega kapitala na Slovensko razvojno družbo na podlagi prejšnjega člena pridobi Sloven-

ska razvojna družba vse pravice delničarja oziroma družbenika, v pravni osebi iz prejšnjega člena v razmerju prenešene družbenega kapitala do celotnega kapitala podjetja in nanjo preidejo vsi zahtevki iz naslova oškodovanja družbenega kapitala v teh podjetjih, razen v primerih, ko družbeni pravobranilec Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: družbeni pravobranilec) vložijo tožbo po določbah drugega in tretjega odstavka 50. člena ZLPP.

(2) Če podjetje iz prejšnjega člena še ni organizirano v pravno organizacijski obliki kapitalne družbe, prenehajo s prenosom družbenega kapitala v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe vsa pooblastila dosedanjih organov upravljanja, razen pooblastil direktorja oziroma poslovodje.

(3) Z dnem prenosa družbenega kapitala v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe prenehajo pravice in obveznosti agencije pri izbiri in izvedbi postopkov lastninskega preoblikovanja. Slovenska razvojna družba vstopi v postopke lastninskega preoblikovanja oziroma likvidacije podjetij na mesto agencije v fazi, kot so bili na dan prenosa družbenega kapitala in jih nadaljuje v skladu s sprejetim programom in pravili postopka.

5. člen

(druge pravne posledice zaključka lastninjenja)

(1) Pri pravnih osebah, ki so pred uveljavitvijo tega zakona izvedle postopek lastninskega preoblikovanja v nasprotju z zakonskimi predpisi, preide z dnem uveljavitve tega zakona v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe družbeni kapital, ki ga je revizijski organ ugotovil z odločbo v postopkih revizije lastninskega preoblikovanja.

(2) Z dnem pravnomočnosti preidejo na Slovensko razvojno družbo vsi učinki pravnomočnih sodnih odločitev oziroma sklenjenih poravnav med pravnimi strankami v pravnih iz naslova oškodovanja družbenega kapitala, ki jih je začel družbeni pravobranilec.

(3) Če je nad podjetjem z družbenim kapitalom začel postopek stečajne likvidacije, ima Slovenska razvojna družba pravico do ostanka stečajne oziroma likvidacijske mase po poplačilu upnikov, v sorazmerju z udeležbo družbenega kapitala v lastniškem kapitalu podjetja.

(4) Na Slovensko razvojno družbo preidejo tudi ostale oblike družbenega premoženja, ki bi se lahko lastnilo po zakonih iz prvega odstavka 3. člena tega zakona.

6. člen

(ugotavljanje oškodovanja družbenega premoženja)

(1) Za družbeni kapital, ki z dnem uveljavitve tega zakona preide v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe in se preoblikuje po tem zakonu, se šteje tudi premoženje fizičnih in pravnih oseb doma in v tujini skupaj z njegovim povečanjem iz poslovanja, ki izvira iz poslovanja nekdanjih družbenih podjetij, oziroma drugih pravnih oseb registriranih v Republiki Sloveniji, ki se lastninsko preoblikujejo ali so se preoblikovale na podlagi ZLPP ali posebnega zakona, če to premoženje ni bilo upoštevano v otvoritveni bilanci po stanju na dan 1. 1. 1993 v skladu z uredbo o metodologiji za izdelavo otvoritvene bilance stanja (Uradni list RS, št. 24/93, 62/93, 72/93, 19/94, 32/94 in 45/94).

(2) Fizične in pravne osebe iz prejšnjega odstavka so dolžne v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona sporočiti Slovenski razvojni družbi vse potrebne podatke, da Slovenska razvojna družba to premoženje evidentira ter prenese v svojo posest, upravljanje in razpolaganje.

(3) Slovenska razvojna družba in Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) sta dolžni sprejeti ukrepe, s katerimi se prepozna, izsledi in zaseže premoženje, ki je po prvem odstavku tega člena prešlo v last Slovenske

razvojne družbe in preprečiti kakršnekoli posle s tem premoženjem, njegov prenos in razpolaganje z njim.

(4) Slovenska razvojna družba pri izvajanju nalog iz prejšnjih odstavkov tega člena sodeluje z Banko Slovenije, Agencijo Republike Slovenije za revidiranje lastninskega preoblikovanja podjetij, Družbenim pravobranilcem Republike Slovenije, Ministrstvom, pristojnim za notranje zadeve, Državnim tožilcem Republike Slovenije, Ministrstvom, pristojnim za pravosodje, Uradom za preprečevanje pranja denarja ter drugimi pristojnimi državnimi institucijami doma in v tujini.

7. člen

(uveljavljanje zahtevkov iz naslova oškodovanja družbenega premoženja)

(1) Z dnem prenosa družbenega premoženja oziroma kapitala iz 5. člena tega zakona na Slovensko razvojno družbo, ta družba uveljavlja zahtevke iz naslova oškodovanja družbenega premoženja oziroma kapitala, za katere še ni bil uveden sodni postopek.

(2) Družbeni pravobranilec lahko 15 dni po prejemu revizijskega poročila Agencije Republike Slovenija za revidiranje lastninskega preoblikovanja podjetij (v nadaljnjem besedilu: Agencija za revidiranje) predlaga Slovenski razvojni družbi sodno uveljavljanje zahtevka iz naslova oškodovanja družbenega premoženja oziroma kapitala.

(3) Če Slovenska razvojna družba pobude družbenega pravobranilca ne sprejme, ga je dolžna o razlogih za to obvestiti v roku 8 dni po prejemu pobude. Če družbeni pravobranilec oceni, da razlogi Slovenske razvojne družbe niso opravičeni, lahko ta zahtevek iz prejšnjega odstavka uveljavlja sam iz razlogov in po postopku, ki velja na dan uveljavitve tega zakona.

8. člen

(preoblikovanje v kapitalno družbo)

(1) Če podjetje iz 3. člena tega zakona še ni organizirano v pravno organizacijski obliki kapitalne družbe, se s prenosom družbenega kapitala v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe preoblikuje v delniško družbo ali v družbo z omejeno odgovornostjo. Slovenska razvojna družba sprejme statut delniške družbe oziroma akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo.

(2) Preoblikovanje v kapitalno družbo iz prejšnjega odstavka se vpiše v sodni register. Predlogu za vpis v sodni register je potrebno poleg listin, ki jih je potrebno priložiti vsakemu predlogu za vpis preoblikovanja, priložiti tudi naslednje listine:

1. statut delniške družbe oziroma akt o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo;

2. zadnjo letno bilanco stanja, ki je bila v skladu z določbami zakona o gospodarskih družbah (Uradni list RS, št. 30/93, 29/94, 82/94 in 20/98) predložena Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet (v nadaljnjem besedilu: APP), na podlagi katere je bil oblikovan osnovni kapital družbe;

3. izjavo agencije, da podjetje do izteka roka iz drugega odstavka 3. člena ni pridobilo soglasja agencije iz drugega odstavka 19. člena ZLPP oziroma izjavo agencije, da podjetje do izteka roka iz tretjega odstavka 3. člena tega zakona ni pridobilo soglasja agencije iz četrtega odstavka 20. člena ZLPP.

(3) Če je podjetje iz 3. člena tega zakona že organizirano v pravno organizacijski obliki družbe z omejeno odgovornostjo, se pri poslovnem deležu, ki je enak deležu družbenega kapitala v osnovnem kapitalu družbe, kot družbenik vpiše Slovenska razvojna družba.

(4) Ne glede na določbe zakona, ki ureja sodni register, o osebi, upravičeni zahtevati vpis v sodni register, vložiti predlog za vpis sprememb iz prvega oziroma prejšnjega odstavka Slovenska razvojna družba.

(5) Slovenska razvojna družba mora vložiti predlog za vpis sprememb iz prvega oziroma tretjega odstavka tega člena v roku 60 dni šteto od predaje dokumentacije iz 58. člena tega zakona.

(6) Pristojno sodišče mora o vloženem predlogu odločiti v roku 30 dni oziroma poslati predlagatelju odredbo, s katero mu naloži odpravo pomanjkljivosti. Predlogi za vpis po tem členu se obravnavajo prednostno.

9. člen

(oblikovanje osnovnega kapitala)

(1) Pri sprejemu statuta delniške družbe oziroma akta o ustanovitvi družbe z omejeno odgovornostjo na podlagi prvega odstavka prejšnjega člena, oblikuje Slovenska razvojna družba višino osnovnega kapitala na podlagi bilance stanja iz 2. točke drugega odstavka prejšnjega člena. Slovenska razvojna družba lahko pri oblikovanju višine osnovnega kapitala razčleni in izkaže posamezne postavke kapitala v drugačni višini kot je izkazan v zadnji bilanci stanja, vendar v osnovni kapital ne sme prerazporediti neizplačanega dobička preteklih let. Osnovni kapital se lahko zmanjša zaradi pokrivanja nepokrite izgube.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka oblikuje Slovenska razvojna družba osnovni kapital v višini najnižjega zneska osnovnega kapitala, določenega za ustrezno pravno organizacijsko obliko z zakonom, ki ureja gospodarske družbe, če je kapital podjetja, izkazan v zadnji bilanci stanja, nižji od tega zneska.

10. člen

(izdaja delnic)

(1) Podjetje iz 3. člena tega zakona, ki je organizirano v pravno organizacijski obliki delniške družbe oziroma se z zaključkom lastninjenja preoblikuje v delniško družbo, mora izdati imenske delnice v nematerializirani obliki (v nadaljnjem besedilu: delnice) v roku 60 dni.

(2) Rok iz prejšnjega odstavka teče:

1. če podjetje ob zaključku lastninjenja po tem zakonu še ni bilo organizirano v pravno organizacijski obliki delniške družbe, od dneva vpisa preoblikovanja v sodni register;

2. če je bilo podjetje ob zaključku lastninjenja že organizirano kot delniška družba, od dneva uveljavitve tega zakona.

(3) Podjetje (izdajatelj delnic) izda delnice z izročitvijo naloga Klirinško depotni družbi, da v centralnem registru nematerializiranih vrednostnih papirjev vknjiži delnice kot vrednostne papirje v dobro Slovenske razvojne družbe in morebitnih drugih delničarjev.

(4) V primeru iz 1. točke drugega odstavka tega člena opravi vsa pravna dejanja, potrebna za izdajo delnic, Slovenska razvojna družba v imenu in za račun izdajatelja.

(5) Pred izdajo delnic Slovenska razvojna družba ne sme začeti privatizacije.

(6) Če je bila pred izdajo delnic iz prvega odstavka tega člena izdana pravnomočna odločba o denacionalizaciji, ki se glasi na vrnitev lastninskega deleža v podjetju iz 1. točke drugega odstavka tega člena, mora Slovenska razvojna družba z nalogom za izdajo delnic Klirinško depotni družbi naložiti, da se delnice v deležu, določenem s pravnomočno odločbo o denacionalizaciji, vknjižijo v dobro denacionalizacijskega upravičenca.

(7) Če je podjetje iz prvega odstavka tega člena delno v lasti Republike Slovenije ali mesta Ljubljane oziroma lokalne skupnosti (v nadaljnjem besedilu: država ali lokalna skupnost) na podlagi ZGJS, mora Slovenska razvojna družba z

nalogom za izdajo delnic Klirinško depotni družbi naložiti, da se delnice v deležu, ki ustreza vrednosti deleža družbenega kapitala, ki je na podlagi 69. in 73. člena ZGJS, postal last države oziroma lokalne skupnosti in vrednosti deleža, ki ga je država pridobila z vložitvijo objektov in naprav, pridobljenih na podlagi 76. člena ZGJS oziroma vložitvijo pravice uporabe navedenih objektov in naprav v premoženje podjetja, vknjiži v dobro države.

(8) Če je bila pred izdajo delnic iz prvega odstavka tega člena izdana pravnomočna odločba o deležu združenih upravičencev na družbenem kapitalu podjetja po 57. členu ZZad, mora Slovenska razvojna družba z nalogom za izdajo delnic Klirinško depotni družbi naložiti, da se delnice v deležu, določenim s pravnomočno odločbo, vknjižijo v dobro združenih upravičencev.

(9) Če ima država v skladu z zakonom, ki ureja privatizacijo državne lastnine, oziroma drugim posebnim zakonom, pravico do delnice posebnega razreda (v nadaljnjem besedilu: zlata delnica), mora Slovenska razvojna družba z nalogom za izdajo delnic Klirinško depotni družbi naložiti, da zlato delnico vknjiži v dobro države.

11. člen

(uporaba določb za druge pravne osebe)

(1) Določbe 4., 5., 7., 8., 9. in 10. člena tega zakona se uporabljajo tudi za pravne osebe iz 1. do 5. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona, če ni v naslednjih odstavkih tega člena drugače določeno.

(2) Rok iz prvega odstavka prejšnjega člena teče za pravne osebe iz prejšnjega odstavka:

1. če je pravna oseba iz prejšnjega odstavka ob uveljavitvi tega zakona že organizirana v pravno organizacijski obliki delniške družbe, od dneva uveljavitve tega zakona;

2. če pravna oseba iz prejšnjega odstavka ob uveljavitvi tega zakona še ni organizirana v pravno organizacijski obliki delniške družbe in se zaradi izvedbe privatizacije preoblikuje v delniško družbo, od dneva vpisa preoblikovanja v sodni register.

III. PRIVATIZACIJA PRAVNIH OSEB IN DRUGEGA PREMOŽENJA V LASTI SLOVENSKE RAZVOJNE DRUŽBE

1. Splošne določbe

12. člen

(privatizacija)

(1) Privatizacija po tem zakonu je prodaja delnic pravnih oseb, katerih imetnica je Slovenska razvojna družba, oziroma drugega premoženja v lasti Slovenske razvojne družbe, fizičnim osebam in pravnim osebam zasebnega prava.

(2) Slovenska razvojna družba premoženja iz prejšnjega odstavka ne sme odtujiti neodplačno, odplačno pa samo pod pogoji in na način, določen s tem zakonom.

13. člen

(uporaba določb)

(1) Določbe tega zakona se uporabljajo za privatizacijo delnic naslednjih pravnih oseb:

1. ki so svoj družbeni kapital pred uveljavitvijo ZLPP s pogodbo prenesle na Sklad Republike Slovenije za razvoj (v nadaljnjem besedilu: sklad);

2. katerih celotni družbeni kapital je na podlagi četrtega odstavka 50. člena ZLPP prešel v last in upravljanje sklada;

3. ki niso zagotovile revidiranja letnih računovodskih izkazov povezanih družb v tujini v skladu z določbo četrtega odstavka 31. a člena zakona o zunanjetrgovinskem poslova-

nju (Uradni list RS, št. 13/93, 66/93 in 7/94) in katerih celotni družbeni kapital je na podlagi 25.a člena zakona o privatizaciji pravnih oseb v lasti Sklada Republike Slovenije za razvoj in obveznostih Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo (Uradni list RS, št. 71/94 in 57/95 – v nadaljnjem besedilu: ZPPOLS) prešel v last in upravljanje sklada;

4. katerih osnovni kapital je bil delno ali v celoti v obliki dolgoročne finančne naložbe dolžnika kot preostanek stečajne mase prenešen na sklad;

5. ki niso opravile postopka lastninskega preoblikovanja v roku iz 20. člena ZLPP in katerih lastnik je postal sklad na podlagi pogodbe o prenosu delnic nanj v skladu z določbo drugega odstavka 23. člena ZPPOLS;

6. katerih družbeni kapital je prešel v last in upravljanje Slovenske razvojne družbe na podlagi tega zakona.

(2) Določbe tega zakona o privatizaciji delnic se smiselno uporabljajo tudi za privatizacijo poslovnih deležev pravnih oseb iz prejšnjega odstavka, poslovnih deležev in delnic drugih pravnih oseb, katerih imetnik je Slovenska razvojna družba, in privatizacijo drugega premoženja v lasti Slovenske razvojne družbe.

14. člen (kupnina)

(1) Kupnina, pridobljena s privatizacijo po tem zakonu, pripada Slovenski razvojni družbi.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka, se kupnina, pridobljena s privatizacijo delnic pravnih oseb iz 2., 3., 5. in 6. točke prvega odstavka prejšnjega člena, uporabi v skladu s posebnim zakonom, ki ureja uporabo sredstev, pridobljenih iz naslova kupnine na podlagi ZLPP.

15. člen (privatizacija po potrjenem programu)

(1) V primeru, da je pravna oseba iz 3. člena tega zakona že pridobila soglasje agencije iz drugega odstavka 19. člena ZLPP, je Slovenska razvojna družba dolžna opraviti privatizacijo na podlagi potrjenega privatizacijskega programa.

(2) Če je pravna oseba že izvedla postopek interne razdelitve in notranjega odkupa, Slovenska razvojna družba izvedbo posameznega postopka preveri in ga v primeru, da je bil izveden v skladu s programom in predpisi, potrdi.

2. Postopek privatizacije

16. člen (sklep o privatizaciji)

(1) Privatizacijo po tem zakonu izvede Slovenska razvojna družba na podlagi sklepa o privatizaciji.

(2) Slovenska razvojna družba izda sklep iz prejšnjega odstavka po določbah zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list SFRJ, št. 47/87), ki veljajo za izdajo odločbe. Sklep se vroči pravnim osebam, ki se privatizira ter denacionalizacijskim upravičencem, ki so zavarovali svoj zahtevek v skladu z 48. členom tega zakona. Slovenska razvojna družba sklep objavi v Uradnem listu Republike Slovenije in vsaj enem dnevnem časopisu.

(3) Zoper sklep Slovenske razvojne družbe je dopustna pritožba v roku petnajst dni od vročitve oziroma zadnje objave na ministrstvo, pristojno za ekonomske odnose in razvoj.

17. člen (vsebina sklepa o privatizaciji)

(1) Sklep o privatizaciji mora vsebovati:

1. podatke, ki določo označujejo predmet prodaje;

2. prodajno ceno in plačilne pogoje;

3. način privatizacije;

4. druge podatke, pomembne za privatizacijo.

(2) Kadar so predmet prodaje delnice, mora sklep o privatizaciji vsebovati najmanj naslednje podatke o predmetu prodaje:

1. firmo in sedež ter matično številko izdajatelja delnic;

2. opis dejavnosti in poslovanja izdajatelja delnic;

3. število in nominalno vrednost delnic;

4. določen opis pravic, ki iz delnic izhajajo.

18. člen

(vrednost delnic)

(1) Vrednost delnic se določi na podlagi ocene, ki jo opravi pooblaščen cenilec (v nadaljnjem besedilu: ocenjena vrednost). Za način privatizacije z interno razdelitvijo in z notranjim odkupom ter v primeru prodaje pooblaščenim investicijskim družbam se ocenjena vrednost določi po stanju in vrednosti na dan 1. 1. 1993, v vseh ostalih primerih pa po tekočem stanju in vrednostih.

(2) Pooblaščen cenilec po tem zakonu je oseba, ki ima za opravljanje cenitev licenco agencije.

19. člen

(določitev prodajne cene delnic)

(1) Prodajne cene ob prvi prodaji ni mogoče določiti pod ocenjeno vrednostjo.

(2) Če je bila prva javna prodaja neuspešna se lahko pri naslednji prodaji cena zniža za največ 30%.

(3) Če tudi prodaja za ceno, znižano v obsegu iz prejšnjega odstavka, ni uspešna, se lahko prodaja opravi tudi za ceno, ki je nižja od cene iz prejšnjega odstavka.

(4) Pogodba, s katero so bile delnice prodane za ceno, ki je bila določena v nasprotju s prvim, drugim oziroma prejšnjim odstavkom, je nična.

20. člen

(določitev cene v primeru interne razdelitve oziroma notranjega odkupa)

(1) Ne glede na določbe 18. člena tega zakona se prodajna cena delnic, ki se prodajajo v okviru interne razdelitve oziroma notranjega odkupa po tem zakonu, določi v višini ocenjene vrednosti ali knjigovodske vrednosti iz otvoritvene bilance, pri čemer se uporabi za upravičence ugodnejša vrednost.

(2) Vrednost iz otvoritvene bilance se ugotovi po metodologiji, predpisani z uredbo o metodologiji za izdelavo otvoritvene bilance stanja.

21. člen

(izročitev delnic)

Kadar je v tem zakonu določeno, da mora Slovenska razvojna družba v določenem roku izročiti delnice določeni osebi, mora Slovenska razvojna družba v tem roku izdati Klirinško depotni družbi nalog za preknjižbo delnic z računa nematerializiranih vrednostnih papirjev Slovenske razvojne družbe na račun te osebe – pridobiteljice delnic.

3. Načini privatizacije

Skupne določbe

22. člen

(načini privatizacije)

(1) Privatizacija delnic po tem zakonu se opravi z uporabo enega ali nekaterih od naslednjih načinov:

1. prenosa delnic na sklade;

2. prodaje delnic pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate;

3. interne razdelitve v primeru pravnih oseb iz 1., 2., 3., 4. oziroma 6. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona;

4. notranjega odkupa v primeru pravnih oseb iz 1., 2., 3., 4. oziroma 6. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona;

5. javne prodaje;

6. privatizacije s sočasnim ekonomsko finančnim prestrukturiranjem.

(2) O izbiri načinov privatizacije odloča Slovenska razvojna družba, če ni v posameznih primerih za posamezne načine določeno, da jih Slovenska razvojna družba mora opraviti.

(3) Delnice, ki jih Slovenska razvojna družba proda v okviru interne razdelitve in notranjega odkupa za certifikate oziroma potrdila, so neprenosljive dve leti šteto od izteka roka za vpis in vplačilo teh delnic.

Prenos delnic na sklade

23. člen

(prenos delnic na sklade)

(1) Slovenska razvojna družba mora prenesti 10% delež delnic pravnih oseb iz 2., 3. in 6. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona, katerih imetnica je, na Slovenski odškodninski sklad (v nadaljnjem besedilu: Odškodninski sklad) in 10% delež teh delnic na Kapitalski sklad pokojninskega in invalidskega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: Kapitalski sklad).

(2) Slovenska razvojna družba mora delnice iz prejšnjega odstavka prenesti na naslednji način in v naslednjih rokih:

1. v primeru iz 1. točke drugega odstavka 10. člena tega zakona mora Slovenska razvojna družba z nalogom za izdajo delnic Klirinško depotni družbi naložiti, da se delnice v deležu iz prejšnjega odstavka vknjižijo v dobro Odškodninskega sklada oziroma Kapitalskega sklada;

2. v primeru iz 2. točke drugega odstavka 10. člena tega zakona mora Slovenska razvojna družba izročiti delnice Odškodninskemu skladu oziroma Kapitalskemu skladu, v roku petnajst dni šteto od izdaje delnic;

3. če je izdajatelj delnice izdal v nematerializirani obliki že pred uveljavitvijo tega zakona, mora Slovenska razvojna družba izročiti delnice Odškodninskemu skladu oziroma Kapitalskemu skladu, najkasneje v roku 60 dni od uveljavitve tega zakona.

Prodaja delnic in drugega premoženja pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate

24. člen

(premoženje, ki je predmet prodaje)

(1) Slovenska razvojna družba mora prodati pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate naslednje premoženje v svoji lasti, kolikor to predstavlja dopustno obliko naložb pooblaščenih investicijskih družb v skladu z zakonom o investicijskih skladih in družbah za upravljanje (Uradni list RS, št. 6/94, 25/97 in 10/98 - v nadaljnjem besedilu: ZISDU):

1. delnice, prenešene na sklad oziroma Slovensko razvojno družbo na podlagi tretje alineje prvega odstavka 22. člena, tretjega odstavka 23. člena, šestega odstavka 25. člena in 29. člena ZLPP;

2. delnice pravnih oseb iz 2., 3., 5. in 6. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona, razen delnic, ki jih privatizira na načine iz 1., 3. oziroma 4. točke 22. člena tega zakona;

3. poslovno nepotrebna sredstva in materialne naložbe, ki so bile v postopku lastninskega preoblikovanja prene-

šene na sklad in drugo premoženje, ki je bilo po do sedaj veljavnih predpisih namenjeno prodaji pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate;

4. nadomestno premoženje iz 25. člena tega zakona;

5. zadržane delnice v primeru iz tretjega odstavka 46. člena tega zakona;

6. delnice oziroma denarna sredstva, ki jih pridobi na podlagi drugega odstavka 47. člena tega zakona;

7. terjatve in naložbe bank v sanaciji iz 26. člena tega zakona razen tistih, ki jih po posebnem sklepu vlade potrebuje za izvajanje programa prestrukturiranja podjetij.

(2) Ne glede na določbe tega zakona se premoženje 4., 5. in 6. točke tega člena pred prodajo pooblaščenim investicijskim družbam, prenese v višini 25% na Odškodninski sklad.

25. člen

(nadomestno premoženje)

(1) Ne glede na določbo prejšnjega člena tega zakona Slovenska razvojna družba pooblaščenim investicijskim družbam ne proda delnic podjetja, nad katerim je bil začel postopek stečaja. Če je bil nad podjetjem iz prejšnjega člena začel postopek prisilne poravnave, se privatizacija prekine do zaključka tega postopka.

(2) Kadar je bil nad podjetjem iz prejšnjega člena opravljen postopek stečaja oziroma likvidacije, proda Slovenska razvojna družba pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate denarna sredstva oziroma drugo premoženje, ki ga je prejela na podlagi pravice iz delnic iz prejšnjega člena do sorazmernega dela ostanka premoženja v primeru stečaja oziroma likvidacije podjetja.

(3) Določba prejšnjega odstavka se smiselno uporablja tudi v primeru, kadar Slovenska razvojna družba v skladu s četrtem odstavkom 40. člena tega zakona proda delnice iz prejšnjega člena za gotovino oziroma za drugo premoženje.

26. člen

(terjatve in naložbe bank v sanaciji)

(1) Z dnem uveljavitve tega zakona preide na Slovensko razvojno družbo naslednje premoženje agencije za sanacijo bank in hranilnic (v nadaljnjem besedilu: Agencija za sanacijo):

1. terjatve, ki jih je agencija za sanacijo odkupila od bank v sanaciji z obveznicami (v nadaljnjem besedilu: sanacijske obveznice) izdanimi na podlagi zakona o jamstvu Republike Slovenije za obveznice, izdane zaradi sanacije bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 57/92), oziroma zakona o zamenjavi obveznic Republike Slovenije za obveznice Agencije Republike Slovenije za sanacijo bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 59/95);

2. lastniški deleži v pravnih osebah, ki jih je agencija za sanacijo odkupila od bank v sanaciji s sanacijskimi obveznicami, oziroma pridobila s stvarnim vložkom terjatev iz prejšnje točke.

(2) V primeru privatizacije pravne osebe, do katere ima Slovenska razvojna družba terjatve, ki jih je pridobila na podlagi 1. točke prejšnjega odstavka, lahko Slovenska razvojna družba pred privatizacijo izvede povečanje osnovnega kapitala s stvarnimi vložki, katerih predmet so navedene terjatve. V takšnem primeru proda Slovenska razvojna družba pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate delnice, ki jih pridobi z vplačilom takšnega stvarnega vložka.

27. člen

(prodajna cena)

Ne glede na določbe 18. in 19. člena tega zakona se prodajna cena v primeru prodaje premoženja iz 24., 25., 26. in 52. člena tega zakona pooblaščenim investicijskim

družbam za certifikate določi na način iz 3. člena zakona o zagotavljanju sredstev pooblaščenim investicijskim družbam zaradi zamenjave teh sredstev za zbrane lastniške certifikate (Uradni list RS, št. 59/96 – v nadaljevanju: ZZSPID).

28. člen

(način in roki prodaje)

(1) Slovenska razvojna družba proda delnice pooblaščenim investicijskim družbam na podlagi javnega zbiranja ponudb.

(2) Podrobnejše predpise o načinu prodaje iz prejšnjega odstavka, določi vlada.

Interna razdelitev delnic

29. člen

(upravičenci do interne razdelitve)

(1) Slovenska razvojna družba mora zaposlenim, bivšim zaposlenim in upokojenim delavcem pravne osebe iz 1., 2., 3., 4., 5. oziroma 6. točke prvega odstavka 13. člena tega zakona z javno ponudbo ponuditi v odkup 20% tistih delnic te pravne osebe, katerih imetnica je Slovenska razvojna družba.

(2) Pravico do nakupa delnic iz prejšnjega odstavka imajo tudi zaposleni, bivši zaposleni in upokojeni delavci pravnih oseb, ki jih je ustanovila pravna oseba, katere delnice so predmet prodaje po prejšnjem odstavku, in so še v celoti ali delno v lasti te pravne osebe.

30. člen

(ponudba za odkup)

(1) Ponudbo za odkup v okviru interne razdelitve mora Slovenska razvojna družba objaviti v roku 30 dni šteto od dneva, ko je postal sklep o privatizaciji dokončen in ko je pristojni organ izdal soglasje k izdaji potrdil o premalo izplačanih plačah v skladu s 25. a členom ZLPP.

(2) Ponudba za odkup iz prejšnjega odstavka mora obsegati:

1. ceno delnic in način vplačila;
2. navedbo vpisnih mest in pogojev za vpis delnic;
3. začetek in zaključek vpisovanja in vplačila delnic (v nadaljnjem besedilu: rok za vpis in vplačilo delnic);
4. opozorilo, da upravičenci, ki v roku za vpis in vplačilo delnic ne bodo vpisali in vplačali, izgubijo pravico do sodelovanja pri interni razdelitvi.

(3) Datum začetka vpisovanja delnic mora biti določen najmanj osem dni in največ petnajst dni po dnevu objave.

(4) Vpisovanje in vplačilo delnic traja 60 dni.

(5) Upravičenci, ki v roku za vpis in vplačilo delnic iz prejšnjega odstavka delnic ne vpišejo in vplačajo, izgubijo pravico do sodelovanja pri interni razdelitvi.

31. člen

(ožji družinski člani zaposlenih)

(1) Če upravičenci iz 29. člena tega zakona v roku za vpis in vplačilo ne vpišejo in vplačajo vseh delnic, ki so predmet prodaje v okviru interne razdelitve, imajo pravico do nakupa teh delnic ožji družinski člani zaposlenih iz prvega odstavka 29. člena tega zakona.

(2) S ponudbo za odkup iz prejšnjega člena mora Slovenska razvojna družba ponuditi upravičencem iz prejšnjega odstavka delnice v odkup pod odložnim pogojem, da upravičenci iz 29. člena tega zakona ne bodo vplačali in vpisali vseh delnic, ki so predmet prodaje v okviru interne razdelitve, v roku za vpis in vplačilo teh delnic.

(3) Za ožje družinske člane po tem zakonu štejejo zakonec zaposlenega ali oseba, s katero živi upravičenec v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti, njegovi otroci oziroma

ma posvojenci, starši in posvojitelji ter osebe, ki jih je po zakonu dolžan preživljati.

32. člen

(vplačilo delnic)

(1) Vplačilo delnic v okviru interne razdelitve se opravi z izročitvijo lastniških certifikatov oziroma potrdil.

(2) Pri vplačilu delnic v okviru interne razdelitve morajo upravičenci iz 29. člena tega zakona najprej v celoti uporabiti potrdila in nato lastniške certifikate.

(3) Pri izračunavanju in izdaji potrdil iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo določbe uredbe o izdajanju in upoštevanju potrdil na podlagi neizplačanega dela neto osnovnih plač (Uradni list RS, št. 59/93).

(4) Slovenska razvojna družba izroči delnice upravičencem, ki so delnice vpisali in vplačali v roku za vpis in vplačilo delnic, v roku petnajstih dni šteto od dneva plačila kupnine po pogodbi o prodaji delnic med Slovensko razvojno družbo in pravno osebo.

Notranji odkup delnic

33. člen

(notranji odkup delnic)

(1) Slovenska razvojna družba lahko ponudi upravičencem iz prvega odstavka drugega odstavka 29. člena tega zakona, ki so sodelovali pri interni razdelitvi, v odkup delnice pravne osebe, katerih imetnica je Slovenska razvojna družba, vendar največ 40% vseh delnic te pravne osebe, katerih imetnica je Slovenska razvojna družba.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka ponudi Slovenska razvojna družba delnice pravne osebe, ki je podjetje iz 57. člena ZZad, v odkup upravičencem iz prvega odstavka 60. člena ZZad.

34. člen

(uporaba določb o interni razdelitvi)

(1) Za notranji odkup se smiselno uporabljajo določbe tega zakona o interni razdelitvi, če ni v naslednjih odstavkih tega člena drugače določeno.

(2) Upravičenci do notranjega odkupa imajo pravico do 50% popusta na prodajno ceno delnic.

(3) Delnice se v okviru notranjega odkupa plačajo z denarnimi vplačili. Prodajna cena delnic se revalorizira z rastjo drobnoprodajnih cen do dneva podpisa pogodbe.

(4) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se vplačilo delnic v okviru notranjega odkupa lahko opravi z izročitvijo lastniških certifikatov oziroma potrdil, ki jih upravičenec iz prvega odstavka tega člena ni mogel v celoti uporabiti v okviru interne razdelitve.

Javna prodaja delnic

35. člen

(način prodaje)

(1) Javna prodaja delnic se lahko opravi na enega od naslednjih načinov:

1. na podlagi javne ponudbe delnic;
2. z javnim zbiranjem ponudb;
3. na podlagi javne dražbe.

(2) Javna ponudba delnic je na nedoločen krog oseb naslovljeno javno vabilo k nakupu delnic pod vnaprej objavljenimi pogoji.

(3) Javno zbiranje ponudb je na nedoločen krog oseb naslovljeno javno vabilo k dajanju ponudb za nakup delnic.

(4) Javna dražba delnic je javna prodaja delnic, pri kateri je pogodba o nakupu delnic sklenjena s tistim, ki ponudi najvišjo ceno nad izključno ceno delnic.

(5) Podrobnejše predpise o načinih javne prodaje delnic določi vlada.

36. člen

(izbira najboljšega ponudnika)

Pri prodaji delnic na podlagi javnega zbiranja ponudb, Slovenska razvojna družba upošteva predvsem naslednje kriterije:

1. predloženi poslovni načrt;
2. poslovno in finančno bonitetno poročilo ponudnika;
3. zagotovila ponudnika za ohranitev delovnih mest;
4. zagotovila ponudnika za investicije v družbo;
5. ponujeno ceno in plačilne pogoje.

37. člen

(plačilo delnic)

(1) Plačilo delnic, ki so predmet javne prodaje, se lahko opravi z denarnim vplačilom ali izročitvijo drugega premoženja oziroma prenosom pravic.

(2) Kadar se delnice, ki so predmet javne prodaje plačajo z izročitvijo drugega premoženja oziroma prenosom pravic, mora vrednost tega premoženja oziroma pravic oceniti pooblaščen cenilec oziroma izvedenec ustrezne stroke.

Posebne določbe o načinih privatizacije s sočasnim ekonomsko finančnim prestrukturiranjem

38. člen

(pojmem)

(1) Kadar je zaradi ekonomsko finančnega položaja podjetja, ki se privatizira po tem zakonu, potrebno opraviti ekonomsko finančno prestrukturiranje podjetja, se takšno prestrukturiranje opravi sočasno s privatizacijo podjetja.

(2) O tem, da se ekonomsko finančno prestrukturiranje podjetja opravi sočasno s privatizacijo, odloči Slovenska razvojna družba.

(3) Ekonomsko finančno prestrukturiranje se opravi v obsegu, določenem s tem zakonom.

39. člen

(povečanje osnovnega kapitala s terjatvami delavcev)

(1) V primeru iz prvega odstavka prejšnjega člena tega zakona se lahko kot način privatizacije opravi povečanje osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki, katerih predmet so terjatve do podjetja.

(2) Zaradi izvedbe povečanja kapitala s terjatvami delavcev iz naslova neizplačanih plač in drugih prejemkov iz dela, za katere niso bila izdana potrdila, lahko podjetje z delavci sklene poravnavo, katere predmet so vse terjatve iz naslova neizplačanih plač in drugih prejemkov iz dela in s katero ugotovi skupno višino teh terjatev.

(3) Kadar so predmet povečanja osnovnega kapitala z novimi stvarnimi vložki terjatve delavcev iz naslova neizplačanih plač in drugih prejemkov iz dela, za katere niso bila izdana potrdila, se osnovni kapital poveča tudi z vsemi terjatvami na plačilo davkov in prispevkov v zvezi s temi terjatvami delavcev in se delnice, ki se štejejo za vplačane s temi terjatvami izročijo Kapitalskemu skladu.

(4) Delnice, ki se izdajo zaradi povečanja osnovnega kapitala na podlagi prvega odstavka tega člena, se vplačajo s terjatvami v višini, ki je enaka ali večja od nominalne vrednosti delnice.

(5) Za povečanje osnovnega kapitala na podlagi prvega odstavka tega člena se ne uporabljajo naslednje določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe:

- o reviziji stvarnega vložka;

- o obveznem denarnem vplačilu novega vložka v primeru povečanja osnovnega kapitala družbe z omejeno odgovornostjo.

40. člen

(prodaja strateškemu kupcu)

(1) Kadar je v primeru iz prvega odstavka 38. člena tega zakona zaradi ekonomsko finančnega prestrukturiranja potrebno opraviti prodajo strateškemu kupcu, se ne glede na določbe 29. do 37. člena tega zakona privatizacija opravi v skladu z določbami tega člena.

(2) Za strateškega kupca se šteje oseba, ki je pripravljena odkupiti celoten ali večinski delež delnic z namenom aktivnega upravljanja podjetja, ki se privatizira.

(3) Kadar je v primeru iz prvega odstavka tega člena zaradi ekonomsko finančnega prestrukturiranja potrebno opraviti tudi povečanje osnovnega kapitala z novim denarnim vložkom, je način privatizacije s prodajo delnic pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate obvezen samo, če pooblaščen investicijske družbe sočasno z nakupom delnic za certifikate, vpišejo in vplačajo delnice, ki se izdajajo zaradi povečanja osnovnega kapitala z novimi vložki.

(4) Če nobena pooblaščen investicijska družba na pogoje iz prejšnjega odstavka ne pristane, proda Slovenska razvojna družba delnice drugemu strateškemu kupcu, ki na takšen pogoj pristane.

41. člen

(kriteriji za prodajo strateškemu kupcu)

Pri odločitvi o prodaji delnic strateškemu kupcu upošteva Slovenska razvojna družba predvsem naslednje kriterije:

- natančneje razčlenjen poslovni načrt družbe, ki ga predloži ponudnik s podrobnim prikazom podatkov o predlogu razvojne strategije družbe vključno s posledicami za zaposlovanje, okolje, razvoj tehnologij in uveljavitev na domačem in tujih trgih;
- zagotovilo ponudnika za možnost uresničitve poslovnega načrta;
- poslovno in finančno bonitetno poročilo o ponudniku;
- ponujeno ceno in plačilne pogoje.

4. Stroški privatizacije

42. člen

(1) Stroški zaključka lastninjenja in privatizacije pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe, ki se izvede v skladu z 29. do 37. členom tega zakona, se štejejo kot stroški pravne osebe, ki se lastnini oziroma privatizira.

(2) Če pravna oseba iz prejšnjega odstavka stroškov privatizacije ne more pokriti, jih pokrije Slovenska razvojna družba v breme lastnih sredstev.

5. Posebne določbe v primerih ugotovljenega oškodovanja premoženja podjetja oziroma oškodovanja družbenega kapitala

43. člen

(uporaba določb)

(1) Zahtevki iz naslova oškodovanja sredstev podjetja oziroma oškodovanja družbenega kapitala, ugotovljeni z revizijskim poročilom oziroma revizijsko odločbo, izdano na podlagi 48.b oziroma 48.c člena ZLPP, se pri izvedbi privatizacije upoštevajo na način, določen v tem razdelku.

(2) Če revidirana pravna oseba oziroma drugi upravičenec iz petega odstavka 48.b člena ZLPP s tožbo izpodbijajo odločbo revizijskega organa, se izvede privatizacijski postopek po določbah tega zakona, vendar pa Slovenska razvojna družba in podjetje ne smeta razpolagati z zahtevki iz

naslova oškodovanja, dokler ni s pravomočno sodno odločbo odločeno o tožbenem zahtevku revidirane pravne osebe oziroma drugega upravičenca.

44. člen
(vrste zahtevkov)

(1) Zahtevek iz naslova oškodovanja premoženja podjetja je:

– zahtevek podjetja na vrnitev odtujenega premoženja oziroma izplačilo ustreznega denarnega nadomestila, če je do odtujitve prišlo zaradi dejanja iz 48. oziroma 48.a člena ZLPP in

– zahtevek podjetja na povrnitev škode, če je do povzročitve škode prišlo zaradi dejanja iz 48. oziroma 48.a člena ZLPP.

(2) Zahtevek iz naslova oškodovanja družbenega kapitala je zahtevek Slovenske razvojne družbe nasproti imetnikom delnic oziroma poslovnih deležev, ki so te delnice oziroma poslovne deleže pridobili z dejanjem iz 48. oziroma 48.a člena ZLPP, na izročitev teh delnic oziroma poslovnih deležev oziroma na plačilo ustreznega denarnega nadomestila.

45. člen
(uveljavljanje zahtevkov iz naslova oškodovanja premoženja)

(1) Tožbo zaradi uveljavitve zahtevkov iz naslova oškodovanja premoženja podjetja vložijo Slovenska razvojna družba v imenu in za račun podjetja, razen če tožbo vložijo družbeni pravobranilec.

(2) Slovenska razvojna družba lahko pravico vložiti tožbo iz tretjega odstavka tega člena prenese na podjetje. V takšnem primeru lahko podjetje s tožbenim zahtevkom, katerega vrednost presega 2.000.000 tolarjev, razpolaga samo v soglasju s Slovensko razvojno družbo.

(3) O uveljavljanju zahtevkov iz naslova oškodovanja premoženja podjetja in razpolaganju s temi zahtevki odloča Slovenska razvojna družba.

46. člen
(upoštevanje zahtevkov iz naslova oškodovanja premoženja)

(1) Vrednost zahtevka iz naslova oškodovanja premoženja podjetja se upošteva pri izdelavi otvoritvene bilance oziroma cennitve, ki je podlaga za določitev prodajne cene delnic, v višini, ugotovljeni z revizijskim poročilom oziroma z revizijsko odločbo, izdano na podlagi 48.b oziroma 48.c člena ZLPP.

(2) Če je vrednost zahtevka iz naslova oškodovanja premoženja podjetja enaka ali večja od 30% vrednosti kapitala podjetja, Slovenska razvojna družba pred privatizacijo zadrži delež delnic podjetja, katerih knjigovodska vrednost je enaka vrednosti zahtevka in opravi privatizacijo preostalih delnic v skladu z določbami tega zakona.

(3) Če Slovenska razvojna družba v imenu podjetja pridobi pravomočno sodbo, oziroma zavezanci doseže poravnavo, na podlagi katere ima podjetje pravico zahtevati vrnitev premoženja oziroma plačilo ustreznega denarnega nadomestila ali odškodnine, prenese 25% zadržanih delnic iz prejšnjega odstavka na Odškodninski sklad, ostalo pa proda pooblaščenim investicijskim družbam.

(4) Če je tožbeni zahtevek, ki ga Slovenska razvojna družba uveljavlja v imenu podjetja, pravomočno zavržen, ali če skupščina delničarjev podjetja s tričetrtinsko večino ob soglasju Slovenske razvojne družbe sklene, da se odpove uveljavljanju zahtevka, se zadržane delnice iz drugega odstavka tega člena umaknejo. Za umik zadržanih delnic se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske

družbe, o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala z umikom delnic, razen določb o plačilu povračila, ki ga je potrebno delničarjem zagotoviti v primeru zmanjšanja osnovnega kapitala in s tem povezanih določb o varstvu upnikov. Sklep o umiku zadržanih delnic sprejme uprava v soglasju s Slovensko razvojno družbo.

47. člen
(uveljavljanje zahtevkov iz naslova oškodovanja družbenega kapitala)

(1) O uveljavljanju zahtevkov iz naslova oškodovanja družbenega kapitala in razpolaganju s temi zahtevki odloča Slovenska razvojna družba, razen kolikor zahtevek uveljavlja družbeni pravobranilec s tožbo pri pristojnem sodišču.

(2) Če Slovenska razvojna družba v primeru zahtevka iz naslova oškodovanja družbenega kapitala na podlagi pravomočne sodbe oziroma poravnave pridobi delnice oziroma poslovne deleže oziroma doseže plačilo ustreznega denarnega nadomestila, prenese 25% tako pridobljenih delnic, poslovnih deležev oziroma denarnih sredstev na Odškodninski sklad, ostalo pa proda pooblaščenim investicijskim družbam.

6. Posebne določbe v primerih predlogov denacionalizacijskih upravičencev za izdajo začasnih odredb

48. člen
(uporaba določb)

Pravice upravičencev po predpisih o denacionalizaciji, ki so vložili predlog za izdajo začasnih odredb v roku iz 11. člena ZLPP, pa predlog za izdajo začasnih odredb oziroma zahtevek za denacionalizacijo ob začetku privatizacije ni bil pravomočno zavrnjen oziroma zavržen, se pri izvedbi privatizacije upoštevajo na način, določen v tem zakonu.

49. člen
(zahtevek na vrnitev stvari)

(1) Če se predlog za izdajo začasnih odredb iz prejšnjega člena nanaša na vrnitev stvari, se vrednost stvari upošteva pri izdelavi otvoritvene bilance oziroma cennitve, ki je podlaga za določitev prodajne cene delnic.

(2) V primeru iz prejšnjega odstavka Slovenska razvojna družba pred privatizacijo zadrži delež delnic podjetja, katerih knjigovodska vrednost je enaka vrednosti sredstev iz prejšnjega odstavka in opravi privatizacijo preostalih delnic.

(3) Če je zahtevku na vrnitev stvari iz prvega odstavka tega člena z odločbo o denacionalizaciji pravomočno ugodeno in podjetje upravičencu vrne sredstva, se zadržane delnice iz prejšnjega odstavka umaknejo. Za umik zadržanih delnic se smiselno uporabljajo določbe zakona, ki ureja gospodarske družbe, o poenostavljenem zmanjšanju osnovnega kapitala z umikom delnic, razen določb o plačilu povračila, ki ga je potrebno delničarjem zagotoviti v primeru zmanjšanja osnovnega kapitala in s tem povezanih določb o varstvu upnikov. Sklep o umiku zadržanih delnic sprejme uprava v soglasju s Slovensko razvojno družbo.

(4) Če se v postopku denacionalizacije upravičenec odpove vrnitvi stvari in je Odškodninski sklad na podlagi pravomočne odločbe o denacionalizaciji izdal upravičencu obveznice, izroči Slovenska razvojna družba zadržane delnice iz drugega odstavka tega člena Odškodninskemu skladu v roku petnajst dni šteto od dneva, ko ga Odškodninski sklad obvesti o pravomočnosti odločbe o denacionalizaciji. Obvestilu mora Odškodninski sklad priložiti odločbo o denacionalizaciji s potrdilom pristojnega organa o pravomočnosti.

50. člen

(zahtevek na vrnitev lastninskega deleža v podjetju)

(1) Če se predlog za izdajo začasne odredbe iz 48. člena tega zakona nanaša na vrnitev lastninskega deleža v podjetju, Slovenska razvojna družba pred privatizacijo zadrži delež delnic podjetja, ki je enak deležu višine zahtevka glede na višino kapitala podjetja po otvoritveni bilanci.

(2) Če je zahtevku na vrnitev lastninskega deleža v podjetju pravnomočno ugodeno izroči Slovenska razvojna družba zadržane delnice iz prejšnjega odstavka upravičencu do denacionalizacije v roku petnajstih dni šteto od dneva, ko ga upravičenec obvesti o pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji. Obvestilu mora upravičenec priložiti odločbo o denacionalizaciji s potrdilom pristojnega organa o pravnomočnosti.

(3) Če se v postopku denacionalizacije upravičenec odpove vrnitvi lastninskega deleža in je Odškodninski sklad na podlagi pravnomočne odločbe o denacionalizaciji izdal upravičencu obveznice, izroči Slovenska razvojna družba zadržane delnice iz prvega odstavka tega člena Odškodninskemu skladu v roku petnajstih dni šteto od dneva, ko ga Odškodninski sklad obvesti o pravnomočnosti odločbe o denacionalizaciji. Obvestilu mora Odškodninski sklad priložiti odločbo o denacionalizaciji s potrdilom pristojnega organa o pravnomočnosti.

51. člen

(zavrjnene zahteve za denacionalizacijo)

(1) Sredstva in delnice, ki so bile v postopku lastninskega preoblikovanja zavarovane v korist upravičencev do denacionalizacije v smislu II. poglavja ZLPP, (zavarovane delnice in sredstva), pa je bila njihova izročitev denacionalizacijskim upravičencem pravnomočno zavrjnena, postanejo last Slovenske razvojne družbe.

(2) Zavarovane delnice, katerih izročitev je bila denacionalizacijskim upravičencem pravnomočno zavrjnena, priznana pa jim je bila odškodnina v obveznicah Odškodninskega sklada, prenese Slovenska razvojna družba v ustreznem deležu na Odškodninski sklad.

(3) Zavarovane delnice, katerih izročitev je bila denacionalizacijskim upravičencem pravnomočno zavrjnena, ker denacionalizacija sploh ni možna, ponudi Slovenska razvojna družba delničarjem oziroma družbenikom podjetja v razmerju njihovih lastniških deležev v odkup za denarna vplačila.

(4) Prodajna cena delnic iz prejšnjega odstavka ter roki prodaje se določijo v skladu z 18., 19., 20. in 27. členom tega zakona.

(5) Delničarji oziroma družbeniki podjetja, za katere veljajo enaka cena in pogoji za odkup delnic, se lahko med seboj sporazumejo o drugačnih deležih pri odkupu ponujenih delnic kot bi sledili iz tretjega odstavka tega člena.

(6) Ne glede na določbo tretjega odstavka tega člena lahko pooblaščenice investicijske družbe odkupijo pripadajoči delež delnic ali lastniški delež z lastniškimi certifikati.

(7) Ne glede na določbo tretjega odstavka tega člena, Slovenska razvojna družba prenese pripadajoči delež delnic na Odškodninski sklad in Kapitalski sklad brezplačno.

(8) Če gre za delnice ali delež podjetja iz 57. člena ZZad, prenese Slovenska razvojna družba, ne glede na določbo tretjega odstavka tega člena, ustrezen del na delničarje ali družbenike, ki so zadružni upravičenci v skladu s pravnomočno odločbo iz 62. člena ZZad.

(9) Zavarovana sredstva podjetja, ki so bila izločena iz otvoritvene bilance podjetja po ZLPP in glede katerih je bila zahteva upravičencev po predpisih o denacionalizaciji za vrnitev v naravi pravnomočno zavrjnena, Slovenska razvojna družba ponudi v odkup podjetju z opcijo 60 dni.

(10) Če je bil upravičencu po predpisih o denacionalizaciji s pravnomočno odločbo zavrjen zahtevek za izročitev zavarovanih sredstev podjetja, priznana pa mu je bila odškodnina v obveznicah Odškodninskega sklada, prenese Slovenska razvojna družba ustrezen del kupnine za ta sredstva oziroma delnice po 49. členu tega zakona na Odškodninski sklad.

(11) Zavarovane delnice in sredstva, ki jih Slovenska razvojna družba ne proda na način iz tretjega oziroma devetega odstavka tega člena, proda pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate.

(12) Kupnino za delnice in deleže podjetij iz tretjega odstavka tega člena ter za sredstva iz devetega odstavka tega člena, ki jo Slovenska razvojna družba pridobi v denarju, razporedi po odbitku stroškov prodaje za naslednje namene:

- 20% za Odškodninski sklad;
- 20% za Kapitalski sklad;
- 20% za prenos pooblaščenim investicijskim družbam

za certifikate;

- 40% za uporabo v skladu s 14. členom tega zakona.

(13) Slovenska razvojna družba prenese deleže kupnine na uporabnike iz prejšnjega odstavka v roku 30 dni, če ni za posamezne primere določeno drugače. Prenos deleža kupnine pooblaščenim investicijskim družbam se izvede pri prvi prodaji premoženja za certifikate.

IV. DOLOČITEV VRSTE IN OBSEGA DRŽAVNEGA PREMOŽENJA, NAMENJENEGA PRODAJI POOBLAŠČENIM INVESTICIJSKIM DRUŽBAM ZA CERTIFIKATE

52. člen

(dodatno premoženje)

(1) Če vrednost premoženja iz 24. člena tega zakona, ugotovljena na način iz 3. člena ZZSPID, ne zadošča za izpolnitev obveznosti Republike Slovenije iz ZZSPID vključno z izpolnitvijo obveznosti za certifikate iz 69. člena tega zakona, vlada v roku treh mesecev od uveljavitve tega zakona z odlokom določi seznam dodatnega premoženja, ki se proda pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate.

(2) Vlada lahko na podlagi prejšnjega odstavka prodaji pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate nameni naslednje premoženje:

1. delnice oziroma poslovne deleže, katerih imetnica je Republika Slovenija;

2. druge vrednostne papirje, katerih imetnica je Republika Slovenija;

3. druge oblike premoženja v lasti Republike Slovenije, ki je v skladu z ZISDU dopustna oblika naložb pooblaščenih investicijskih družb;

4. delnice oziroma poslovne deleže, druge vrednostne papirje oziroma druge oblike premoženja v lasti pravnih oseb, katerih edina lastnica je Republika Slovenija, če se s tem strinja pristojni organ take pravne osebe in če gre za premoženje, ki je dopustna oblika naložbe pooblaščenih investicijskih družb.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek vlada prodaji pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate ne sme nameniti premoženja v lasti Republike Slovenije, ki je potrebno za enega od naslednjih namenov:

1. izvrševanje funkcij in nalog državnih organov;
2. upravljanje s prihodki in odhodki proračuna;
3. infrastrukturo za zagotavljanje javnih služb;
4. opravljanje dejavnosti skladov, ustanovljenih s posebnimi zakoni.

53. člen

(izvedbena komisija)

(1) Vlada v petnajstih dneh od uveljavitve tega zakona imenuje medresorsko izvedbeno komisijo za prodajo premoženja pooblaščenim investicijskim družbam (v nadaljnjem besedilu: izvedbena komisija).

(2) Vlada določi sestavo izvedbene komisije tako, da so v njej zastopana ministrstva, ki imajo v svoji pristojnosti privatizacijo državnega premoženja ter Slovenska razvojna družba.

(3) Izvedbena komisija skrbi za usklajeno izvedbo vseh nalog pri določanju in prodaji premoženja pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate in pri tem zlasti:

1. predlaga vladi premoženje, ki se nameni prodaji v skladu s 24., 25. in 52. členom tega zakona;
2. daje mnenje o prodajni ceni tega premoženja;
3. predlaga vladi odločitve o zadevah iz 28. člena tega zakona.

54. člen

(prenos premoženja pred določitvijo seznama)

(1) Vlada lahko prenese na Slovensko razvojno družbo del državnega premoženja, ki ustreza kriterijem iz drugega odstavka 52. člena tega zakona in ga nameni prodaji za lastniške certifikate pooblaščenim investicijskim družbam tudi pred določitvijo seznama iz prvega odstavka 52. člena tega zakona.

(2) Slovenska razvojna družba mora to premoženje prodati pooblaščenim investicijskim družbam na način določen v 56. členu tega zakona.

55. člen

(vsebina odloka o določitvi seznama)

V odloku, s katerim določi seznam iz prvega odstavka 52. člena tega zakona, vlada:

1. ugotovi skupno višino neporabljenih certifikatov pooblaščenih investicijskih družb iz drugega odstavka 1. člena ZZSPID;
2. ugotovi vrednost premoženja iz 24., 25. in 26. člena tega zakona, ki je še na razpolago za prodajo pooblaščenim investicijskim družbam;
3. ugotovi vrednost delnic oziroma poslovnih deležev podjetij, nad katerimi je bil začel stečajni postopek, ki bi bile na podlagi ZLPP namenjene za razdelitev pooblaščenim investicijskim družbam;
4. ugotovi skupno višino certifikatov pooblaščenih investicijskih družb iz 1. točke tega člena, ki nima kritja v vrednosti premoženja iz 2. točke, zmanjšano za vrednost premoženja iz prejšnje točke;
5. določi seznam z navedbo vrste in obsega ter vrednosti premoženja, ugotovljeno na način iz 3. člena ZZSPID, ki se dodatno nameni prodaji pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate.

56. člen

(način prodaje)

(1) Prodajo premoženja iz 5. točke prejšnjega člena pooblaščenim investicijskim družbam za certifikate opravi Slovenska razvojna družba v imenu in za račun Republike Slovenije.

(2) Za prodajo premoženja iz prejšnjega odstavka se smiselno uporablja določba 28. člena tega zakona.

57. člen

(rok za zagotovitev premoženja)

Če v roku devet mesecev od uveljavitve tega zakona pooblaščenim investicijskim družbam ni ponujeno v prodajo premoženje, ki zadošča za izpolnitev obveznosti Republike

Slovenije iz ZZSPID, pridobijo pooblaščene investicijske družbe pravico iz 5. člena ZZSPID.

V. PREDAJA DOKUMENTACIJE SLOVENSKI RAZVOJNI DRUŽBI

58. člen

(predaja dokumentacije agencije)

(1) Agencija mora v zvezi s podjetji, ki zaključijo lastnjenje na podlagi določb tega zakona, Slovenski razvojni družbi predati celotno dokumentacijo v zvezi z lastninskim preoblikovanjem teh podjetij s časovnim popisom vseh dokumentov, v naslednjih rokih:

1. v zvezi s podjetji iz drugega odstavka 3. člena tega zakona najkasneje v štirih mesecih po uveljavitvi tega zakona;
2. v zvezi s podjetji iz tretjega odstavka 3. člena tega zakona najkasneje v sedmih mesecih po uveljavitvi tega zakona.

(2) O predaji dokumentacije za vsako posamezno podjetje iz prejšnjega odstavka izdelata osebi, ki ju za predajo oziroma prevzem v zvezi s tem podjetjem pooblastita direktor agencije oziroma predsednik uprave Slovenske razvojne družbe, zapisnik o predaji, katerega sestavni del je časovni popis vseh dokumentov iz prejšnjega odstavka.

(3) Ob predaji dokumentacije iz prvega odstavka tega člena mora agencija izročiti Slovenski razvojni družbi tudi izjavo iz 3. točke drugega odstavka 8. člena tega zakona.

59. člen

(predaja dokumentacije Agencije za sanacijo)

(1) Agencija za sanacijo mora v zvezi s terjatvami in naložbami iz 26. člena tega zakona, Slovenski razvojni družbi predati celotno dokumentacijo s popisom vseh dokumentov v zvezi s posamezno terjatvijo oziroma naložbo, v roku 60 dni od uveljavitve tega zakona.

(2) O predaji dokumentacije iz prejšnjega odstavka izdelata osebi, ki ju za predajo oziroma prevzem pooblastita direktor Agencije za sanacijo oziroma predsednik uprave Slovenske razvojne družbe, zapisnik o predaji, katerega sestavni del je popis vseh dokumentov iz prejšnjega odstavka.

VI. KAZENSKÉ DOLOČBE

60. člen

(kaznivo dejanje)

(1) Kdor z namenom, da bi sebi ali komu drugemu pridobil protipravno premoženjsko korist velike vrednosti, ne ravna v skladu z drugim odstavkom 6. člena tega zakona, se kaznuje z zaporom od šestih mesecev do petih let.

(2) V primeru, da posameznik ravna v skladu z drugim odstavkom 6. člena tega zakona, se za predhodna kazniva dejanja v zvezi s tem premoženjem, ki se na ta način odkrijejo, ne kaznuje.

61. člen

(prekršek)

(1) Z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki razpolaga in upravlja s premoženjem iz prvega odstavka 6. člena tega zakona, pa v predpisanem roku ne sporoči Slovenski razvojni družbi potrebnih podatkov za prenos tega premoženja v njeno last in upravljanje.

(2) Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba pravne osebe, ki stori dejanje iz prejšnjega odstavka.

(3) Če stori dejanje iz prvega odstavka tega člena posameznik, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev.

(4) Premoženska korist pridobljena s prekrškom iz prvega odstavka tega člena se storilcu prekrška odvzame.

VII. POROČANJE DRŽAVNEMU ZBORU REPUBLIKE SLOVENIJE

62. člen

(poročanje Slovenske razvojne družbe)

Slovenska razvojna družba je dolžna vsake tri mesece poročati Državnemu zboru Republike Slovenije o izvajanju naloga, ki jih ima na podlagi tega zakona.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

63. člen

(prenehanje veljavnosti ZLPP z izjemo posameznih določb)

(1) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o lastninskem preoblikovanju podjetij (Uradni list RS, št. 55/92, 7/93, 31/93 in 1/96).

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se določbe drugega odstavka 13. člena in 25. člena ZLPP uporabljajo še naprej glede podjetij, ki so pridobila soglasje agencije iz četrtega odstavka 20. člena ZLPP pred uveljavitvijo tega zakona, razen če je bilo to soglasje razveljavljeno oziroma odpravljeno in podjetij, ki pridobijo ustrezno soglasje agencije pred iztekom rokov iz drugega oziroma tretjega odstavka 3. člena tega zakona.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se določbe 48. in 48.a člena ZLPP uporabljajo še naprej za uveljavljanje zahtevkov iz naslova oškodovanja premoženja in družbenega kapitala.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se 48. in 48.a člen, prvi, drugi in tretji odstavek 48.b člena, 48.c člena, prvi odstavek 49. člena in 49.a člena ter drugi in tretji odstavek 50. člena ZLPP smiselno uporabljajo še naprej za postopke revizij, ki jih opravlja agencija za revidiranje na podlagi zakona o Agenciji Republike Slovenije za revidiranje lastninskega preoblikovanja podjetij in o Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje (Uradni list RS, št. 48/94, 18/95 in 58/95) ter za postopke in stroške družbenega pravobranilca.

(5) Zaradi ugotavljanja oškodovanja družbenega premoženja iz prvega odstavka 6. člena tega zakona lahko agencija za revidiranje uvede ali obnovi revizijski postopek pri pravnih osebah, ki so že izvedle lastninsko preoblikovanje, če to zahtevajo delničarji ali družbeniki, katerih skupni delež dosega najmanj desetino kapitala družbe.

64. člen

(prenehanje veljavnosti določbe ZGJS)

Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati tretja alineja 78. člena zakona o gospodarskih javnih službah (Uradni list RS, št. 59/93).

65. člen

(prenehanje veljavnosti ZPPOLS z izjemo posameznih določb)

(1) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, preneha veljati zakon o privatizaciji pravnih oseb v lasti Sklada Republike Slovenije za razvoj in obveznostih Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo (Uradni list RS, št. 71/94 in 57/95).

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se določbe o družbi pooblaščenki opredeljeni v 17. členu, 25. člen, prvi in tretji odstavek 25.e člena, zadnja alineja drugega odstavka 25.j člena in 25.m člen, uporabljajo še naprej glede podjetij iz drugega odstavka 3. člena tega zakona in za postopke, ki jih vodi družbeni pravobranilec.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se prvi in tretji odstavek 25.e člena, prvi odstavek 25.h člena ter 25.i člena zakona o privatizaciji pravnih oseb v lasti Sklada Republike Slovenije za razvoj in obveznostih Agencije Republike Slovenije za prestrukturiranje in privatizacijo (Uradni list RS, št. 71/94 in 57/95) uporabljajo še naprej za postopke revizij, ki jih opravlja Agencija Republike Slovenije za revidiranje na podlagi zakona o Agenciji Republike Slovenije za revidiranje lastninskega preoblikovanja podjetij in o Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet, nadziranje in informiranje (Uradni list RS, št. 48/94, 18/95 in 58/95).

66. člen

(dokončanje postopkov revidiranja)

Postopki revidiranja lastninskega preoblikovanja in postopki preverjanja finančno materialnega poslovanja, ki jih na dan uveljavitve tega zakona vodi Agencija za revidiranje, se dokončajo po sedaj veljavnih predpisih.

67. člen

(izjema od prepovedi privatizacije)

Za premoženje, ki se v skladu s tem zakonom nameni prodaji pooblaščenim investicijskim družbam za lastniške certifikate, se ne uporabljajo določbe zakona o začasnih prepovedi privatizacije pravnih oseb in premoženja v lasti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 20/95 in 37/95).

68. člen

(premoženje Agencije za sanacijo)

(1) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, prenehajo terjatve Republike Slovenije do agencije za sanacijo iz prvega odstavka 7. člena zakona o zamenjavi obveznic Republike Slovenije za obveznice Agencije Republike Slovenije za sanacijo bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 59/95).

(2) Z dnem uveljavitve tega zakona preneha veljati 8. člen zakona o zamenjavi obveznic Republike Slovenije za obveznice Agencije Republike Slovenije za sanacijo bank in hranilnic (Uradni list RS, št. 50/95).

(3) Z dnem uveljavitve tega zakona postane Republika Slovenija lastnica delnic Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana in Nove Kreditne banke Maribor d.d., Maribor.

(4) Z dnem uveljavitve tega zakona postane Sklad Republike Slovenije za sukcesijo lastnik delnic Ljubljanske banke d.d., Ljubljana in Kreditne banke Maribor d.d., Ljubljana.

69. člen

(povečanje kapitala pooblaščenih investicijskih družb)

(1) Državljeni, ki so želeli prenesti sredstva iz svojih evidenčnih računov na ustrezne račune pooblaščenih investicijskih družb in so do 30. 6. 1997 predali pravilno izpolnjene lastninske nakaznice tem družbam, pa jih družbe niso sprejele, ker so prenešena sredstva presešla osnovni kapital družb, določen s sklepom agencije za trg vrednostnih papirjev, lahko to store do višine opredeljene v zavrtni lastninski nakaznici, pod pogoji in na način opredeljen v tem členu.

(2) Pooblaščen družbe za upravljanje, ki želijo zbirati certifikate iz prejšnjega odstavka, morajo v roku 60 dni od uveljavitve tega zakona vložiti na agencijo za trg vrednostnih papirjev zahtevo za izdajo dovoljenja za povečanje osnovnega kapitala pooblaščen investicijske družbe.

(3) Zahteve za izdajo dovoljenja za povečanje osnovnega kapitala iz prejšnjega odstavka, vložene po preteku šestdesetdnevnega roka, Agencija za trg vrednostnih papirjev, zavrže.

(4) Pooblaščen družba za upravljanje, ki pridobi dovoljenje za povečanje osnovnega kapitala iz drugega odstavka tega člena, mora pričeti s postopkom vpisa in vplačila delnic pooblaščenke investicijske družbe v roku petnajstih dni, od vročitve odločbe Agencije za trg vrednostnih papirjev. V nasprotnem primeru dovoljenje preneha veljati.

(5) Ne glede na določbe ZISDU, mora biti rok za vpis in vplačilo delnic pooblaščenke investicijske družbe zaključen stodvajseti dan po uveljavitvi tega zakona.

(6) Vlada v roku petnajstih dni po uveljavitvi tega zakona predpiše postopek za ugotavljanje upravičenosti državljanov do vpisa, po prvem odstavku tega člena.

70. člen

(likvidacija podjetij z družbenim kapitalom)

(1) Za podjetja, za katera ne obstajajo pogoji za usklajitev z zakonom o gospodarskih družbah, se uvede postopek likvidacije.

(2) Postopek začne agencija z odločbo, s katero ugotovi, da obstajajo za likvidacijo razlogi iz prejšnjega odstavka. Odločbo objavi agencija v Uradnem listu RS ter jo vroči pravni osebi, za katero predlaga likvidacijo.

(3) Zoper odločbo agencije iz prejšnjega odstavka je možna pritožba v roku 15 dni od vročitve oziroma objave na ministrstvo, pristojno za ekonomske odnose in razvoj.

(4) Dokončna odločba iz drugega odstavka tega člena nadomesti sklep skupščine o likvidaciji iz druge alineje prvega odstavka 371. člena zakona o gospodarskih družbah. Vse pravice in dolžnosti organov družbe v zvezi z likvidacijo preidejo z dnem dokončnosti odločbe iz drugega odstavka tega člena na agencijo.

71. člen

(zapiranje računov lastniških certifikatov)

(1) Imetniki certifikatov lahko uporabijo certifikat najkasneje do izteka šestmesečnega roka od uveljavitve tega zakona. Po izteku tega roka se evidenčni računi certifikatov zaprejo tako, da imetniki s certifikati ne morejo več razpolagati.

(2) Imetniki lahko certifikate uporabijo v okviru interne razdelitve oziroma notranjega odkupa za pridobitev delnic ali deležev v podjetjih, v katerih bosta interna razdelitev oziroma notranji odkup izvedena po roku iz prejšnjega odstavka tega člena, če v roku iz prejšnjega odstavka pri takšnem podjetju z lastninsko nakaznico uporabijo certifikat.

(3) Imetniki lahko certifikate uporabijo v skladu z zakonom o lastninskem preoblikovanju podjetij z družbenim kapitalom, ki opravljajo turistično dejavnost in katerih nepremičnine se nahajajo na območju Triglavskega narodnega parka (Uradni list RS, št. 24/96), če v roku iz prvega odstavka tega člena, pri Skladu za spodbujanje razvoja Triglavskega narodnega parka z lastninsko nakaznico uporabijo certifikat.

(4) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, lahko v primeru, če je imetnik certifikata umrl pred iztekom roka iz prvega odstavka tega člena in do tega datuma še ni bil izdan pravnomočen sklep o dedovanju, dediči oziroma skrbnik zapuščine v imenu dedičev uporabijo certifikat v roku, ki se izteče devetdeseti dan po izteku roka iz prvega odstavka tega člena.

(5) Vlada v roku 60 dni od uveljavitve tega zakona predpiše podrobnejša navodila glede zapiranja evidenčnih računov iz prvega odstavka tega člena in uporabo certifikatov iz drugega oziroma tretjega odstavka tega člena.

72. člen

(roki za izdajo predpisov vlade)

(1) Vlada izda predpise iz drugega odstavka 28. člena in petega odstavka 35. člena tega zakona v roku 30 dni po uveljavitvi tega zakona.

(2) Do izdaje predpisov iz prejšnjega odstavka se uporablja uredba o načinu prodaje delnic v lasti Sklada Republike Slovenije za razvoj (Uradni list RS, št. 6/94).

73. člen

(prednostno obravnavanje zahtevkov iz naslova oškodovanja)

Vsi sodni postopki v zvezi z oškodovanjem premoženja podjetja oziroma oškodovanjem družbenega kapitala se obravnavajo kot prednostne zadeve.

74. člen

(začetek veljavnosti zakona)

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 300-01/97-27/2

Ljubljana, dne 2. aprila 1998.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

1225. Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP)

Na podlagi druge alineje prvega odstavka 107. člena in prvega odstavka 91. člena ustave Republike Slovenije izdajam

U K A Z o razglasitvi zakona o varnosti cestnega prometa (ZVCP)

Razlašam zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP), ki ga je sprejel Državni zbor Republike Slovenije na seji 2. aprila 1998.

Št. 001-22-45/98

Ljubljana, dne 10. aprila 1998.

Predsednik
Republike Slovenije
Milan Kučan l. r.

Z A K O N O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA (ZVCP)

I. UVODNE DOLOČBE

Vsebina zakona

1. člen

S tem zakonom se urejajo pravila javnega cestnega prometa (v nadaljnjem besedilu: cestni promet) in pogoji za udeležbo v cestnem prometu.

Načelo zaupanja

2. člen

(1) Udeleženelec v cestnem prometu sme pričakovati, da bodo vsi udeleženci v cestnem prometu in tisti, ki skrbijo za ceste, spoštovali predpise o varnosti cestnega prometa in predpise, ki se nanašajo na ceste.

(2) Kadar so udeleženci v cestnem prometu otroci, starejši ljudje, slepi, invalidi in druge osebe, ki niso v celoti sposobne za samostojno udeležbo v cestnem prometu, je voznik motornega vozila dolžan nanje posebno paziti in jim, če zakon tako predpisuje, tudi pomagati.

Sveti za preventivo

3. člen

(1) Sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu na področju varnosti, vzgoje in preventive v cestnem prometu skrbijo za razvijanje in uveljavljanje ukrepov za večjo varnost, za dvig varnostne prometne kulture udeležencev v cestnem prometu ter za razvijanje humanih in solidarnih odnosov med sovozniki in drugimi udeleženci v cestnem prometu.

(2) Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije opravlja zlasti naslednje naloge:

- proučuje in obravnava problematiko na področju varnosti cestnega prometa ter predlaga organom, ki urejajo posamezna področja pomembna za varnost cestnega prometa, ukrepe za izboljšanje varnosti;

- sodeluje z organi in organizacijami, ki se ukvarjajo s prometno vzgojo, izobraževanjem in drugimi področji, pomembnimi za varnost prometa;

- pospešuje prometno vzgojo in izobraževanje udeležencev v cestnem prometu ter sodeluje pri razvoju programa treninga varne vožnje;

- spodbuja znanstveno raziskovalno delo na področju cestnega prometa;

- izdaja in razširja prometno vzgojne publikacije in druga gradiva ter sodeluje s sredstvi obveščanja;

- razvija in spodbuja aktivnosti šolske prometne službe;

- razvija mednarodno sodelovanje na področju preventive in vzgoje v cestnem prometu in sodeluje v mednarodnih organizacijah;

- nudi strokovno pomoč občinskim in mestnim svetom.

(3) Sredstva za delovanje Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Republike Slovenije zagotavlja Republika Slovenija in se določijo v vsakoletnem državnem proračunu. Svet lahko za opravljanje svojega dela in nalog pridobiva sredstva tudi iz drugih virov.

(4) V občinah in mestnih občinah se ustanovijo občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki opravljajo naloge iz prvega odstavka tega člena z ustrezno prilagoditvijo na pristojnosti in pomen vprašanj za varnost cestnega prometa za posamezno občino.

(5) Republika Slovenija določi nacionalni program varnosti v cestnem prometu.

Udeležba invalidov v prometu

4. člen

(1) Telesno ali duševno prizadeti udeleženelec v cestnem prometu, ki zaradi prizadetosti pomeni povečano nevarnost za druge udeležence v cestnem prometu, se sme vključiti v promet, ko je storil vse, da ne ogroža sebe in drugih udeležencev v cestnem prometu (predelava vozila, proteza, spremljevalec, posebna označba, pes vodnik, palica, svetlobne označbe ponoči).

(2) Za varnost mora udeleženelec iz prejšnjega odstavka skrbeti sam, in tisti, ki zanj odgovarja.

Varnost invalidov

5. člen

(1) Osebe iz 4. člena tega zakona, ki vozijo motorno vozilo, lahko vozilo za vožnjo po cesti označijo z nalepko. Nalepka je rumene barve s tremi črnimi pikami.

(2) Telesno prizadeti udeleženci v cestnem prometu lahko nosijo na obeh rokavih rumene trakove s tremi črnimi pikami.

(3) Slepi pešci brez spremstva morajo imeti belo palico, lahko pa tudi rumeni trak iz prejšnjega odstavka.

(4) Posebnih oznak iz prejšnjih odstavkov ne smejo uporabljati drugi udeleženci v cestnem prometu.

(5) Osebe iz 4. člena tega zakona morajo biti deležne posebne pozornosti drugih udeležencev v cestnem prometu.

(6) Minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za zdravstvo, predpiše vsebino in obliko nalepke ter pogoje in načine za njeno uporabo.

Kontrolni zdravstveni pregled

6. člen

Na kontrolni zdravstveni pregled je treba poslati voznika, za katerega se sumi, da zaradi bolezni ali drugih zdravstvenih razlogov, uživanja alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih snovi ni več sposoben varno voziti v cestnem prometu.

Vozila

7. člen

(1) Pravne in fizične osebe ter samostojni podjetniki-posamezniki, ki izdelujejo, popravljajo, predelujejo ali vzdržujejo vozila, se ukvarjajo s prometom vozil, naprav, nadomestnih delov in opreme ali posameznih sklopov za vozilo, morajo zagotavljati potrebno strokovnost in kakovost dela in upoštevati vse predpise, ki zagotavljajo varnost vozil v cestnem prometu.

(2) V vozilu in na njem smejo biti vgrajene samo naprave, rezervni deli in oprema ali posamezni sklopi, ki so homologirani, če se za takšne naprave, nadomestne dele in opremo ali posamezne sklope zahteva homologacija.

(3) Policist ali pristojni inšpektor, ki ugotovi, da so v vozilo vgrajene tudi nehomologirane naprave, nadomestni deli in oprema ali posamezni sklopi, pa bi morali biti homologirani, izloči vozilo iz prometa in odvzame nalepko za tehnični pregled.

Obveznosti delodajalcev

8. člen

Pravne osebe, samostojni podjetniki-posamezniki, fizične osebe, ki opravljajo obrtno ali obrti podobno dejavnost, ter organi in organizacije morajo zagotoviti, da bodo vozniki vozil, s katerimi opravljajo javni prevoz oseb in stvari oziroma prevoz za lastne potrebe, izpolnjevali predpisane zdravstvene, delovne in druge pogoje in vozili le z vozili, ki so brezhibna ter opremljena s predpisanimi napravami in opremo.

Dolžnosti ob popravilu vozila

9. člen

(1) Kdor prodaja rezervne dele oziroma naprave ali sprejme vozilo v popravilo, pa ve, da obstaja sum, da je bilo vozilo, za katero se kupuje rezervne dele oziroma naprave ali je dano v popravilo, udeleženo v prometni nesreči, povzročitelj nesreče pa je s kraja odpeljal, ne da bi nudil pomoč poškodovanim oziroma dal svoje osebne podatke, mora to sporočiti najbližji policijski postaji ali policistu.

(2) Z denarno kaznijo najmanj 350.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-

posameznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 35.000 tolarjev.

Vzdrževanje cest

10. člen

(1) Ceste, prometna signalizacija in oprema na njih morajo biti zgrajene, postavljene in vzdrževane tako, kot je to določeno s predpisi, ki urejajo ceste in varnost cestnega prometa.

(2) Prometna signalizacija in oprema mora biti postavljena in označena tako, da je dobro vidna. Biti mora redno vzdrževana in ob vsakem uničenju, poškodovanju ali odstranitvi zamenjana, nadomeščena ali ponovno označena.

(3) Prehodi za pešce na cestah morajo biti primerno osvetljeni, na cestah izven naselja pa tudi označeni s predpisanimi prometnimi znaki. Na prehodih za pešce na cestah z dvema ali več prometnimi pasovi za vožnjo v eno smer mora biti promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki.

Označitev oseb pri delu na cesti

11. člen

Osebe, ki izvajajo gradbena, vzdrževalna ali druga dela na cestah, ki niso popolnoma zaprte za promet, morajo nositi oblačila, ki so vidna na večjo razdaljo, ponoči pa dodatno označena s posebnimi odsevnimi materiali ali telesi.

Promet na nekategoriziranih cestah

12. člen

(1) Na nekategorizirani cesti mora biti promet urejen v skladu s predpisi o javnih cestah in predpisi o varnosti cestnega prometa.

(2) Določba prejšnjega odstavka se ne uporablja za nekategorizirano cesto, ki jo lastnik uporablja izključno za lastne potrebe. Dovoz na tako cesto mora biti ostalim udeležencem v cestnem prometu prepovedan s predpisano prometno signalizacijo, lahko pa je tudi preprečen z zapornico.

(3) Nekategorizirana cesta, ki je dana v uporabo za cestni promet, mora biti vzdrževana v skladu s predpisi, ki urejajo vzdrževanje javnih cest.

(4) Pri križanju nekategorizirane ceste z javno cesto velja prva za neprednostno (križajočo) in druga za prednostno (križano) cesto. Z izjemo kolovozne poti brez zgrajenega vozišča mora biti priključek nekategorizirane ceste na javno cesto označen s predpisano prometno signalizacijo.

(5) Policist ali pristojna služba za nadzor nad občinskimi cestami lahko odredi, da se iz prometno varnostnih razlogov prepove cestni promet na nekategorizirani cesti, ki ne izpolnjuje pogojev iz tretjega odstavka tega člena. Prepoved cestnega prometa mora označiti njen upravljavec in traja do odprave razlogov za prepoved.

Pooblastilo

13. člen

Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, izvaja predpise in ukrepe v okviru svojega delovnega področja za zagotavljanje čim večje varnosti cestnega prometa v skladu s pristojnostmi, določenimi z mednarodnimi pogodbami, zakoni in na njihovi podlagi izdanimi podzakonskimi predpisi.

Policijska pooblastila

14. člen

(1) Pri opravljanju nalog iz prejšnjega člena policisti neposredno urejajo in nadzorujejo promet na javnih cestah

in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za cestni promet, vozila, voznike in druge udeležence v cestnem prometu ter izvajajo pooblastila v skladu z mednarodnimi pogodbami, s tem zakonom in drugimi predpisi, ki se nanašajo na varnost cestnega prometa.

(2) Policisti nadzorujejo tudi voznike in vozila, ki prevajajo nevarne snovi ali izredne prevoze, športne in druge prireditve ter javne shode, če se ti odvijajo na cestah ali ob cestah in če vplivajo na promet na cestah.

Pooblastila drugih organov

15. člen

Nadzor nad izvajanjem predpisov o cestah, ki se nanašajo na vzdrževanje in varstvo cest, na delo subjektov, ki opravljajo javni prevoz oseb in stvari in prevoz za lastne potrebe, in ki se nanašajo na voznike ter vozila, opravljajo pristojni organi in službe za nadzor cest, cestnega prometa in za delo.

Pooblastila občinskega redarstva

16. člen

(1) Nadzor nad ustavljenimi in parkiranimi vozili opravlja tudi občinsko redarstvo in v zvezi s tem izvaja ukrepe, ki so s tem in drugimi zakoni prenešeni nanje, ter ukrepe, določene s predpisi lokalnih skupnosti (občin).

(2) Minister, pristojen za lokalno samoupravo, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, predpiše enotno uniformo, označbe in opremo pooblaščenih delavcev občinskega redarstva.

Pristojnosti lokalnih skupnosti

17. člen

(1) Za nemoten in varen promet na občinskih cestah so odgovorne lokalne skupnosti (občine).

(2) Lokalna skupnost zaradi nemotenega in varnega prometa na občinskih cestah v naseljih:

1. določi prometno ureditev v naseljih;

2. določi postopek in način dela občinskega redarstva za zagotavljanje reda nad ustavljenimi, parkiranimi in zapuščenimi vozili na občinskih cestah.

(3) Prometno ureditev na državnih cestah ureja zakon o javnih cestah.

18. člen

(1) Lokalna skupnost zaradi nemotenega in varnega prometa na občinskih cestah v naseljih:

1. predpiše dodatne pogoje in ukrepe, ki jih je potrebno upoštevati pri delih na cestah v naseljih;

2. uredi način gonjenja in vodenja živine;

3. odredi pogoje in način za odvoz nepravilno parkiranih vozil ter za postavitev naprave, s katero se prepreči odpeljati nepravilno parkirano vozilo; na vozilo, ki je parkirano tako, da ogroža druge udeležence v cestnem prometu, ni dovoljeno postaviti naprave, ki prepreči odpeljati vozilo, pač pa se za tako parkirano vozilo odredi odvoz; odvoz se lahko odredi tudi za izločeno vozilo, za katero obstaja nevarnost, da se pomanjkljivost ne bo odpravila v roku iz prvega odstavka 219. člena;

4. odredi postavitev in vzdrževanje zaščitnih ograj za pešce na nevarnih mestih;

5. odredi dodatne tehnične in druge ukrepe za varnost otrok, pešcev in kolesarjev, zlasti v bližini vrtcev, šol, zdravstvenih zavodov, igrišč, stanovanjskih naselij in drugih območij, kjer se ti udeleženci pojavljajo v večjem številu;

6. odredi pogoje in načine odvoza počitniških prikolic in zapuščenih vozil;

7. odredi odstranitev uničene, poškodovane, izrabljene ali neustrezno postavljene prometne signalizacije ter postavitev nove signalizacije;

8. omeji vožnjo kandidatov za voznika v času prometnih konic.

(2) Zaradi zagotavljanja varnega odvijanja prometa lahko organ lokalne skupnosti, pristojen za promet, predlaga upravljalcu državne ceste omejitev največje dovoljene hitrosti in določitev posebne prometne ureditve na državnih cestah v naselju ter sprejme enake ukrepe za pomembnejše občinske ceste v naselju.

Pomen izrazov

19. člen

(1) Posamezni izrazi, uporabljeni v tem zakonu, imajo naslednji pomen:

1. avtocesta je javna cesta, namenjena prometu motornih vozil, ki je označena s predpisanim prometnim znakom, ima dve fizično ločeni smerni vozišči z najmanj dvema prometnima pasovoma in odstavnim pasom, od katerih je skrajni levi pas praviloma namenjen prehitevanju, ima križanja z drugimi prometnicami izvedena v različnih nivojih, je zavarovana proti prehajanju divjadi in na katero oziroma s katere je možna vključitev oziroma izključitev le po posebnih priključkih;

2. območje umirjenega prometa je del ceste, cesta ali del naselja, ki je namenjeno predvsem gibanju pešcev in kot tako označeno s prometno signalizacijo;

3. javna pot je občinska cesta, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev za lokalno cesto ali je namenjena posameznim vrstam udeležencev v cestnem prometu, kot so: pešci, goniči, jezdec, kolesarji, vozniki koles s pomožnim motorjem, vozniki traktorjev in kmetijske mehanizacije; če je javna pot namenjena le posamezni vrsti udeležencev v cestnem prometu, mora biti označena s predpisano prometno signalizacijo;

4. krožno križišče je križišče z otokom in krožnim smernim voziščem, na katerem teče promet v nasprotni smeri urinega kazalca;

5. vozišče je del cestišča, ki je namenjen prometu vozil in ga pod pogoji, ki jih določa zakon, lahko uporabljajo tudi pešci;

6. smerno vozišče je vozišče ali njegov vzdolžni del, ki je namenjen vožnji vozil v eni smeri in ga lahko sestavljajo en, dva ali več prometnih pasov;

7. prometni pas je označen ali neoznačen vzdolžni del smernega vozišča, ki je dovolj širok za neovirano vožnjo vozil v eni vrsti;

8. prometni pas za počasna vozila je označen prometni pas, namenjen vožnji vozil, ki zaradi počasne vožnje na delu ceste z velikim vzdolžnim nagibom onemogočajo tekoče odvijanje prometa;

9. prometni prehitevalni pas je označen prometni pas, namenjen prehitevanju vozil;

10. pospeševalni in zaviralni pas sta označena prometna pasova namenjena pospeševanju pri vključevanju in zaviranju pri izključevanju vozil z javne ceste;

11. odstavni pas je vzdolžni del cestišča, ki je od vozišča ločen z robno črto, na katerem ni dovoljen promet in je namenjen ustavitvi vozil v sili;

12. posebni pasovi so: pas za parkiranje, kolesarski pas in pas za pešce;

13. pas za parkiranje je označen vzdolžni del vozišča, namenjen ustavljanju in parkiranju vozil;

14. pas za pešce je označen vzdolžni del vozišča, ki je namenjen hoji pešcev;

15. ločilni pas je del cestišča, s katerim sta fizično ločeni smerni vozišči, in označen del vozišča, po katerem je promet prepovedan;

16. robni pas je del cestišča, namenjen označevanju robov vozišča;

17. kolesarski pas je vzdolžni del ceste, namenjen prometu koles in koles s pomožnim motorjem, ki je zaznamovan z vzdolžno črto na vozišču ali pločniku;

18. pešpot je s predpisano prometno signalizacijo označena javna pot, ki je namenjena izključno hoji pešcev;

19. bankina je del cestišča ob vozišču ali robnem pasu, zgrajena kot njegov utrjeni ali neutrjeni del;

20. območje za pešce je prometno območje, ki je namenjeno izključno pešcem; drugi udeleženci v prometu ga lahko uporabljajo samo v primeru, ko to dovoljuje prometna signalizacija;

21. prehod za pešce je del površine vozišča ceste, ki je namenjen prehajanju pešcev čez vozišče in je označen s predpisano prometno signalizacijo;

22. otok za pešce je dvignjena ali kako drugače zaznamovana površina na vozišču, namenjena začasnemu postanku pešcev, ki prečkajo vozišče ali križišče, vstopajo v vozilo javnega prometa za prevoz potnikov ali izstopajo iz njega;

23. vozilo je vsako prevozno sredstvo, namenjeno vožnji po cesti, razen posebnih prevoznih sredstev, med katere spadajo otroška prevozna sredstva, bolniški vozički ter športni pripomočki in naprave, ki omogočajo gibanje, hitrejšo od hoje pešca;

24. enosledno vozilo je vozilo, katerega sled ni širša kot 50 cm;

25. dvosledno vozilo je vozilo, katerega sled je širša kot 50 cm;

26. motorno vozilo je vozilo, namenjeno vožnji po cesti z močjo lastnega motorja, razen tirnih vozil in koles s pomožnim motorjem;

27. osebni avtomobil je motorno vozilo, namenjeno prevozu oseb, ki ima poleg sedeža za voznika še največ osem sedežev;

28. tovorno vozilo je motorno vozilo, namenjeno prevozu tovora;

29. kombinirano vozilo je motorno vozilo, namenjeno hkratnemu prevozu oseb in tovora, oziroma vozilo, ki se lahko brez posebnih predelav uporablja za prevoz samo oseb ali samo tovora; odstranitev in vgradnja sedežev se ne šteje kot predelava, če je konstrukcijsko zagotovljena možnost olajšane vgradnje in odstranitve sedežev;

30. avtobus je motorno vozilo, namenjeno prevozu oseb, ki ima poleg sedeža za voznika več kot osem sedežev;

31. zgibni avtobus je motorno vozilo, sestavljeno iz dveh ali več togih delov, ki so med seboj povezani s pregibnim delom, ki omogoča prehajanje oseb iz enega v drugi del;

32. traktor je motorno vozilo, ki je konstruirano tako, da vleče, potiska ali vozi traktorske priključke oziroma se uporablja za njihov pogon ali vleče priključno vozilo;

33. motorno kolo je motorno vozilo na dveh kolesih, s stransko prikolicco ali brez nje, in motorno vozilo na treh kolesih, če njegova masa ne presega 400 kg;

34. kolo z motorjem je motorno vozilo z dvema ali tremi kolesi, katerega delovna prostornina motorja ne presega 50 ccm in na ravni cesti ne more razviti večje hitrosti kot 50 km/h;

35. bivalno vozilo – avtodom je motorno vozilo s posebnim ohišjem in stalno opremo, ki omogoča prevoz in bivanje oseb;

36. delovni stroj je motorno vozilo, ki je namenjeno opravljanju del z vgrajenimi napravami in na ravni cesti ne more razviti večje hitrosti od 30 km/h (bager, buldožer, kombajn, valjar, viličar, finišer itd.);

37. delovno vozilo je motorno vozilo, ki je namenjeno opravljanju del z vgrajenimi napravami in na ravni cesti lahko razvije hitrost, večjo od 30 km/h (avtomobilsko dvigalo, motorno vozilo s hidravlično roko za opravljanje del v višini, motorno vozilo z raztegljivo lestvijo itd.);

38. motokultivator je motorno vozilo, ki ima eno ali dve osi in motor z močjo največ 12 kW in je konstruirano tako, da vleče, potiska ali nosi razne zamenljive priključke in orodja in služi za njihov pogon ali za vleko lahkega priklopnika;

39. vlečno vozilo je motorno vozilo, ki vleče priklopno vozilo ali je namenjeno izključno vleki vozil;

40. vojaško vozilo je motorno vozilo, označeno s predpisanimi oznakami, ki se uporabljajo v Slovenski vojski;

41. tirno vozilo je vozilo, namenjeno vožnji po tirih;

42. priklopno vozilo je vozilo, ki je namenjeno temu, da ga vleče drugo vozilo, bodisi da je konstruirano kot priklopnik ali kot polpriklopnik;

43. polpriklopnik je priklopno vozilo brez sprednje osi, ki je konstruirano tako, da se s sprednjim delom opira na vlečno vozilo;

44. lahki priklopnik je priklopno vozilo, katerega največja dovoljena masa ne presega 750 kg;

45. kolo s pomožnim motorjem je enosledno vozilo s pomožnim motorjem, katerega konstrukcijske značilnosti v cestnem prometu na ravni cesti ne omogočajo hitrosti, večje od 25 km/h, in katerega delovna prostornina motorja ne presega 50 ccm;

46. kolo je enosledno ali večsledno vozilo z najmanj dvema kolesoma, ki ga poganja voznik z lastno močjo;

47. traktorski priključek je zamenljivo orodje za opravljanje kmetijskih, gozdarskih in drugih del, ki ga vleče, potiska ali nosi traktor (obračalnik, trosilnik, samonakladalka, škropilnica itd.);

48. vprežno vozilo je vozilo, ki ga vleče vprežna žival;

49. skupina vozil je med seboj povezana skupina najmanj enega vlečnega in najmanj enega priklopnega vozila, ki so v cestnem prometu udeležena kot celota;

50. kolona vozil so tri ali več vozil, ki vozijo v vrsti po istem prometnem pasu z enako hitrostjo in v majhni medsebojni razdalji;

51. zapuščeno vozilo je motorno vozilo na cesti, ki nima registrskih tablic ali ni registrirano in nihče ne skrbi zanj;

52. največja dovoljena masa je masa vozila oziroma skupine vozil skupaj z njegovo oziroma njihovo nosilnostjo;

53. masa vozila je masa praznega vozila brez oseb in tovora, s polnim rezervoarjem za gorivo, predpisano opremo in priborom;

54. nosilnost je dovoljena masa, do katere se sme vozilo obremeniti po proizvajalčevi deklaraciji;

55. skupna masa je masa vozila skupaj z maso tovora, ki se na njem prevaža, upoštevajoč tudi maso oseb, ki so na vozilu, kot tudi morebitnega priklopnega vozila skupaj z maso tovora;

56. osna obremenitev je del skupne mase, s katero os vozila na vodoravni podlagi obremenjuje vozišče, kadar vozilo miruje;

57. udeleženec v cestnem prometu je oseba, ki je na kakršen koli način udeležena v cestnem prometu;

58. voznik je oseba, ki na cesti vozi vozilo;

59. voznik začetnik je vsak voznik z vozniškim dovoljenjem za vožnjo motornih vozil do dopolnjenega osemnajstega leta starosti in voznik v obdobju dveh let od pridobitve vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil kategorije A do 125 ccm in kategorije A do 350 ccm delovne prostornine motorja, ali kategorije B ali C; voznik začetnik je tudi voznik v obdobju dveh let po ponovni pridobitvi vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil teh kategorij, ki mu je organ za postopek o prekrških pred tem izrekel prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja;

60. pešec je oseba, udeležena v cestnem prometu, ki po cesti hodi, pri tem pa lahko vleče ali potiska vozilo, se premika z bolniškim vozičkom s hitrostjo pešca ali tak voziček potiska, in oseba, ki uporablja za gibanje posebno prevozno sredstvo, ki po tem zakonu ni vozilo;

61. gonič, vodič ali jezdec živali je oseba, ki goni žival oziroma čredo ali pa vodi žival, namenjeno vleki, prenosu tovora, ali jo jaha;

62. gospodarska vožnja je prevoz za potrebe kmetijstva ali gradbeništva, ki se opravlja na kratkih razdaljah glede na naravo in posebne potrebe kmetijske ali gradbene dejavnosti;

63. ustavitev je vsaka prekinitev vožnje za toliko časa, kot je potrebno, da vstopijo ali izstopijo potniki, ali da se naloži oziroma razloži tovor, ali odpravi okvara na vozilu;

64. ustavljanje je prehod vozila iz gibanja v mirujoče stanje;

65. parkiranje je prekinitev vožnje iz katerega koli vzroka, razen ustavitve vozila, ali prekinitev vožnje zaradi tega, da se je vozilo izognilo prometni nesreči, ali zato, da je voznik ravnal skladno s predpisi o varnosti prometa;

66. vožnja mimo je vožnja mimo udeleženca v cestnem prometu, ki se ne premika, objekta ali ovire na vozišču;

67. srečanje je vožnja mimo udeleženca v cestnem prometu, ki prihaja iz nasprotne smeri;

68. prehitavanje je vožnja mimo drugega vozila, pešca ali živali, ki se premika v isti smeri po prometnem pasu ali delu smernega vozišča, ki je namenjen prometu; hitrejša vožnja ene kolone vozil od druge na cesti, ki ima najmanj dva prometna pasova za vožnjo v eno smer, se ne šteje za prehitavanje;

69. lokalni promet je promet koles, koles s pomožnim motorjem, koles z motorjem in traktorjev ter promet drugih motornih vozil, ki imajo na tem območju izhodišče ali cilj, in motornih vozil, katerih lastniki imajo na tem območju prebivališče ali sedež podjetja, registriranega za opravljanje prevozov;

70. prometni tok je ena, dve ali več vrst vozil (prometni tok vozil) ali pešcev (prometni tok pešcev), ki se po cesti gibljejo v isto smer;

71. vidna razdalja je dolžina ceste pred udeležencem v cestnem prometu, ki jo udeleženec lahko vidi;

72. bočna razdalja je razdalja med skrajno točko na levi ali na desni strani vozila do drugega vozila, udeleženca v cestnem prometu ali pa do ovire;

73. reakcijska pot je pot, ki jo vozilo prevozi od trenutka, ko voznik zazna oviro pred vozilom, do trenutka, ko začne zavirati;

74. zavorna pot je pot, ki jo vozilo prevozi od začetka zaviranja do popolne ustavitve;

75. pot ustavljanja je pot, ki jo sestavljata reakcijska in zavorna pot;

76. zmanjšana vidljivost je vidljivost, ki je manjša od poti ustavljanja, če se udeleženec v cestnem prometu premika z največjo dovoljeno hitrostjo;

77. ponoči je čas od sončnega zahoda do sončnega vzhoda;

78. nezanesljivo je ravnanje udeleženca v cestnem prometu, kadar zaradi neizkušenosti, neznanja, vpliva alkohola, mamil ali drugih vzrokov ne obvladuje več lastnega obnašanja ali vozila v cestnem prometu in prihaja zaradi tega do kršitev prometnih pravil, prometnih znakov ali odredb;

79. ogrožanje je ravnanje, ki je v nasprotju z določili tega zakona, s katerim udeleženec v cestnem prometu povzroči nevarno situacijo, zaradi katere bi se lahko pripetila prometna nesreča, pa se ni, bodisi po naključju ali zaradi ustreznega ukrepanja udeležencev v cestnem prometu;

80. očitno pod vplivom alkohola je udeleženec v cestnem prometu takrat, kadar je zaradi vpliva alkohola njegovo ravnanje v prometu nezanesljivo;

81. prometna nesreča je nesreča na javni cesti in ne-kategorizirani cesti, ki je dana v uporabo za cestni promet, v kateri je bilo udeleženo vsaj eno premikajoče se vozilo in je v njej ena ali več oseb umrlo, bilo telesno poškodovanih ali je nastala materialna škoda;

Glede na posledice prometne nesreče delimo na:

a) nesreče I. kategorije – so nesreče, pri katerih je nastala samo materialna škoda;

b) nesreče II. kategorije – so nesreče, pri katerih je ena ali več oseb lahko telesno poškodovanih;

c) nesreče III. kategorije – so nesreče, pri katerih je ena ali več oseb hudo telesno poškodovanih;

č) nesreče IV. kategorije – so nesreče, pri katerih je kdo umrl ali je umrl za posledicami nesreče v 30 dneh;

82. udeleženec v prometni nesreči je vsaka fizična oseba, ki je s svojim ravnanjem pripomogla, da je prišlo do nesreče, in vsakdo, ki je v nesreči utrpel škodo, bil telesno poškodovan ali je zaradi posledic nesreče umrl;

83. izredna uporaba ceste pomeni, da je promet na cesti oviran zaradi števila udeležencev, njihovega obnašanja oziroma načina vožnje, ali zaradi uporabe ceste določenih udeležencev v cestnem prometu, ali zaradi skupine motor-nih vozil, ki zavzema na cesti več prostora, kot je običajno;

84. strokovni pregled je zdravniški pregled udeleženca v cestnem prometu, ki obsega odvzem krvi, urina ali druge telesne tekočine z analizo zaradi ugotavljanja prisotnosti alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi v organizmu in ugotavljanje motenj v vedenju, ki lahko povzročijo nezanesljivo ravnanje v prometu;

85. prometna ureditev je način odvijanja prometa, ki ga za cesto ali njen del oziroma za naselje ali njegov del določi upravljavec ceste. Prometna ureditev obsega:

– določanje prednostnih smeri ter sistem in način vođenja prometa;

– omejitve uporabe ceste ali njenega dela glede na vrsto prometa;

– omejitve hitrosti in določanje ukrepov za umirjanje prometa,

– ureditev mirujočega prometa;

– določanje območij umirjenega prometa, območij omejene hitrosti in območij za pešce;

– določanje drugih obveznosti udeležencev v cestnem prometu.

Prometna ureditev mora biti označena s predpisano prometno signalizacijo.

(2) Drugi izrazi o cestah, delih ali vrstah cest imajo v tem zakonu enak pomen, kot ga določa zakon o javnih cestah.

II. PRAVILA V CESTNEM PROMETU

Vožnja z vozilom po cesti

20. člen

(1) Udeleženci v cestnem prometu se morajo ravnati po prometnih pravilih, razen če:

1. je s prometnim znakom določeno drugače;

2. drugače odredi policist v okviru svojih pooblastil.

(2) Udeleženci v cestnem prometu morajo ravnati tako, da ne ovirajo ali ogrožajo drugih udeležencev v cestnem prometu ali jim ne povzročajo škode.

21. člen

(1) Voznik mora uporabljati za vožnjo z vozilom cesto ali del ceste, ki je namenjen prometu tiste vrste vozil, kateri pripada njegovo vozilo.

(2) Voznik mora voziti po desnem smernem vozišču glede na dovoljeno smer vožnje.

(3) Voznik mora voziti čim bližje desnemu robu vozišča, vendar na takšni oddaljenosti od njega, da se promet varno in tekoče odvija.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena.

22. člen

(1) Na smernem vozišču z dvema ali več prometnimi pasovi mora voznik voziti po sredini prometnega pasu.

(2) Na smernem vozišču iz prejšnjega odstavka mora voznik voziti po najbolj prostem prometnem pasu na desni strani. Če ima smerno vozišče tri prometne pasove, je dovoljena vožnja po desnih dveh pasovih, levi pa je namenjen prehitevanju.

(3) Na cestah z več prometnimi pasovi v naselju, razen na avtocesti in cesti, rezervirani za motorna vozila, lahko vozi voznik motornega vozila, ki se lahko brez oviranja vključi v prometni tok, tudi po prometnem pasu, ki ni ob desnem robu vozišča.

(4) Kadar se na cesti iz prejšnjega odstavka promet zgosti toliko, da vozila zasedajo celoten del smernega vozišča, ki je namenjen vožnji, in se premikajo s hitrostjo, ki jo pogojujejo spredaj vozeča vozila, je dovoljeno zapeljati z enega na drugi prometni pas le zaradi razvrščanja pred križiščem ali ustavitve vozila.

(5) Če je na cesti z več prometnimi pasovi v isti smeri onemogočeno tekoče odvijanje prometa na enem od prometnih pasov ali se pas konča, se vozniki dolžni omogočiti vključevanje na pas, po katerem se odvija promet, tako da vozijo v takšni razdalji do vozila pred seboj, da se lahko izmenoma vključi v promet še po eno vozilo (sistem zadrge).

(6) Na cesti, ki ima dva ali več prometnih pasov za vožnjo v eno smer, ni dovoljeno zapeljati na smerno vozišče, namenjeno vožnji v nasprotni smeri.

(7) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali petim odstavkom tega člena.

(8) Z denarno kaznijo 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s četrtem odstavkom tega člena.

(9) Z denarno kaznijo najmanj 65.000 tolarjev in 3 do 5 kazenskimi točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s šestim odstavkom tega člena.

Sprememba smeri in premiki z vozilom

23. člen

(1) Preden zapelje na drug prometni pas in pred vsako drugo spremembo smeri vožnje ali vključevanjem v promet se mora voznik prepričati, da to lahko stori brez nevarnosti za druge udeležence v cestnem prometu, in namero pravočasno in nedvoumno nakazati s predpisanim znakom.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Vzratna vožnja

24. člen

(1) Vzratna vožnja je dovoljena le na kratki razdalji. Voznik vozi vzratno po desni strani desnega smernega vozišča.

(2) Med vzratno vožnjo morajo biti na vozilu ves čas vklopljeni vsi smerniki.

(3) Vzratna vožnja ni dovoljena, kadar bi voznik s tako vožnjo lahko ogrožal druge udeležence v cestnem prometu, zlasti pa na nepreglednih delih cest, ob zmanjšani vidljivosti, v predorih, na delih ceste, kjer je prepovedano ustavljanje, in na prehodih ceste čez železniško progo.

(4) Motorna vozila, na katerih je zaradi konstrukcije, tovora ali drugih okoliščin vozniku omogočen pogled na dogajanje za vozilom le s pomočjo vzratnih ogledal, morajo imeti na zadnji strani vozila vgrajeno belo luč in poseben zvočni znak, ki se vklopita z vklopom prestave v vzratno vožnjo.

(5) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali četrtim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena. Poleg denarne kazni se vozniku izreče 1 do 3 kazenske točke.

Razdalja med vozili

25. člen

(1) Voznik mora voziti v takšni razdalji do vozila, ki vozi pred njim, ki omogoča:

1. da lahko vselej zmanjša hitrost ali ustavi, če bi voznik, ki vozi pred njim, zmanjšal hitrost ali ustavil;
2. varno vrnitev na prometni pas, po katerem vozi, voznikom, ki ga prehitevajo, razen kadar se zaradi gostote prometa oblikuje kolona vozil.

(2) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, če ravna v nasprotju s 1. točko prvega odstavka tega člena.

Zaviranje

26. člen

(1) Voznik ne sme naglo zavirati brez utemeljenega razloga.

(2) Voznik, ki namerava bistveno zmanjšati hitrost vožnje, mora opozoriti voznika, ki vozi za njim, tako da večkrat zaporedoma z rahlim pritiskom na stopalko delovne zavore prižge zavorne luči.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

Hitrost

27. člen

(1) Voznik sme voziti vozilo s tako hitrostjo, da ga lahko stalno obvladuje in ustavi pred oviro, ki jo lahko pričakuje. Hitrost vožnje mora prilagoditi stanju ceste, gostoti prometa, vremenskim razmeram, vidljivosti in preglednosti ceste, stanju vozila in tovora tako, da lahko v vidni razdalji vozilo ustavi.

(2) Voznik ne sme brez upravičenega razloga voziti tako počasi, da bi oviral druge udeležence v cestnem prometu. Kadar se za vozilom, ki vozi na čelu kolone s hitrostjo, ki je nižja od največje dovoljene hitrosti na cesti ali delu ceste, nabere kolona vozil in ni mogoče takega vozila varno prehitevi, mora voznik na prvem primernem kraju zapeljati toliko izven vozišča, da ga kolona varno prehiti ali pelje mimo.

(3) Kadar je hitrost vozila za več kot 50% nižja od največje dovoljene hitrosti na cesti ali delu ceste, mora voznik takega vozila vklopiti vse štiri smernike. Ko se za njim nabere kolona vozil, ki ga ne more varno prehitevi, mora zapeljati na prvem primernem kraju izven vozišča in pustiti mimo kolono vozil.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, in drugi udeleženci v cestnem prometu, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

Največje dovoljene hitrosti

28. člen

(1) Največja dovoljena hitrost vozila je omejena:

- 50 km/h - na cestah v naselju;
- 25 km/h - na kolesarskih poteh in stezah;
- do 5 km/h - v območjih umirjenega prometa in v območjih za pešce.

(2) Na posameznih cestah v naseljih je največja dovoljena hitrost za vozila lahko do 70 km/h, če varnost prometa in predpisani prometno-tehnični elementi to omogočajo in je to določeno s predpisanim prometnim znakom.

(3) Na cesti izven naselij je največja dovoljena hitrost za vozila omejena:

- 130 km/h - na avtocestah;
- 100 km/h - na cestah, rezerviranih za motorna vozila;
- 90 km/h - na vseh ostalih cestah.

(4) Omejitve hitrosti, določene v prvem, drugem in tretjem odstavku tega člena, ne veljajo za vozila policije, opremljena s posebno napravo za ugotavljanje hitrosti, kadar opravljajo nadzor cestnega prometa, in kadar je to nujno zaradi zagotavljanja varnosti cestnega prometa.

(5) Voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek:

a) če prekorači hitrost do 10 km/h, z denarno kaznijo 5.000 tolarjev;

b) če prekorači hitrost od 11-20 km/h, z denarno kaznijo 15.000 tolarjev. Z enako kaznijo se kaznuje voznik, ki do 10 km/h prekorači dovoljeno hitrost v območju za pešce ali v območju umirjenega prometa;

c) če prekorači hitrost od 21 do 30 km/h, z denarno kaznijo 30.000 tolarjev. Z enako kaznijo se kaznuje voznik, ki od 11 do 20 km/h prekorači dovoljeno hitrost v območju za pešce ali v območju umirjenega prometa;

č) če prekorači hitrost za več kot 30 km/h, z denarno kaznijo najmanj 45.000 tolarjev in 3 do 5 kazenskimi točkami. Z enako kaznijo se kaznuje voznik, ki za več kot 20 km/h prekorači dovoljeno hitrost v območju za pešce ali v območju umirjenega prometa.

(6) Voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek:

a) če prekorači hitrost do 20 km/h, z denarno kaznijo 5.000 tolarjev;

b) če prekorači hitrost od 21 do 30 km/h, z denarno kaznijo 15.000 tolarjev;

c) če prekorači hitrost od 31 do 40 km/h, z denarno kaznijo 30.000 tolarjev;

č) če prekorači hitrost za več kot 40 km/h, z denarno kaznijo najmanj 45.000 tolarjev in 3 do 5 kazenskimi točkami.

(7) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek drugi udeleženci v cestnem prometu, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

Posebne omejitve hitrosti

29. člen

(1) Na cestah je hitrost vožnje omejena za naslednja vozila:

1. 80 km/h:

- za osebne avtomobile s priklopnikom in druga vozila do 7,5 t največje dovoljene mase ter vozila s počitniškimi prikolicami;

2. 80 km/h:
– za avtobuse in avtobuse s priklopnim vozilom za prtljago ter bivalno vozilo – avtodom;

3. 70 km/h:

– za motorna vozila z največjo dovoljeno maso nad 7,5 t in vozila, ki prevažajo nevarne snovi, tovorna vozila s priklopnim vozilom ter zgibne avtobuse brez stojšč;

4. 60 km/h:

– za avtobuse izven naselij, v katerih potniki med vožnjo stojijo;

5. 50 km/h:

– za tovorna vozila, na katerih se v prostoru, namenjenem za prevoz tovora, prevažajo potniki, ter avtobuse mestnega prometa;

– za vozila, kadar imajo na kolesih nameščene verige za sneg;

– za vsa vozila, kadar je zmanjšana vidljivost na 50 m;

– za vozila, ki vlečejo pokvarjeno motorno vozilo;

– traktor, ki ima vzmeteno najmanj sprednjo premo in ima delovno zavoro, ki deluje na vsa kolesa traktorja, in traktor z vzmeteno najmanj sprednjo premo in vzmetenim priklopnikom ter z delovno zavoro, ki deluje na vsa kolesa traktorja in traktorskega priklopnika;

6. 40 km/h:

– traktor z delovno zavoro, ki deluje na vsa kolesa traktorja in traktor z vzmetenim priklopnikom, katerega delovna zavora deluje na vsa kolesa traktorja in traktorskega priklopnika;

7. 30 km/h:

– za traktor, razen traktorja iz 5. in 6. točke prvega odstavka tega člena;

8. 20 km/h:

– za delovna vozila, na katerih se na prigradenih stojščih ali sedežih vozijo potniki.

(2) Kadar je zmanjšana vidljivost zaradi megle, sneženja, dežja ali drugih razlogov na manj kot 50 m, morajo vozniki motornih vozil, ki prevažajo nevarne snovi, in vozniki motornih vozil, s katerimi se opravlja izredni prevoz, zmanjšati hitrost tako, da je izključeno vsako ogrožanje, in ustaviti na najbližjem parkirnem prostoru ter poskrbeti za varnost vozila in tovora. Enako velja v primeru, če je cesta spolzka zaradi snega, ledu ali drugih razlogov, ter v primeru, če je zaradi vetra ali drugih okoliščin zmanjšana stabilnost vozila.

(3) Voznik, ki ravna v nasprotju z določbami prvega odstavka tega člena, se kaznuje za prekršek:

a) če prekorači hitrost do 10 km/h, z denarno kaznijo 5.000 tolarjev;

b) če prekorači hitrost od 11 do 20 km/h, z denarno kaznijo 15.000 tolarjev;

c) če prekorači hitrost od 21 do 30 km/h, z denarno kaznijo 30.000 tolarjev;

č) če prekorači hitrost za več kot 30 km/h, z denarno kaznijo najmanj 45.000 tolarjev in 3 do 5 kazenskimi točkami.

(4) Avtobusi, tovorna vozila, traktorji in priklopna vozila, razen lahkih in počitniških priklopnikov, registrirani v Republiki Sloveniji, morajo imeti na vidnem mestu na zadnji levi strani predpisano označbo največje dovoljene hitrosti, ki je predpisana za to vrsto vozil.

(5) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim ali četrtem odstavkom tega člena.

Najmanjša dovoljena hitrost

30. člen

(1) Hitrost vožnje vozil na državnih in lokalnih cestah izven naselja ne sme biti omejena na hitrost pod 40 km/h, razen če to terjajo ukrepi za zavarovanje ceste ali prometa na njej.

(2) Z denarno kaznijo najmanj 400.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba pa z denarno kaznijo najmanj 40.000 tolarjev.

Prehitevanje

31. člen

(1) Prehitevanje je dovoljeno po levi strani.

(2) Po desni strani je dovoljeno prehiteti:

– vozilo, ki zavija levo;

– vozilo, ki vozi v naselju po smernem vozišču z dvema ali več prometnimi pasovi, po prometnem pasu, ki ni skrajno desno;

– tirno vozilo, ki vozi po tirnicah, položenih po sredini vozišča.

(3) Vozilo, ki zavija levo, je dovoljeno prehiteti po desni strani, če je voznik tega vozila dal predpisani znak in zavzel na vozišču tak položaj, da se da zanesljivo sklepati, da bo zavil levo, in je na njegovi desni strani dovolj prostora za prehitevanje.

(4) Tirno vozilo, ki vozi po tirnicah, položenih po sredini vozišča, je dovoljeno prehiteti le po desni strani, če je med tirnim vozilom in desnim robom vozišča prometni pas. Na enosmerni cesti ga je v takem primeru dovoljeno prehiteti tudi po levi strani.

(5) Prehitevanje po desni strani ni dovoljeno na avtocesti in cesti, rezervirani za motorna vozila.

(6) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje voziškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

32. člen

(1) Voznik sme začeti prehitevati, če ima na cesti dovolj prostora.

(2) Pred prehitevanjem mora dati predpisani znak, zapeljati na levo stran prehitevanega vozila in ga na primerni bočni razdalji naglo prehiteti. Po končanem prehitevanju se mora čimprej vrniti na prometni pas, po katerem je vozil pred prehitevanjem.

(3) Voznik prehitevanega vozila ne sme povečati hitrosti. Po potrebi mora zmanjšati hitrost in se pomakniti k desnemu robu vozišča.

(4) Na smernem vozišču z najmanj dvema prometnima pasovoma sme voznik, ki je prehitel vozilo in želi prehiteti še drugo vozilo ali udeleženca v cestnem prometu, ostati na prometnem pasu, po katerem je prehiteval prvo vozilo, če s tem ne ovira hitrejših vozil, ki se približujejo od zadaj.

(5) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

33. člen

(1) Voznik ne sme prehiteti drugega vozila:

1. če je voznik, ki vozi za njim, že začel prehitevati;

2. če je voznik, ki vozi pred njim po istem prometnem pasu, že dal znak, da bo začel prehitevati;

3. pod vrhom klanca, pred ovinkom in v ovinku, kjer ni zadostne vidne razdalje, razen na smernem vozišču z najmanj dvema prometnima pasovoma;

4. v predoru, razen če sta smerni vozišči speljani vsako skozi svojo predorsko cev;

5. po odstavnem pasu;

6. če se po prehitevanju ne bi mogel varno vključiti na prometni pas, po katerem je vozil pred prehitevanjem;

7. če smerno vozišče za vožnjo vozil z nasprotne smeri ni prosto v dolžini, ki je potrebna za prehitevanje;

8. po prometnem pasu za počasna vozila;

9. vozila, ki zmanjšuje hitrost ali ustavlja pred prehodom za pešce, na katerem ali ob katerem so pešci;

10. ob zmanjšani vidljivosti, razen na smernem vozišču z najmanj dvema prometnima pasovima;

11. vozila ali kolone vozil, ki vozi z zmanjšano hitrostjo zaradi razmer v prometu.

(2) Z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev in 2 do 4 kazenski točkami se kaznuje voznik, ki ravna v nasprotju s 3., ali 4., ali 9. točko prvega odstavka tega člena.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 45.000 tolarjev in 3 do 5 kazenski točkami se kaznuje voznik, ki ravna v nasprotju s 7. točko prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo 1., ali 2., ali 5., ali 6., ali 8., ali 10., ali 11. točko prvega odstavka tega člena.

34. člen

(1) Voznik ne sme prehitevati, razen enoslednih vozil:

1. v križišču;
2. na prehodu ceste čez železniško progo;
3. na prehodu za pešce.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka je v križišču dovoljeno prehiteti:

– vozilo, ki zavija levo v skladu z 31. členom tega zakona;

– vozilo, ki zavija desno, pri čemer ni dovoljeno zapeljati na del vozišča, ki je namenjen za promet vozil z nasprotno smeri;

– vozilo, ki vozi po prednostni cesti;

– vozilo, ki pri zeleni luči vozi preko križišča, na katerem je promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki.

(3) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniskega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbo prvega odstavka tega člena.

Vožnja mimo

35. člen

(1) Voznik, ki hoče peljati mimo vozila, ovire ali objekta na vozišču, sme to storiti po levi ali desni strani, pri tem mora dati prednost udeležencem, ki prihajajo z nasprotno smeri. Če mora pri tem zaviti, mora paziti na promet za seboj in spremembo nakazati s predpisanimi znaki.

(2) Če je voznik svojo namero, da bo zavil na levo, nedvoumno nakazal in se postavil v takšen položaj, iz katerega se da nedvoumno sklepati, da bo zavil na levo, lahko drugi vozniki peljejo mimo po desni.

(3) Vožnja mimo ustavljene kolone na cesti je prepovedana, če se voznik po vožnji mimo ne bi mogel vključiti na prometni pas, ki je namenjen vožnji vozil v smeri vožnje.

(4) Če je dovolj prostora, lahko voznik enoslednega vozila na desnem prometnem pasu s primerno hitrostjo in pazljivostjo pelje mimo ustavljenega vozila ali kolone po desni strani, razen kadar so se morala vozila ustaviti pred križiščem ali zožanjem ceste.

(5) Pri vožnji mimo ustavljenega vozila pred prehodom za pešce veljajo ista pravila in kazenske sankcije kot pri prehitevanju.

(6) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniskega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

Razvrščanje pred križiščem

36. člen

(1) Pri zavijanju se mora voznik razvrstiti pravočasno pred križiščem:

1. pri zavijanju v levo čim bližje levemu robu smernega vozišča ali na prometni pas za zavijanje v levo;

2. pri zavijanju v desno čim bližje desnemu robu smernega vozišča ali na prometni pas za zavijanje v desno;

3. kot določajo prometni znaki, če je razvrščanje določeno z njimi.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Obračanje

37. člen

(1) Obračanje z vozilom je prepovedano:

1. na ozkih in nepreglednih odsekih cest;
2. na mostovih, viaduktih, predorih in drugih nevarnih odsekih cest;
3. ob veliki gostoti prometa;
4. ob zmanjšani vidljivosti.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniskega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Srečanje

38. člen

(1) Pri srečanju mora voznik pustiti na svoji levi strani zadostno razdaljo med svojim vozilom in udeležencem v cestnem prometu, s katerim se srečuje, če je potrebno, pa se tudi umakniti na desno stran vozišča, zmanjšati hitrost ali ustaviti.

(2) V križišču se srečuje voznik, ki zavija levo, z vozilom, ki prihaja iz nasprotno smeri in zavija levo, tako da ga pusti mimo s svoje desne strani.

(3) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

39. člen

(1) Na ozki cesti, zoženem delu ceste ali cesti z velikim vzdolžnim nagibom (gorske in druge ceste) veljajo naslednja pravila:

1. voznik vozila, ki to lažje stori, mora ustaviti in po potrebi zapeljati vzvratno ter omogočiti varno srečanje;

2. na strmih cestah ustavi praviloma tisti, ki vozi navzdol razen kadar je tistemu, ki vozi navkreber, zaradi prometnih okoliščin to lažje storiti. Prav tako je dolžan zapeljati vzvratno tisti, ki to lažje stori in omogoči varno srečanje;

3. kadar mora na cesti iz prejšnje točke tega odstavka eno od vozil pri srečanju zapeljati vzvratno, mora to storiti:

- tisti, ki se srečuje z vozilom, ki vleče priklopno vozilo;
- voznik vozila, ki se srečuje z avtobusom;
- vozilo, ki ga je lažje upravljati pri vzvratni vožnji.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Vključevanje v promet na javno cesto

40. člen

(1) Voznik mora pred vključevanjem s površine, na kateri se ne opravlja promet vozil, pustiti mimo vsa vozila, ki vozijo po prometnem pasu, na katerega se želi vključiti.

(2) Voznik, ki se vključuje v promet na javno cesto z nekategorizirane ceste (dovozne ali gozdne ceste, pristopi

do objektov in zemljišč, funkcionalne površine ob objektih), mora pustiti mimo vsa vozila, ki vozijo po javni cesti, čeprav ta s prometnim znakom ni določena kot prednostna.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev in 2 do 4 kazenskimi točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

Promet v križišču

41. člen

(1) Menjava prometnega pasu v križišču je prepovedana.

(2) Voznik se mora na zadostni razdalji pred križiščem postaviti z vozilom v položaj na tistem prometnem pasu, po katerem namerava voziti skozi križišče.

(3) Voznik, ki se približuje križišču, mora hitrost vožnje prilagoditi prometnim razmeram v križišču. Voziti sme s tolikšno hitrostjo, da lahko ustavi in pusti mimo vozila in druge udeležence v cestnem prometu, ki imajo prednost v križišču.

(4) Voznik, ki v križišču zavija levo, mora pustiti mimo vozilo, ki prihaja z nasprotne smeri in vozi naravnost ali zavija desno.

(5) V križišču cest ima prednost tisti, ki prihaja z desne strani.

(6) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev in 2 do 4 kazenskimi točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim, ali četrtem, ali petim odstavkom tega člena.

(8) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

Krožni promet

42. člen

(1) V krožnem križišču mora biti promet urejen s prometnimi znaki tako, da ima prednost tisti, ki že vozi v krožnem prometu.

(2) Preden zapusti krožno križišče, se mora voznik razvrstiti na prometni pas, s katerega lahko varno zapusti križišče.

Zavijanje

43. člen

(1) Voznik, ki zavija v križišču levo, se po razvrstitvi zapelje do sredine križišča, razen če s prometnim znakom ni določeno drugače oziroma če tega ne dopušča promet iz nasprotne smeri.

(2) Voznik, ki zavija desno, mora pustiti mimo enosledna vozila, ki vozijo ob njem v isti smeri po kolesarskem pasu ali kolesarski stezi in vozijo naravnost ali zavijajo desno.

(3) Voznik, ki zavija v križišču desno ali levo, mora dati prednost pešcem, ki so že na vozišču, na katero namerava voznik zaviti.

(4) V križišču, kjer je potek prednostne ceste označen s prometnim znakom in ta cesta zavija desno, mora biti na kolesarski stezi, ki poteka po tej cesti in je speljana na vozišče, vozilom, ki vozijo po stezi, odvzeta prednost z ustreznim prometnim znakom "križišče s prednostno cesto" z dopolnilno tablo "za kolesarje".

(5) Voznik, ki zavija desno, mora dati prednost tudi avtobusom in drugim vozilom, ki vozijo po posebej označeni prometni površini, ki so desno od prometnega pasu, po katerem vozi.

(6) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim, ali petim odstavkom tega člena.

(8) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali petim odstavkom tega člena.

(9) Z denarno kaznijo najmanj 1.200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek upravljavec ceste, ki ravna v nasprotju s četrtem odstavkom tega člena, odgovorna oseba upravljavca ceste pa z denarno kaznijo najmanj 120.000 tolarjev.

Prehodi za pešce

44. člen

(1) Na prehodu za pešce, na katerem promet ni urejen s svetlobnimi prometnimi znaki ali ga ne ureja policist, morajo vozniki in drugi udeleženci v cestnem prometu omogočiti pešcem varno prečkanje vozišča, če so ti že na prehodu ali dajejo znak, da želijo prečkati vozišče.

(2) Prehodu za pešce se mora voznik ali drug udeleženeec približevati s tako hitrostjo, da lahko vozilo ustavi, če bi z vožnjo preko prehoda oviral ali ogrožal pešce, ki so na prehodu ali stopajo nanj.

(3) Če je označba prehoda za pešce na kolesarski stezi ali drugi prometni površini, veljajo ista pravila.

(4) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(5) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

Prehajanje preko železniških tirov

45. člen

(1) Tima vozila, ki se premikajo po železniških tirih, imajo prednost pred vsemi drugimi udeleženci v cestnem prometu.

(2) Vozniki, ki se približujejo prehodu preko železniških tirov, morajo voziti s takšno hitrostjo, da lahko ustavijo pred prehodom.

(3) Udeleženeec v cestnem prometu se mora vselej ustaviti pred prehodom čez železniško proggo:

1. če se bliža vozilo po tirnicah;

2. če so se zapornice ali polzapornice začele spuščati ali so že spuščene;

3. kadar prihod vozila po tirih naznanjajo svetlobni ali zvočni znaki oziroma opozarjajo, da se bodo zapornice začele spuščati;

4. kadar ustavlja promet železniški delavec s predpisanim znakom.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev in 1 do 3 kazenskimi točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

Železniški tiri brez zapornic

46. člen

(1) Prehod preko železniških tirov, na katerih ni zapornic ali polzapornic, ki bi napovedovale bližanje tirnega vozila, oziroma te naprave so, pa ne delujejo, smejo udeleženci

v cestnem prometu prečkati šele, ko se prepričajo, da po tiru ne prihaja tirno vozilo.

(2) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek drugi udeleženci v cestnem prometu, ki ravnavo v nasprotju z določbo tega člena.

Ustavitev in parkiranje

47. člen

(1) Ustavitev in parkiranje ni dovoljeno:

1. na prehodu za pešce in v razdalji, manjši od 5 m pred prehodom;

2. na kolesarski stezi, kolesarski poti, pločniku, pešpoti ali kolesarskem pasu;

3. na železniškem prehodu ali manj kot 15 m od prehoda oziroma proge;

4. v križišču in v razdalji, manjši od 5 m od najbližjega prečnega roba vozišča;

5. v predoru, podvozu, galeriji, na mostu in nadvozu;

6. na označenem avtobusnem postajališču na vozišču ali manj kot 15 m od njega; dovoljena je ustavitev na postajališču izven vozišča, če s tem ni oviran avtobusni promet;

7. na ozkem in nepreglednem odseku ceste (ovinku, pod klancem), če drugo vozilo ne bi moglo varno voziti mimo;

8. na delu ceste, kjer bi bil prost prehod med ustavljenim oziroma parkiranim vozilom in nepretrgano vzdolžno črto na vozišču ali nasprotnim robom vozišča ali kakšno drugo oviro na cesti širok manj kot 3 m;

9. na pospeševalnem, zaviralnem, prehitevalnem in odstavnem pasu;

10. na mestu, na katerem bi vozilo zakrivalo postavljeni prometni znak ali napravo, ki daje svetlobne ali zvočne signale;

11. na vozišču ceste izven naselja;

12. na vseh prometnih površinah, ki niso namenjene prometu vozil;

13. na mestu, na katerem bi parkirano vozilo onemogočilo vključitev v promet že parkiranemu vozilu;

14. na cestah v naselju z dvema ali več prometnimi pasovi za vožnjo v isto smer;

15. na označenem parkirnem prostoru za invalide, razen invalidov iz 49. člena tega zakona;

16. na označenih poteh, namenjenih intervencijskim vozilom.

(2) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13. in 14. točko prvega odstavka tega člena.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s 15. in 16. točko prvega odstavka tega člena.

Zapustitev vozila

48. člen

(1) Voznik, ki zapusti vozilo, mora ukreniti vse potrebno, da vozilo ne ovira drugih udeležencev v cestnem prometu ali vozil, in vozilo zavarovati pred neupravičeno uporabo.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniskega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Zdravstveni delavci in invalidi

49. člen

(1) Zdravstveni delavci in delavci socialnih služb, kadar obiskujejo bolnike, in invalidi z 80% in več odstotno okvaro

organizma, zaradi katere jim je oteženo gibanje, smejo parkirati vozila na krajih, kjer to sicer ni dovoljeno, če tako parkirano vozilo ne ogroža drugih udeležencev v cestnem prometu.

(2) Parkirano vozilo iz prejšnjega odstavka mora biti posebej označeno z veljavno parkirno karto.

(3) Parkirno karto izda upravna enota, kjer ima upravičenec stalno ali začasno prebivališče ali sedež. Obliko parkirne karte in postopek za njeno izdajo predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

(4) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim odstavkom tega člena.

Odpiranje vrat vozila

50. člen

(1) Na ustavljenem ali parkiranem vozilu voznik in potniki ne smejo odpirati vrat, če s tem ovirajo ali ogrožajo druge udeležence v cestnem prometu.

(2) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik ali potnik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Območja kratkotrajnega parkiranja

51. člen

(1) Na določenih cestah ali delih ceste se lahko parkiranje časovno omeji (območja kratkotrajnega parkiranja) tako, da sme trajati parkiranje do 2 uri.

(2) Območja kratkotrajnega parkiranja se označijo z modrimi črtami na cestišču in s prometnimi znaki.

(3) Voznik mora označiti čas prihoda s parkirno uro na vidnem mestu v vozilu in po izteku določenega časa vozilo odpeljati.

(4) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena.

Označitev ustavljenih vozil

52. člen

(1) Če dvosledno vozilo obstane zaradi okvare, prometne nesreče ali drugega vzroka na cesti in zato predstavlja nevarnost za druge udeležence v cestnem prometu, mora voznik takoj vklopiti vse štiri smernike. Na nevarnih in nepreglednih delih ceste oziroma če vozilo nima naprave za vklop vseh štirih smernikov ali ta ne deluje, pa mora voznik postaviti varnostni trikotnik.

(2) Varnostni trikotnik je treba postaviti tako:

1. da ga vozniki, ki prihajajo od zadaj, lahko dobro vidijo;

2. na taki razdalji od vozila, da ima voznik, ki prihaja od zadaj in vozi s predpisano hitrostjo, dovolj časa, da varno ustavi vozilo ali zapelje mimo vozila.

(3) Ustavljeno tovorno vozilo, kolono vozil ali vozilo, ki prevažata nevarne snovi, je treba označiti z dvema trikotnikoma v skladu s prejšnjim odstavkom.

(4) Ponoči in ob zmanjšani vidljivosti je treba upoštevati določbe o osvetljevanju vozil. Če zaradi tehničnega stanja vozila to ni mogoče, je treba označiti ustavljenno vozilo z rume-no utripajočo lučjo, ali baklo, ali na drug primeren način.

(5) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

Ustavljeno vozilo na tirnicah

53. člen

(1) Kadar voznik iz razlogov iz prvega odstavka 52. člena tega zakona ostane z vozilom na tirnicah, ga mora takoj

odstraniti. Če tega ne more storiti, mora takoj obvestiti pristojno železničarsko službo, vlečno službo ali policijo in pravočasno opozoriti voznike tirnih vozil.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

III. VOZILA V PROMETU

Uporaba luči in odsevnikov

54. člen

(1) Vozniki motornih vozil v cestnem prometu morajo uporabljati predpisane luči in odsevnike. Drugi udeleženci morajo uporabljati luči in odsevnike po določilih tega zakona.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik motornega vozila, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje drugi udeleženci v cestnem prometu, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Luči in odsevniki, ki ne smejo biti na vozilu

55. člen

(1) Vozilo ne sme imeti na prednji strani rdeče luči in ne rdečega odsevnika, na zadnji strani pa ne bele luči ali belega odsevnika. Navedena določba ne velja za luč za vzvratno vožnjo, delovni žaromet, luč za osvetlitev registrske tablice in registrsko tablico.

(2) Luči za označevanje vozila morajo biti prižgane ves čas, ko so prižgane dolge ali zasenčene luči ali meglenke.

(3) Luči in odsevniki med vožnjo ne smejo biti zakriti ali umazani.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(5) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena.

Osvetlitev

56. člen

(1) Ponoči se praviloma vozi z lučmi z dolgim snopom svetlobe. Luči je treba pravočasno zasenčiti, če prihaja nasproti drugo vozilo, organizirana skupina pešcev oziroma tirno vozilo ali če je spredaj vozeče vozilo tako blizu, da luči z dolgim snopom svetlobe motijo voznika. Ob zasenčenju luči je potrebno prilagoditi hitrost vozila dolžini osvetljenega dela ceste.

(2) Na cesti, osvetljeni s cestno razsvetljavo, in v predoru se ne smejo uporabljati luči z dolgim snopom svetlobe.

(3) Uporaba meglenk je dovoljena le, kadar je vidljivost manjša od 50 m.

(4) Vozniki motornih vozil morajo tudi podnevi voziti s prižganimi zasenčenimi lučmi.

(5) Na vozišču ustavljeno ali parkirano vozilo mora biti ponoči in v pogojih zmanjšane vidljivosti vozila na vozišču osvetljeno z lučmi za označevanje vozila. V naseljih zadostuje, da je vozilo osvetljeno z lučmi za označevanje vozila na tisti strani vozila, ki je obrnjena proti sredini ceste. Označitev vozila ni potrebna, če je cestna razsvetljava taka, da je vozilo dovolj vidno, ali če je vozilo na označenem parkirnem prostoru.

(6) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim, ali četrtim, ali petim odstavkom tega člena.

(8) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

Dodatni delovni žarometi

57. člen

(1) Dodatni delovni žarometi na vozilu se lahko vklopijo le za osvetlitev delovnega mesta in ne smejo slepiti ali motiti udeležencev v cestnem prometu.

(2) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

Označevanje pešcev in ročnih vozičkov

58. člen

(1) Pešci, ki vlečejo ali potiskajo ročne vozičke, morajo ponoči in v pogojih zmanjšane vidljivosti opremiti voziček z najmanj eno belo lučjo, pritrjeno na levi strani, ki mora biti vidna od spredaj in zadaj. Luč ne sme slepiti drugih udeležencev v cestnem prometu.

(2) Pešci, ki zunaj naselja ali v neosvetljenem naselju hodijo ponoči po vozišču ali tik ob njem, kjer ni označene pešpoti, morajo nositi na strani, ki je obrnjena proti vozišču, belo luč ali odsevnik bele barve.

(3) Organizirana skupina pešcev, ki hodi ponoči zunaj naselja ali v neosvetljenem naselju po vozišču, mora uporabljati na začetku skupine belo luč, na koncu skupine pa rdečo luč.

(4) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pešec, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(5) Organizator organizirane skupine pešcev se kaznuje z denarno kaznijo najmanj 40.000 tolarjev, če skupina ni osvetljena, kot to določa tretji odstavek tega člena.

Označevanje živali ali črede

59. člen

(1) Gonič ali vodič živali ali črede mora poskrbeti, da bo čreda ponoči ali v pogojih slabe vidljivosti označena spredaj, zadaj in ob strani z lučmi ali odsevniki. Označbe morajo biti nameščene tako, da jih udeleženci v cestnem prometu, katerim so namenjene, pravočasno opazijo.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek gonič ali vodič živali oziroma črede, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Opozorilni znaki

60. člen

(1) Zvočne in svetlobne opozorilne znake lahko uporabi voznik le pri prehitevanju izven naselja, ali kadar je ogrožen sam oziroma je ogrožen kdo drug. Pri prehitevanju v naselju sme praviloma opozarjati le s svetlobnimi opozorilnimi znaki.

(2) Voznik mora vklopiti vse smerne kazalce na vozilu:

- pri vstopanju ali izstopanju otrok oziroma invalidov v avtobus oziroma kombinirano vozilo ali iz njega;
- če opozarja druge udeležence v cestnem prometu na nevarnost na cesti, posebno če je zadnji v koloni vozil, ki je obstala na cesti izven naselja;
- če vozi vzvratno.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

Tovor

61. člen

(1) Tovor in naprave, ki so namenjene za prevoz ali pritrjevanje tovora, morajo biti na vozilu naložene, pritrjene ali pokrite tako, da:

1. ne predstavljajo nevarnosti ali ovire za druge udeležence v cestnem prometu;
2. ne povzročajo škode na cesti in objektih;
3. ne onesnažujejo okolja;
4. ne zmanjšujejo stabilnosti vozila;
5. ne povzročajo več hrupa, kot je dovoljeno;
6. ne zmanjšujejo preglednosti vozniku;
7. ne zakrivajo naprav vozila, registrskih tablic in drugih predpisanih označb;

8. se ne razsipavajo ali padajo z vozila.

(2) Z vozila ali iz njega se ne sme raztresati sneg, led, voda oziroma blatne in druge snovi.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

(5) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

Pravila nalaganja

62. člen

(1) Tovor ne sme segati čez prednji del vozila. Lažje predmete lahko na prtljažniku na strehi prevažajo osebni avtomobili, kombinirana ali tovorna vozila tako, da tovor sega največ 1 m preko prednjega dela vozila. Sprednji konec tovora ne sme biti nižje od nivoja strehe vozila.

(2) Tovor lahko sega največ 1,5 m preko zadnjega dela vozila. Na tovornem ali priklopnem vozilu mora biti najmanj 5/6 tovora kontinuirano oprti na tovrni prostor.

(3) Na enoslednih vozilih tovor lahko sega največ 1 m preko sprednjega oziroma zadnjega dela vozila. Na enoslednih vozilih ni dovoljeno prevažati nezavarovanega nevarnega orodja (kose, vile itd.).

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(5) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

Označevanje tovora

63. člen

(1) Če sega tovor več kot 1 m preko najbolj oddaljene točke na zadnji strani vozila, je potrebno tovor na najbolj izpostavljeni točki označiti:

1. na osebnih avtomobilih in vprežnih vozovih s tablo velikosti 25 × 25 cm, pobarvano izmenično s poševnimi trakovi oranžne in bele barve, ki odseva svetlobo, postavljeno prečno na smer vožnje, podnevi ob dobri vidljivosti pa lahko z rdečo tkanino velikosti najmanj 25 × 25 cm;

2. na ostalih vozilih s tablo, velikosti 50 × 50 cm, pobarvano izmenično s poševnimi trakovi oranžne in bele barve, ki odseva svetlobo in je postavljena prečno na smer vožnje.

(2) V pogojih zmanjšane vidljivosti in ponoči je treba znaku iz 1. oziroma iz 2. točke prejšnjega odstavka dodati rdečo neslepečo luč.

(3) Opozorilna sredstva iz prejšnjega odstavka ne smejo biti višje kot 1,5 m nad voziščem.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

(6) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s 1. točko prvega odstavka, ali drugega, ali tretjega odstavka tega člena.

Tovor – bočna omejitev

64. člen

(1) Če sega tovor bočno več kot 40 cm čez luči za označevanje vozila, ga je potrebno spredaj označiti z belimi in zadaj z rdečimi lučmi, ki so največ 1,5 m nad voziščem. V primeru, da je vidno polje v vzratnih ogledalih zakrito, je treba dodatno namestiti taka vzratna ogledala, ki omogočajo normalno vidno polje.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Nepritrjeni tovor

65. člen

(1) Drogovi, cevi, plošče in drugi predmeti ne smejo segati preko stranic prostora za tovor.

(2) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Obremenitev vozila

66. člen

(1) Vozilo ne sme biti obremenjeno nad nosilnostjo, vpisano v prometnem dovoljenju. Obremenitev vozila, za katero ni predpisano prometno dovoljenje, ne sme presehati normativa, ki ga je določil proizvajalec.

(2) Tovor ne sme vozila obremenjevati nad največjo dovoljeno maso, osno obremenitvijo ali s prometnimi znaki dovoljeno obremenitvijo ceste. Vozilo skupaj s tovorom pa ne sme presehati predpisanih dimenzij.

(3) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

(4) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim ali drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Nalaganje in razlaganje tovora

67. člen

(1) Nalaganje ali razlaganje tovora na cesti je dovoljeno pod pogojem, da zaradi tega ni ustavljen promet drugih vozil.

(2) Če se vozilo ustavi na cesti zaradi nalaganja ali razlaganja tovora, ustavev ne sme trajati dalj, kot je nujno potrebno.

(3) Če je potrebno zaradi nalaganja ali razlaganja tovora vozilo ustaviti na pešpoti ali kolesarski poti, mora voznik za to imeti posebno dovoljenje, ki ga izda pristojni organ lokalne skupnosti.

(4) Z nalaganjem in razlaganjem tovora ni dovoljeno onesnaževati ceste ali povzročati čezmernega hrupa.

(5) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev.

IV. POSEBNE OBVEZNOSTI VOZNIKOV

Prepoved uporabe dodatnih naprav ali opreme

68. člen

(1) Voznik med vožnjo ne sme uporabljati dodatnih naprav ali opreme, ki bi bistveno zmanjševale njegovo slušno in vidno zaznavanje ter zmožnost obvladovanja vozila (pustne maske, slušalke, mobitel itd.).

(2) Uporaba mobitela med vožnjo je dovoljena ob pogoju uporabe vgrajene funkcije za prostoročno uporabo telefona.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(4) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

Trajanje vožnje

69. člen

(1) Voznik, ki vozi avtobus, tovorno vozilo ali skupino vozil, katerih največja dovoljena masa presega 3,5 t, v 24 urah ne sme voziti več kot 8 ur; vmes mora imeti najmanj eno 30-minutno oziroma dve 15-minutni prekinitvi vožnje. V izjemnih primerih sme trajati vožnja 9 ur. V tem primeru mora imeti voznik dve polurni oziroma štiri 15-minutne prekinitve vožnje.

(2) Voznik, ki vozi vozilo 8 ur, mora imeti pred začetkom svojega delovnega dne najmanj 8 ur neprekinjenega počitka, voznik, ki vozi 9 ur, pa najmanj 10 ur počitka.

(3) Če se pri vožnji vozila iz prvega odstavka tega člena menjata dva voznika in je v vozilu urejeno ležišče, ki omogoča, da eden od voznikov počiva leže, mora imeti vsak voznik najmanj 8 ur nepretrganega počitka v vsakih 30 urah potovanja. Nepretrgani počitek mora voznik prebiti izven vozila.

(4) Če je v vozilu urejeno ležišče, ki vozniku omogoča, da počiva leže, sme voznik ne glede na tretji odstavek tega člena počivati na takem ležišču, če vozilo ta čas stoji.

(5) Minister, pristojen za delo, družino in socialne zadeve, izda v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, in ministrom, pristojnim za promet in zveze, natančnejše predpise o tedenskem obračunavanju ur vožnje, počitku in posadki vozila.

(6) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali četrtem odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 1.200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali četrtem odstavkom tega čle-

na, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 120.000 tolarjev.

(8) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali četrtem odstavkom tega člena.

Tahograf

70. člen

(1) Motorna vozila, ki morajo biti opremljena s tahografom, morajo imeti v tahografu pravilno vloženi in izpolnjeni vložek. Voznik mora imeti pri sebi ključ tahografa in uporabljeni vložek, iz katerega je razvidna vožnja oziroma mirovanje vozila v zadnjih 24 urah.

(2) Uporabljene tahografske vložke mora uporabnik vozila hraniti eno leto.

(3) Voznik je dolžan na zahtevo policista odpreti tahograf in pokazati vložek. Policist lahko začasno odvzame tahografski vložek kot dokazilo v postopku.

(4) Če policist sumi, da naprava ne deluje pravilno, lahko odredi, da se opravi poseben pregled tahografa in vseh z njim povezanih drugih elementov, ki morajo biti vgrajeni v vozilu za pravilno delovanje naprave.

(5) Poseben pregled iz prejšnjega odstavka opravljajo pravne osebe, ki so pooblaščenice za kontrolo meril. O delovanju naprave izdajo pisno mnenje.

(6) Če se pri pregledu ugotovi, da je bila naprava namerno poškodovana, pokvarjena ali predelana tako, da kaže manjše hitrosti oziroma vrednosti, oziroma da naprava ne deluje, plača stroške pregleda voznik.

(7) Na praktičnem delu vozniškega izpita in pri učenju vožnje lahko kandidata odpira tahograf kot izpitno nalogo.

(8) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje pravna oseba in samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim in drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

(9) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(10) Z denarno kaznijo najmanj 1.200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju s šestim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev.

(11) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s šestim odstavkom tega člena.

Gospodarske vožnje

71. člen

(1) Gospodarske vožnje so dovoljene na kratkih razdaljah, med gradbišči ali kmetijskimi površinami, na katerih se opravljajo gradbena ali kmetijska dela.

(2) Širina, višina in najmanjša hitrost vozila lahko pri gospodarski vožnji v manjši meri odstopajo od določil tega zakona, ne smejo pa biti presežene nosilnost vozila, dovoljena skupna masa in predpisane osne obremenitve.

(3) Vozilo, s katerim se opravlja gospodarska vožnja, mora biti predpisano označeno.

(4) Za gospodarske vožnje se smejo praviloma uporabljati predvsem lokalne ceste in kolovozi ter gozdne poti.

(5) Če se gospodarske vožnje opravljajo zgoščeno v določenih časovnih obdobjih in na določenem območju, je treba s predpisano prometno signalizacijo na cesti opozoriti druge udeležence v cestnem prometu.

(6) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali četrtem odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje vozniškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali četrtim odstavkom tega člena.

(8) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Varnostni pasovi

72. člen

(1) Med vožnjo morajo biti voznik in potniki na vseh sedežih, kjer so vgrajeni varnostni pasovi, pripeti na način, kot ga je določil proizvajalec.

(2) Varnostnega pasu ni potrebno uporabljati osebam, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da varnostnega pasu ne morejo uporabljati.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznujeta za prekršek voznik ali potnik, ki ravnata v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

Zaščitne čelade

73. člen

(1) Voznik in potnik na motornem kolesu in kolesu z motorjem morata med vožnjo nositi na glavi pripeto homologirano zaščitno čelado.

(2) Zaščitne čelade ni potrebno uporabljati osebam, ki z zdravniškim spričevalom dokažejo, da zaščitne čelade ne morejo uporabljati.

(3) Oseba, mlajša od 14 let, ki vozi kolo oziroma kolo s pomožnim motorjem, mora med vožnjo imeti na glavi pripeto kolesarsko zaščitno čelado, ali čelado iz prvega odstavka tega člena. Enako velja tudi za osebo, mlajšo od 14 let, ki se na kolesu ali kolesu s pomožnim motorjem vozi kot potnik.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznujeta za prekršek voznik ali potnik, ki ravnata v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

Vleka

74. člen

(1) Vleka dvoslednih motornih vozil je dovoljena le, če se ta zaradi okvare sama ne morejo premikati. Vleka enoslednih vozil je prepovedana.

(2) Pri vleki morata imeti obe vozili vključene vse štiri smernike, če pa vozilo ni opremljeno z napravo za vključitev vseh štirih smernikov, pa mora biti vlečeno vozilo na zadnji strani označeno z dobro vidnim varnostnim trikotnikom.

(3) Vleka pokvarjenih vozil je prepovedana na avtocesti in cesti, rezervirani za motorna vozila.

(4) Če se je vozilo pokvarilo na avtocesti ali cesti, rezervirani za motorna vozila, je vleka dovoljena le do prvega izvoza.

(5) V vlečenem vozilu ne sme biti potnikov.

(6) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev.

Vleka ponoči in ob zmanjšani vidljivosti

75. člen

(1) Ponoči in ob zmanjšani vidljivosti je vleka dovoljena le, če je vlečeno vozilo opremljeno z rdečimi lučmi na zadnji

strani vozila in te luči delujejo in je vlečno vozilo opremljeno z rumeno utripajočo lučjo.

(2) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev.

Načini vleke

76. člen

(1) Motorno vozilo je dovoljeno vleči z vrvjo ali drogom:

- z vrvjo samo osebne avtomobile, ki imajo brezhibno delovno zavoro, ki deluje tudi, kadar motor ne deluje, in brezhibne naprave za upravljanje;
- z drogom vozilo, ki ima brezhibne naprave za upravljanje, če pa je težje kot vlečno vozilo, pa tudi brezhibno delovno zavoro, ki deluje tudi, kadar motor ne deluje.

(2) Če pogoja iz prejšnjega odstavka nista izpolnjena, se lahko vleče drugo motorno vozilo, oprto na vlečno vozilo ali nanj obešeno.

(3) Pri vleki z vrvjo razdalja med vlečnim in vlečenim vozilom ne sme biti manjša od 3 m in ne večja od 5 m, pri vleki z drogom pa je lahko tudi manjša od 3 m.

(4) Neregistriranih motornih vozil ni dovoljeno vleči z vrvjo ali drogom.

(5) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev.

Pogoji za vleko

77. člen

(1) Vlečeno vozilo sme voziti oseba, ki ima veljavno vozniško dovoljenje za kategorijo, v katero sodi vlečeno vozilo.

(2) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki odredi vožnjo v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Vleka pokvarjenih vozil skupaj s priklopnim vozilom

78. člen

(1) Vleka pokvarjenih vozil, ki imajo dodano priklopno vozilo, je dovoljena le do najbližjega parkirnega prostora, kjer je treba priklopno vozilo izločiti iz prometa.

(2) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Vleka priklopnih vozil

79. člen

(1) Vlečno motorno vozilo lahko vleče največ dve priklopni vozili oziroma največ eno priklopno vozilo za prevoz oseb.

(2) Z vozilom iz prejšnjega odstavka je dovoljeno vleči priklopno vozilo le, če je na vozilu vgrajena homologirana vlečna naprava tako, kot je predvidel proizvajalec vozila. Vgrajena vlečna naprava mora biti vpisana v prometnem dovoljenju.

(3) Vlečna naprava na vozilu ne sme segati preko zadnjega dela vozila, kadar nanjo ni pripeto priklopno vozilo.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

V. VARSTVO DRUGIH UDELEŽENCEV V CESTNEM PROMETU

Otroci

80. člen

(1) Otroci morajo biti kot udeleženci v cestnem prometu deležni posebne pozornosti in pomoči vseh drugih udeležencev.

(2) Kadar je potrebno poskrbeti za varstvo otrok, posebno če se pričakuje večje število otrok na enem mestu (prihod ali odhod iz šole, vrtca itd.), lahko šole, organizirane skupine staršev, sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ustanove, društva in druge institucije organizirajo in izvajajo varstvo otrok s predpisanimi pripomočki.

(3) Otroci smejo samostojno sodelovati v prometu šole, ko so se starši, posvojitelji, skrbniki ali rejniki prepričali, da so otroci sposobni razumeti nevarnosti v prometu in da so seznanjeni s prometnimi razmerami na prometnih površinah, kjer se srečujejo s prometom. Otroci morajo imeti na poti v vrtec in v prvi razred osnovne šole ter domov spremstvo. Spremljevalci so lahko tudi otroci, stari od 10 do 14 let, če to dovolijo starši otroka. Otroci, stari do 7 let lahko hodijo v šolo brez spremstva, če tako dovolijo starši, posvojitelji, skrbniki ali rejniki, vendar le v območju umirjenega prometa.

(4) Minister, pristojen za notranje zadeve, predpiše posebne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati vozila in vozniki, ki vozijo skupino otrok.

(5) O kršitvi določb tega zakona, ki jo stori otrok, sme policist obvestiti njegove starše, posvojitelje ali skrbnike.

Označitev otrok v prometu

81. člen

(1) Otroci morajo ponoči in ob zmanjšani vidljivosti med hojo po cesti nositi na vidnem mestu predpisan odsevnik.

(2) Otroci, ki obiskujejo pripravo na osnovno šolo (malo šolo) in prvi razred osnovne šole, morajo na poti v vrtec oziroma šolo in iz nje nositi poleg odsevnika tudi rumeno rutico, nameščeno okoli vratu.

Mladoletniki

82. člen

(1) Če otrok ali mladoletnik prekrši predpise o varnosti cestnega prometa, se z denarno kaznijo, ki je predpisana za storjeni prekršek, kaznujejo njegovi starši, posvojitelji oziroma skrbniki, če je prekršek posledica opustitve dolžne skrbi ali nadzorstva nad otrokom ali mladoletnikom.

(2) Opustitev iz prejšnjega odstavka nastopi zlasti tedaj, ko starši, posvojitelji ali skrbniki dovolijo, dopustijo ali omogočijo rabo motornega vozila v nasprotju s predpisi o varnosti cestnega prometa.

Posebna prevozna sredstva

83. člen

(1) Bolniški vozički, otroška prevozna sredstva in športni pripomočki in naprave, ki omogočajo gibanje, hitrejšo od hoje pešca, kot so: skiro, kotalke, rolke, smučiči, sanke, otroško kolo, motorne sani in po namenu uporabe podobna prevozna sredstva, se ne štejejo za vozila.

(2) Prevozna sredstva iz prejšnjega odstavka se lahko uporabljajo tam, kjer je dovoljena hoja pešcev. Pri tem smejo dosegati le hitrost, s katero se premikajo pešci.

(3) Za promet prevoznih sredstev iz prvega odstavka tega člena se smiselno uporabljajo pravila, ki veljajo za pešce.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje oseba, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

84. člen

(1) Pešci morajo uporabljati prometne površine, namenjene hoji pešcev.

(2) Če na vozišču ali ob njem ni označenega pasu za pešce, pešpoti ali pločnika, je pa kolesarska pot ali steza, smejo hoditi po kolesarski poti ali stezi, vendar tako, da ne ovirajo kolesarjev ali voznikov koles s pomožnim motorjem.

(3) Pešec praviloma ne sme hoditi po vozišču ali se zadrževati na njem, prav tako ne sme nanj nenadoma stopiti.

(4) Zunaj naselja in v naselju, kjer ni pešpoti, pločnika ali kolesarske steze, morajo pešci hoditi ob levem robu vozišča v smeri hoje in pri tem lahko uporabljajo največ en meter vozišča, merjeno od roba vozišča.

(5) Izjemoma lahko pešci v naselju ali zunaj naselja, kjer ni pešpoti ali pločnika, uporabljajo desno stran vozišča v smeri hoje, če je to zanje varneje (nepregledni ovinek, prepad, plaz itd.).

(6) Organizirana skupina pešcev in pešec, ki potiska enosledno vozilo, ročni voziček ali drugo prevozna sredstvo, mora v primeru iz četrtega odstavka tega člena hoditi ob desnem robu vozišča v smeri hoje. Pešec, ki potiska ob sebi enosledno vozilo, ga mora voditi na svoji levi strani.

(7) Pešec mora prečkati vozišče in kolesarsko stezo na prehodu za pešce, če je ta oddaljen od njega manj kot 100 metrov. Pešec ne sme prečkati vozišča izven prehoda za pešce, kadar sta smerni vozišči ločeni fizično ali ju loči neprekinjena črta.

(8) Pešec mora prečkati vozišče brez ustavljanja in po najkrajši poti. Preden stopi na vozišče, se mora prepričati, če to lahko varno stori.

(9) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pešec, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali četrtem, ali šestim, ali sedmim, ali osmim odstavkom tega člena.

(10) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek organizator skupine pešcev, ki ne zagotovi hoje organizirane skupine skladno s šestim odstavkom tega člena.

Območje umirjenega prometa

85. člen

(1) Za območje umirjenega prometa lahko pristojni organ določi del ceste ali cesto v naselju ali del naselja.

(2) V območju umirjenega prometa imajo prednost pešci.

(3) Voznik mora biti posebno pozoren na otroke, ki jim je dovoljena igra v tem območju.

(4) V območju umirjenega prometa so prepovedane prireditve na cestah, v katerih so udeležena motorna vozila.

(5) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek organizator prireditve, ki ravna v nasprotju s četrtem odstavkom tega člena.

Območje za pešce

86. člen

(1) Pristojni organ lahko določi kot območje za pešce del ceste ali cesto v naselju ali del naselja.

(2) V območjih za pešce lahko vozijo tudi kolesarji in uporabniki posebnih prevoznih sredstev, vendar ne smejo ovirati ali ogroziti prometa pešcev.

Območje omejene hitrosti

87. člen

Za območje omejene hitrosti lahko pristojni organ določi naselje ali del naselja, če je zaradi gostote prometa pešcev in njihove varnosti, potrebno omejiti hitrost vozil pod 50 km/h. Hitrost ne sme biti omejena na manj kot 30 km/h.

Vstopanje in izstopanje potnikov

88. člen

(1) Mimo ustavljenega vozila, namenjenega javnemu prevozu oseb, je treba voziti tako, da je zagotovljena varnost pešcev v bližini takega vozila. Če potniki vstopajo ali izstopajo, je treba voziti z zmanjšano hitrostjo in posebno previdno.

(2) Vozilu iz prejšnjega odstavka je treba v naseljih omogočiti speljevanje s postajališča, če je voznik takega vozila to nakazal s predpisanimi znaki. Da bi mu to omogočili, morajo drugi udeleženci v cestnem prometu zmanjšati hitrost in, če je potrebno, tudi ustaviti. Voznik takega vozila sme dati znak, da bo odpeljal s postajališča, šele ko je dejansko pripravljen za vključitev v promet, in pri tem ne sme ogroziti drugih udeležencev v cestnem prometu.

(3) Mimo ustavljenega vozila, ki je posebej označeno za prevoz otrok in ima vključene vse štiri smerne kazalce in stoji na postajališču, je voznik dolžan voziti z zmanjšano hitrostjo in posebno previdno, in po potrebi vozilo tudi ustaviti. Kadar se vozilo, ki je posebej označeno za prevoz otrok in ima vključene vse štiri smerne kazalce, ker otroci vstopajo ali izstopajo, ustavi na vozišču, vožnja mimo ni dovoljena.

(4) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 45.000 tolarjev in 2 do 4 kazenski točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje voznškega dovoljenja, ki ravna v nasprotju s prvim, ali tretjim odstavkom tega člena.

Prevoz oseb

89. člen

(1) V motornem in priklopnem vozilu ali na njem se sme voziti le toliko oseb, kolikor je v vozilu sedežev oziroma stojišč.

(2) Voznik motornega vozila ne sme voziti oseb v počitniški prikolici ali lahkem priklopniku.

(3) Kadar voznik v vozilu iz prvega odstavka tega člena prevaža organizirano skupino otrok, mora biti tako vozilo označeno s posebnim znakom.

(4) Voznik sme v avtobusu, ki v prometnem dovoljenju nima vpisanih stojišč, voziti le toliko oseb, kolikor ima vozilo vgrajenih sedežev.

(5) Vrat avtobusa ni dovoljeno odpirati oziroma imeti odprtih med vožnjo. Voznik ne sme pričeti z vožnjo avtobusa, dokler potniki niso varno vstopili oziroma izstopili, in dokler vrata avtobusa niso zaprta.

(6) Na delovnem vozilu, ki ima prigradena stojišča ali sedeže, se sme voziti le toliko oseb, kolikor je teh stojišč ali sedežev. Na delovnem vozilu v cestnem prometu mora biti v takem primeru prižgana rumena vrteča se ali utripajoča luč.

(7) V bivalnem vozilu – avtodomu se sme voziti tolikšno število oseb, kolikor je v prometnem dovoljenju vpisanih sedežev.

(8) V vozilu se na sedežu poleg voznika ne sme voziti oseba, ki je očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.

(9) Na tovornem in priklopnem vozilu, polpriklopnem vozilu oziroma priklopnem vozilu, ki ga vleče traktor, se sme voziti v prostoru za tovor največ pet oseb za nalaganje in razlaganje tovora.

(10) Osebe, ki se vozijo v vozilih iz šestega in devetega odstavka, ne smejo biti očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.

(11) Osebe iz devetega odstavka tega člena ne smejo v vozilu stati, sedeti na stranicah kesona ali na nestabilnem oziroma nepritrjenem tovoru, kot tudi ne na tovoru, ki presega višino stranic kesona.

(12) Na tovornem vozilu, ki nima stranic kesona, in na tovornem vozilu z avtomatskim razkladalcem, ni dovoljeno voziti oseb.

(13) Na traktorju in delovnem stroju se sme poleg voznika voziti tudi druga oseba, če je v ta namen na njem vgrajen sedež za prevoz drugih oseb, ki je vpisan v prometnem dovoljenju.

(14) Na traktorskem priključku, na priključku delovnega stroja ali motokultivatorja je med vožnjo po cesti prepovedano prevažati osebe.

(15) Voznik motornega kolesa ali kolesa z motorjem ne sme voziti osebe, ki je očitno pod vplivom alkohola, mamil ali psihoaktivnih zdravil.

(16) Na kolesu z motorjem, kolesu s pomožnim motorjem ali kolesu lahko vozi otroka, mlajšega od 8 let, le polnoletna oseba.

(17) Otroci se lahko vozijo v osebni avtomobilih le, če so starosti primerno zavarovani v ležiščih, homologiranih otroških varnostnih sedežih ali s homologiranimi pripomočki, ki omogočajo uporabo običajnih varnostnih pasov. Ležišča ali sedeži so lahko v skladu z navodili proizvajalca pripeti na prvem ali zadnjem sedežu v vozilu; v osebni avtomobilih, v katerih zaradi konstrukcijskih lastnosti avtomobila otroka ni mogoče zavarovati na način iz prejšnjega stavka, smejo sedeti otroci do 12 leta starosti le na zadnjih sedežih.

(18) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(19) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki odredi vožnjo, ki ni v skladu s prvim, ali tretjim, ali četrtem, ali devetim, ali desetim, ali enajstim, ali dvanajstim, ali trinajstim, ali štirinajstim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

(20) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne potrebuje voznškega dovoljenja in ravna v nasprotju z določbo šestnajstega odstavka tega člena.

Kolesarji

90. člen

(1) Kolesarji morajo za vožnjo uporabljati kolesarski pas, kolesarsko stezo ali kolesarsko pot. Kjer teh ni, smejo voziti po vozišču ceste, če prometna signalizacija tega izrecno ne prepoveduje. Pri tem morajo voziti čim bližje desnemu robu

vozišča, vendar ne smejo zavzeti več kot en meter od roba vozišča.

(2) Kolesarji, ki vozijo v skupini, morajo voziti drug za drugim.

(3) Med vožnjo s kolesom je prepovedano:

1. spuščati iz rok krmilo kolesa;
2. dvigovati noge s pedal;
3. voditi, vleči ali potiskati druga vozila;
4. pustiti se vleči ali potiskati;
5. voziti predmete, ki ovirajo kolesarja pri vožnji;
6. voziti druge osebe, razen če ta zakon ne določa drugače.

(4) Če je kolesu dodano priklopno vozilo, mora biti vez med kolesom in priklopnim vozilom nameščena tako, da lahko kolesar obvlada kolo in priklopno vozilo. Širina priklopnega vozila ne sme presegati 1 m.

(5) Na priklopnem vozilu, ki je dodano kolesu, ni dovoljeno prevažati oseb.

(6) Na kolesu je dovoljen prevoz otroka starega do 8 let, če je na kolesu pritrjen poseben sedež za otroka in je kolo dodatno opremljeno s stopalkami za noge, ki morajo biti prilagojene velikosti otroka. Sedež za otroka mora biti narejen tako:

- da ustreza velikosti otroka;
- da je trdno povezan s kolesom;
- da je nameščen tako, da ne ovira voznika, mu ne zmanjšuje preglednosti in gibljivosti;
- da onemogoča morebitne poškodbe otroka.

(7) Kolesar lahko vozi osebo, starejšo od 8 let, le na kolesu posebne konstrukcije, ki omogoča varno vožnjo. Na kolesu posebne konstrukcije lahko vozi več oseb, vendar mora biti kolo konstruirano tako, da omogoča varno vožnjo več oseb. Takšno kolo mora imeti za vsako osebo poseben sedež, držalo za roke in pedala.

(8) Voznik kolesa mora ponoči in ob zmanjšani vidljivosti uporabljati predpisane luči.

(9) Predpisi o osvetlitvi ne veljajo za posebna kolesa, namenjena tekmovanju, ki se uporabljajo za trening ponoči ali ob pogojih zmanjšane vidljivosti. V takem primeru zagotavlja varnost kolesarjev in drugih udeležencev v cestnem prometu odgovorna oseba, ki vodi trening, s predpisano opremljenimi spremljevalnimi vozili.

(10) Parkirano kolo mora biti postavljeno tako, da ne more pasti in da ne ovira prometa.

(11) Za kolesa s pomožnim motorjem se smiselno uporabljajo določbe od prvega do desetega odstavka tega člena.

(12) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju s četrtem, ali šestim ali osmim, ali desetim, ali enajstim odstavkom tega člena.

(13) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim, ali petim, ali sedmim odstavkom tega člena.

(14) Z denarno kaznijo najmanj 70.000 tolarjev se kaznuje za prekršek odgovorna oseba, ki ravna v nasprotju z devetim odstavkom tega člena.

Motorna kolesa

91. člen

(1) Z motornimi kolesi je dovoljeno voziti le po cestah, namenjenih prometu motornih vozil.

(2) Motorno kolo sme imeti stransko prikolico ali priklopno vozilo na dveh kolesih, ki ga vleče za seboj. Priklopno vozilo mora biti pripeto tako, da je zagotovljena stabilnost vozila.

(3) Voznik motornega kolesa sme voziti potnike samo, če je na vozilu poseben sedež, ki je namenjen prevozu potnika, tako da med vožnjo drži noge na posebnih stopalkah. Potnike sme voziti tudi v stranski prikolici.

(4) Na motornem kolesu je dovoljeno voziti le osebo, staro več kot 12 let.

(5) Voznik motornega kolesa mora voziti tako, da ne zmanjšuje stabilnosti vozila, ne ovira drugih udeležencev v prometu, zlasti ne sme spuščati krmila, se voziti po enem kolesu, se držati za drugo vozilo, prevažati, vleči ali potiskati predmetov, ki bi ga ovirali, ali potiskati in vleči drugih udeležencev v cestnem prometu.

(6) Za kolo z motorjem se smiselno uporabljajo določbe tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

Vprežno vozilo

92. člen

(1) Voznik vprežnega vozila mora voditi vozilo ves čas, dokler se premika po cesti, in sicer čim bližje desnemu robu vozišča.

(2) Vprežnega vozila ni dovoljeno puščati na cesti brez nadzorstva.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik vprežnega voza, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

Pogoji za vožnjo

93. člen

(1) Voznik vprežnega vozila in spremljevalec morata biti stara najmanj 14 let in sposobna obvladati vprežne živali.

(2) Spremljevalec mora biti prisoten za vprežnim vozilom v primeru, če je to potrebno zaradi tovora in kadar je dodano vprežnemu vozilu še eno vozilo. Spremljevalca zagotovi voznik.

(3) Vprežno vozilo, tovor na vozilu in priklopno vozilo ne smejo presegati dimenzij, ki so določene v predpisu o največjih dimenzijah vozil, razen kadar gre za gospodarsko vožnjo.

(4) Vprežno vozilo mora biti opremljeno z napravami za zaviranje.

(5) Ponoči in v pogojih zmanjšane vidljivosti mora biti vprežno vozilo osvetljeno na sprednji strani z najmanj eno belo lučjo in na zadnji strani z najmanj eno rdečo lučjo, ki morata biti pritrjeni levo od vzdolžne osi vozila.

(6) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik vprežnega vozila, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik vprežnega vozila, ki ravna v nasprotju s četrtem, ali petim odstavkom tega člena.

Obveznosti voznika vprežnih živali

94. člen

(1) Voznik mora skrbeti, da so vprežne živali sposobne vleči vozilo. Nesposobna je vprežna žival, ki je vidno utrujena, bolna ali trpi zaradi poškodb.

(2) Voznik mora zagotoviti, da vprežno vozilo, ki mu je dodano še eno vozilo, vlečeta najmanj dve vprežni živali.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik vprežnega vozila, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

Vprežni voz s priklopnim vozilom

95. člen

(1) Vprežnemu vozilu je lahko dodano največ eno priklopno vozilo.

(2) Vez med voziloma mora biti toga in takšna, da se ne zlomi.

(3) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik vprežnega vozila, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

Udeležba živali v prometu

96. člen

(1) Za jezdece, goniče in vodnike živali, udeležene v cestnem prometu, se smiselno uporabljajo določbe tega zakona.

(2) Domače živali (psi, mačke, drobnica ali večje živali), ki lahko ogrožajo promet, so lahko na cesti le v spremstvu osebe, ki jih varno vodi. Živali je prepovedano voditi iz vozila ali z vozilom.

(3) Jezdci morajo biti telesno sposobni za ježo in morajo obvladati žival, na kateri jezdijo. Jezdci, mlajši od 14 let, smejo jezditi le v spremstvu polnoletne osebe.

(4) Jezdci smejo uporabljati le poti za jezdece. Vozišče občinskih cest smejo uporabljati le, če je tako določeno s prometnim režimom na teh cestah.

(5) Za jezdenje po vozišču se smiselno uporabljajo določbe za enosledna vozila.

(6) Gonič ali vodič živali mora biti sposoben voditi ali goniti živali. Pri presoji sposobnosti je treba upoštevati število in vrsto živali, ki jih goni ali vodi.

(7) En vodič lahko vodi največ tri vprežne ali jezdne živali v navezi.

(8) Gonjenje živali je treba organizirati tako, da jih gonič goni v čredi; če je živali veliko, jih je treba razdeliti v posamezne skupine in med njimi pustiti dovolj prostora za druge prometne udeležence, zlasti za motorna vozila, ki prehitujejo čredo.

(9) Živali je treba goniti ali voditi tako, da drugi udeleženci v cestnem prometu niso ovirani. Spremljati jih mora primerno število goničev ali vodičev.

(10) Živali je treba voditi ali goniti čim bližje desnemu robu vozišča, če je le mogoče, pa po robu vozišča ali bankini.

(11) Gonjenje, vodenje in počitek živali na pešpoteh in kolesarskih poteh je prepovedano.

(12) Živali, ki so ob cestah, morajo biti pod nadzorstvom ali zavarovane tako, da ne morejo priti na cesto.

(13) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek jezdec, gonič ali vodnik živali, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(14) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

Avtoceste in ceste, rezervirane za motorna vozila

97. člen

(1) Avtoceste in ceste, rezervirane za motorna vozila, lahko uporabljajo le vozniki motornih vozil in skupine vozil, ki po deklaraciji proizvajalca dosegajo na ravni cesti hitrost, večjo od 60 km/h.

(2) V promet na avtocesti in cesti, rezervirani za motorna vozila, se lahko voznik vključuje in izključuje le na označenih priključkih.

(3) Voznik, ki se izključuje iz prometa na avtocesti, mora z vozilom pravočasno zapeljati na skrajni desni prometni pas in čimprej, brez zaviranja, zapeljati na poseben zaviralni pas.

(4) Vozila, ki že vozijo po prometnem pasu avtoceste ali ceste, rezervirane za motorna vozila, imajo prednost pred vozili, ki se vključujejo v promet na prometnem pasu.

(5) Voznik, ki se z motornim vozilom vključuje v promet na avtocesti, mora:

– voziti po pospeševalnem pasu in se vključiti v promet z ustreznim znakom, pri tem ne sme ovirati ali ogroziti vozil, ki vozijo po njej;

– pustiti mimo vozila, če na mestu, kjer se vključujejo v promet, ni pospeševalnega pasu.

(6) Na avtocesti in cesti z več prometnimi pasovi morajo motorna vozila voziti po skrajnem desnem prometnem pasu, ki ni zaseden z vozili v koloni.

(7) Na avtocesti, ki ima tri ali več prometnih pasov, namenjenih prometu vozil v eni smeri, smejo vozniki tovornih vozil, katerih največja dovoljena masa presega 3,5 t, in vozniki vozil in skupin vozil, daljših od 7 m, voziti samo po dveh prometnih pasovih, ki so ob desnem robu vozišča.

(8) Na avtocestah in cestah, rezerviranih za motorna vozila, z več med seboj ločenimi prometnimi pasovi lahko vozijo z naslednjo največjo dovoljeno hitrostjo:

1. 80 km/h:

– motorna vozila z največjo dovoljeno maso več kot 7,5 t in tovorna vozila s priklopnimi vozili;

2. 100 km/h:

– avtobusi, razen tistih, ki prevažajo organizirane skupine otrok, in tovorna vozila brez priklopnih vozil, če imajo to vpisano v prometnem dovoljenju. Vpis v prometno dovoljenje se dovoli, če vozilo izpolnjuje naslednje pogoje:

– da je razmerje med bruto močjo motorja, izraženo v kW, in največjo dovoljeno maso vozila, izraženo v t, najmanj 11 kW/t;

– da ima vgrajen zavorni sistem, ki onemogoča blokiranje koles, in servo volan;

– da ima na prednjih sedežih, v prvi in zadnji vrsti sedežev za potnike vgrajene varnostne pasove in vzglavnike.

Vozilo mora biti na zadnji strani označeno tudi z znakom največje dovoljene hitrosti na avtocesti: 80 km/h oziroma 100 km/h.

(9) Pri vožnji po avtocesti z zasenčenimi lučmi hitrosti ni treba prilagajati vidni razdalji zasenčenih luči, če:

1. so dobro vidne zadnje luči spredaj vozečega vozila;

2. je vozišče opremljeno z odsevniki;

3. so pričakovane ovire pravočasno vidne tudi brez uporabe luči z dolgim snopom svetlobe.

(10) Na avtocesti je prepovedano obračanje, vzvratna vožnja vozila, ustavljanje ali parkiranje.

(11) Na odstavnem pasu je dovoljeno ustaviti vozilo le zaradi okvare oziroma prometne nesreče.

(12) V primeru zastoja prometa je treba na sredini, med prometnima pasovoma, ki sta najbližje levemu robu vozišča, pustiti dovolj prostora, da po njem lahko vozijo intervencijska vozila.

(13) Pešci ne smejo stopiti na ali hoditi po vozišču avtoceste ali ceste, rezervirane za motorna vozila.

(14) Prepoved iz prejšnjega odstavka ne velja za:

1. policiste pri opravljanju uradne dolžnosti;

2. osebe, ki opravljajo ogled prometne nesreče ali so vključene v ogled;

3. delavce, ki v označenem gradbišču delajo na avtocesti ali cesti, rezervirani za motorna vozila;

4. osebe intervencijskih skupin in zdravstvene delavce, kadar nudijo nujno potrebno pomoč;

5. inšpektorje za ceste pri opravljanju uradne dolžnosti ter delavce upravljalca ceste.

(15) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali šestim, ali sedmim, ali enajstim odstavkom tega člena.

(16) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim, ali četrtim, ali petim, ali osmim, ali devetim odstavkom tega člena.

(17) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z desetim, ali dvanajstim odstavkom tega člena.

(18) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pešec, ki ravna v nasprotju s trinajstim odstavkom tega člena.

Uporaba ceste

98. člen

(1) Cesta se lahko uporablja le za cestni promet, za druge namene pa samo v primerih in na način ter pod pogoji, določenimi s predpisi o cestah.

(2) O uporabi ceste, ki je v nasprotju z določbo prejšnjega odstavka, policist takoj obvesti upravljavca ceste in pristojen organ ali službo za nadzor cest ter odredi nujne ukrepe za zavarovanje ceste in prometa na njej.

(3) Ob cesti je prepovedano opravljati kakršno koli dejavnost (trženje, reklamiranje, uporabo zvočnih naprav itd.), ki bi bila v nasprotju s predpisi o cestah ali pa bi njeno opravljanje lahko vplivalo na varno in tekoče odvijanje prometa na cesti in odvracalo pozornost udeležencev v prometu.

(4) V primeru, da je zaradi opravljanja dejavnosti ob cesti ogrožena varnost prometa, oviran tekoč promet na njej ali nastanejo zastoji, lahko policist odredi začasno prenehanje take dejavnosti ali druge začasne ukrepe, da se odpravijo vzroki ogrožanja, oviranja ali zastoja prometa na cesti.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju s prvim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 1.000.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju s prvim, ali tretjim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali tretjim odstavkom tega člena.

Varstvo cest in okolja

99. člen

(1) Z uporabo vozil se ne sme povzročati čezmernega hrupa in ropota, izpušni plini pa ne smejo presegati normativov, določenih v posebnih predpisih.

(2) Prepovedano je sunkovito speljevanje, ustavljanje ali zaviranje. Če se voznik z vozilom ustavi na cesti za več kot 3 minute, mora ugasniti motor.

(3) Udeleženci v cestnem prometu ne smejo na cesti ali ob njej spuščati, puščati, odlagati, odmetavati ali postavljati ničesar, kar bi ogrozilo varnost prometa, škodovalo zdravju ljudi, živali, rastlinam ali povzročilo onesnaževanje okolja.

(4) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Omejitve prometa

100. člen

(1) Pozimi in v zimskih razmerah morajo biti motorna vozila v cestnem prometu opremljena s predpisano zimsko opremo.

(2) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

Pooblastila

101. člen

(1) Če je potrebno zagotoviti varnost prometa ali če to zahtevajo razlogi vzdrževanja javnega reda, lahko minister, pristojen za notranje zadeve, z odredbo prepove ali omeji

promet vseh ali posameznih vrst udeležencev v cestnem prometu.

(2) Minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za okolje in prostor, in ministrom, pristojnim za promet in zveze, lahko omeji ali prepove promet vseh ali posameznih udeležencev v cestnem prometu na območjih, ki so zaradi varstva okolja zavarovana s posebnimi predpisi.

(3) Če je potrebno zagotoviti nemoteno odvijanje cestnega prometa, lahko minister, pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za promet in zveze, z odredbo prepove ali omeji promet vseh ali posameznih vrst udeležencev v cestnem prometu.

VI. NAPRAVE ZA UREJANJE PROMETA**Prometna signalizacija**

102. člen

(1) Javne ceste in nekategorizirane ceste, dane v uporabo za cestni promet, morajo biti opremljene s predpisano prometno signalizacijo, ki udeležence v cestnem prometu opozarja na nevarnost na posamezni cesti ali delu ceste, jim naznanja omejitve, prepovedi in obveznosti ter daje potrebna obvestila za varen in neoviran promet.

(2) S prometno signalizacijo morajo biti označene tudi začasne nevarnosti, zlasti tiste, ki nastanejo zaradi nenadne okvare vozila ali onesposobitve ceste, ter začasne prometne omejitve in prepovedi v prometu. Signalizacijo je potrebno odstraniti takoj, ko preneha vzrok, zaradi katerega je bila postavljena, oziroma jo prekriti za čas, ko se ne izvajajo dela na cesti.

(3) Udeleženci v cestnem prometu morajo upoštevati omejitve, prepovedi in obveznosti, izražene s postavljeno prometno signalizacijo.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

(5) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznujejo za prekršek udeleženci v cestnem prometu, ki ravnajo v nasprotju s tretjim odstavkom tega člena.

Varstvo in postavitve prometne signalizacije

103. člen

(1) Prepovedano je poškodovati, odstraniti, zakriti ali spreminjati pomen sredstev in naprav, ki so namenjene varnosti prometa, in jih postaviti tako, da bi njihova uporaba lahko zavajala udeležence v cestnem prometu.

(2) Sredstva in naprave, ki so namenjene varnosti cestnega prometa, lahko postavljajo, vzdržujejo in odstranjujejo le fizične in pravne osebe, ki so za to pooblaščenice z zakonom ali s predpisom lokalne skupnosti.

(3) Policist ima pravico zahtevati odstranitev predmetov, objektov, drugih naprav in ovir na cesti ali ob njej, ki negativno vplivajo na varnost cestnega prometa, s tem da:

1. slepijo udeležence v cestnem prometu;
2. zmanjšujejo preglednost ceste;
3. zmanjšujejo preglednost naprav, ki so pomembne za varnost prometa;
4. zavajajo udeležence v prometu;
5. ovirajo tekoč promet;
6. odvracajo pozornost voznikov.

(4) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Prometni znaki

104. člen

(1) Prometne znake je treba postavljati, označevati in vzdrževati tako, da jih lahko udeleženelec v cestnem prometu, kateremu so namenjeni, ob upoštevanju prometnih pravil pravočasno opazi.

(2) Prometni znaki morajo biti po obliki, barvi in sporočilu enaki pri dnevni svetlobi in svetlobi avtomobilskega žarometu.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Naprave in ukrepi za umirjanje prometa

105. člen

(1) Naprave za umirjanje prometa so fizične, svetlobne ali druge naprave in ovire, s katerimi se udeležencem v cestnem prometu fizično onemogoči vožnja z neprimerno hitrostjo ali se jih opozori na omejitev hitrosti na nevarnem odseku ceste.

(2) Fizične ovire za umirjanje prometa je dovoljeno postaviti le na regionalnih in občinskih cestah v naselju. Pred šolami, vrtci in drugimi objekti, ob katerih je zaradi varnosti vseh udeležencev v cestnem prometu dodatno zmanjšana največja dovoljena hitrost v naselju, je postavitev fizičnih naprav iz prejšnjega odstavka obvezna.

(3) Fizične ovire morajo biti označene z ustrežno prometno signalizacijo.

(4) Ukrepi za umirjanje prometa so tudi tehnične rešitve na cestnem omrežju in na vozišču ter oblikovanje prometnih površin.

(5) Minister, pristojen za promet in zveze, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, predpiše standarde za izdelavo in postavitev fizičnih ovir na cesti.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim odstavkom ali postavi ovire, ki niso v skladu z standardi iz petega odstavka tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Svetlobni prometni znaki

106. člen

(1) Svetlobni prometni znaki oziroma semaforji izključujejo pomen prometnih znakov, ki opredeljujejo prednost, in so z njimi postavljeni na istem nosilcu (drogu). To ne velja za utripajočo rumeno luč.

(2) Zaporedje barv na semaforju je naslednje: zgoraj rdeča, v sredini rumena in spodaj zelena. Na semaforju, ki je nameščen horizontalno, si z leve proti desni sledijo rdeča, rumena in zelena luč.

(3) Udeleženci v cestnem prometu se morajo ravnati po barvah na semaforju, ki imajo naslednji pomen:

1. rdeča luč – prepovedana vožnja;
2. rumena luč – prepovedana vožnja, razen v primeru, ko se vozilo ne more varno ustaviti;
3. zelena luč – prost prehod;
4. rumena in rdeča luč, ki gorita hkrati – prepovedana vožnja in napoved, da se bo prižgala zelena luč;

5. utripajoča rumena luč – vozi previdno;

6. utripajoča zelena luč – prost prehod – prižgala se bo rumena luč;

7. svetleča puščica pomeni:

– na luči semaforja – voznik sme voziti le v smeri puščice;

– zelena puščica kot dodaten znak na semaforju – kljub rdeči ali rumeni luči na semaforju sme voznik voziti v smeri puščice;

– rumena puščica kot dodaten znak na semaforju – kljub rdeči ali rumeni luči na semaforju sme voznik voziti v smeri puščice, če ne ovira ali ogroža udeležencev v prometu, zlasti pešcev.

(4) Ko voznik zapelje v semaforizirano križišče, veljajo pri prednosti in srečevanju prometna pravila, ki sicer veljajo v križišču.

(5) Če je prometnih pasov več, se lahko za vsakega uporabi poseben svetlobni znak.

(6) Če veljajo svetlobni znaki le za pešce ali kolesarje, mora biti to razpoznavno s simbolom pešca ali kolesarja. Za pešce velja svetlobno zaporedje zelena-rdeča-zelena luč. Če se zelena spremeni v rdečo v času, ko pešec prečka vozišče, mora prečkanje nadaljevati.

(7) Kolesarji morajo spoštovati svetlobne znake za pešce, če se stikata pešpot in kolesarska pot in ni posebnih svetlobnih znakov za kolesarje.

(8) Stalno svetleč svetlobni znak nad enim od prometnih pasov pomeni:

1. rdeč "X" – prometni pas se ne sme uporabiti niti se na njem ne sme ustavljati;

2. zelena puščica, usmerjena navpično navzdol – prometni pas je odprt za promet;

3. rumena utripajoča puščica, usmerjena poševno navzdol – prometni pas je treba zamenjati v smeri puščice.

(9) Kjer je promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki in je vzporednih prometnih pasov več, lahko vozila vozijo drugo poleg drugega, tudi če gostota prometa tega ne zahteva.

(10) Utripajoče rumene luči se uporabljajo za opozarjanje na nevarnost na cesti.

(11) Z denarno kaznijo 40.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali tretjim, ali četrtnim, ali osmim odstavkom tega člena.

(12) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznujeta za prekršek pešec in kolesar, ki ravnata v nasprotju s prvim, ali tretjim, ali četrtnim, ali šestim, ali sedmim odstavkom tega člena.

107. člen

(1) Voznik pri zeleni luči na semaforju ne sme zapeljati v križišče, če je promet tako gost, da bi moral ostati v križišču tudi ob spremembi svetlobnega znaka in bi s tem oviral ali onemogočil promet vozil z leve ali desne.

(2) Voznik, ki pri zeleni luči na semaforju zapelje v križišče, mora omogočiti zapustitev križišča vozniku, ki je zaradi gostote prometa pri spremembi svetlobnega znaka ostal v križišču.

(3) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

Označbe na vozišču

108. člen

(1) Udeleženci v cestnem prometu so se dolžni ravnati po označbah na vozišču, ki so namenjene urejanju prometa na cestah, obveščanju in vodenju udeležencev v cestnem prometu.

(2) Označbe na vozišču so lahko postavljene same ali hkrati z drugimi prometnimi znaki, če je potrebno pomen teh

znakov bolj poudariti oziroma natančneje določiti ali pojasniti.

(3) Označbe na vozišču sestavljajo črte, puščice, napisi in druge označbe. Označbe na vozišču morajo odsevati svetlobo.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznujejo za prekršek udeleženci v cestnem prometu, ki ravnajo v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

Znaki, ki jih dajejo policisti

109. člen

(1) Znaki, ki jih dajejo policisti, imajo prednost pred vsemi drugimi prometnimi znaki in prometnimi pravili.

(2) Značke, ki jih dajejo policisti, predpiše minister, pristojen za notranje zadeve.

(3) Z denarno kaznijo 40.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ne ravna po zahtevi, izraženi z znakom iz prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznujejo za prekrške drugi udeleženci v cestnem prometu, ki ne ravnajo po zahtevi, izraženi z znakom iz prvega odstavka tega člena.

VII. OVIRE V PROMETU

Označevanje ovir in odstranitve

110. člen

(1) Ovire v cestnem prometu so:

1. delovišče na cesti ali ob cesti, če vpliva na cestni promet;

2. tovor ali predmeti na cesti ali ob cesti, ki ogrožajo ali ovirajo udeležence v cestnem prometu;

3. na cesti ustavljena, pokvarjena ali poškodovana vozila, če ovirajo ali ogrožajo udeležence v cestnem prometu;

4. izredni prevozi;

5. onesnažena cesta (npr. z gnojem, listjem, zemljo, peskom, oljem), če ogroža ali ovira udeležence v cestnem prometu;

6. prireditve ali druga dogajanja na cesti in ob njej, če vplivajo na varnost in tekoč promet;

7. skupine udeležencev v cestnem prometu.

(2) Oviro je treba nemudoma odstraniti s ceste, če:

1. onemogoča odvijanje prometa na tirih;

2. onemogoča promet vozil javnega prevoza;

3. ne omogoča vozniku dostopa do javne garaže, dvorišča, skladiščnega prostora in podobnih objektov ali ne omogoča zasebnega dostopa do objekta oziroma zemljišča;

4. pešci, zlasti pa osebe z otroškimi in invalidskimi vozički ne morejo uporabljati pešpoti in pločnikov;

5. kolesarji ne morejo uporabljati kolesarske poti.

(3) Oseba, ki je odgovorna za povzročitev ovire, ki ni posledica nepričakovanega dogodka, mora imeti posebno dovoljenje upravljavca ceste.

(4) Oseba, ki brez dovoljenja povzroči oviro na cesti, mora:

– oviro takoj odstraniti s ceste;

– če to ni mogoče, jo označiti na primerni oddaljenosti z varnostnim trikotnikom in o tem takoj obvestiti najbližjega policista, policijsko postajo ali upravljavca ceste.

Upravljavca ceste mora zagotoviti označitev ovire s predpisano prometno signalizacijo in jo v pogojih slabe vidljivosti in ponoči tudi osvetliti.

(5) Vse stroške zavarovanja in odstranitve ovire nosi tisti, ki je oviro povzročil. Če ni mogoče ugotoviti, kdo je pustil vozilo, mora stroške poravnati lastnik vozila, ki je povzročilo oviro, razen če mu je bilo vozilo neupravičeno odvzeto. Lastnik vozila, ki je povzročilo oviro, mora na zahtevo policista dati osebne podatke o osebi, ki ji je dovolil voziti svoje vozilo.

(6) Če je zaradi varnosti cestnega prometa potrebno spremeniti prometno ureditev, mora organizator prireditve oziroma izvajalec del označiti oviro in urediti promet s semaforji ali s posebej usposobljenimi delavci izvajalca rednega vzdrževanja ceste. Ti delavci morajo nositi oranžne površnike z odsevnimi trakovi in napisom "cestna služba" in pri urejanju prometa uporabljati predpisane znake.

(7) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim, ali četrtem odstavkom tega člena.

(8) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznujejo za prekršek drugi udeleženci v cestnem prometu, ki ravnajo v nasprotju s tretjim, ali četrtem odstavkom tega člena.

(9) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim, ali četrtem odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev.

(10) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek organizator prireditve oziroma izvajalec del, ki ravna v nasprotju s šestim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev.

Vojaška vozila

111. člen

(1) Za organizirane skupine vojaških vozil, ki jih spremljajo vojaški policisti, ne veljajo določbe tega zakona o hitrosti organizirane kolone, osvetlitvi kolone, številu oseb, ki se smejo prevažati, in načinu prevoza na tovornih vozilih in izrednih prevozih.

(2) Promet kolone vojaških vozil ali izredni prevoz urejajo vojaški policisti ob sodelovanju s policisti.

(3) Minister, pristojen za obrambo, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, podrobneje predpiše izjeme iz prvega odstavka tega člena ter način izvajanja prometa vojaških vozil.

(4) Pri urejanju prometa smejo vojaški policisti dajati le znake, ki jih dajejo policisti v skladu s 109. členom tega zakona.

Izredni prevozi

112. člen

(1) Izredni prevoz je prevoz z vozili, ki sama ali skupaj s tovorom presegajo dovoljene osne obremenitve, skupno maso ali dovoljene dimenzije, predpisane za posamezne vrste vozil.

(2) Izredni prevoz se lahko opravi le, če je zanj izdal dovoljenje pristojni organ.

(3) Izredni prevoz se lahko opravi le pod pogoji, navedenimi v dovoljenju.

(4) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim, ali tretjim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Vozila s prednostjo in vozila za spremstvo

113. člen

(1) Vozila s prednostjo in vozila za spremstvo so motorna vozila, ki jih uporabljajo za izvršitev nujnih nalog posebne svetlobne in zvočne znake.

(2) Posebni svetlobni in zvočni znaki so:

1. Za vozila s prednostjo:

– najmanj dve modri utripajoči ali vrteči se luči, na policijskih vozilih brez policijskih oznak pa izjemoma tudi ena luč (v nadaljnjem besedilu: modra luč);

– zvočni znak spreminjajoče se frekvence (v nadaljnjem besedilu: sirena).

2. Za vozila za spremstvo:

– rdeča in modra utripajoča ali vrteča se luč (v nadaljnjem besedilu: rdeča in modra luč);

– zelena in modra utripajoča ali vrteča se luč (v nadaljnjem besedilu: zelena in modra luč);

– zvočni znak spreminjajoče se frekvence (sirena).

Modra oziroma modra in rdeča luč se uporabljata skupaj s sireno. Zaradi boljše vidnosti vozila s prednostjo ali vozila za spremstvo se lahko poleg utripajočih luči uporablja tudi svetlobni znak z belimi žarometi na sprednji strani takega vozila, ki enakomerno utripata.

(3) Pomen posebnih svetlobnih in zvočnih znakov:

1. modra luč: udeleženci v cestnem prometu morajo dati vozilu, ki jih uporablja, prosto pot, vozniki se morajo z vozili umakniti k robu vozišča, če je zaradi neovirane vožnje takega vozila potrebno, morajo ustaviti na robu ali izven vozišča;

2. modra luč in kratek zvočni signal s sireno: voznik, za katerim vozi policijsko vozilo, ki daje take znake, mora postopno zmanjšati hitrost in ustaviti ob robu vozišča. Voznik in potniki ne smejo zapustiti vozila, dokler jim policist tega ne dovoli;

3. rdeča in modra luč: znak se uporablja na vozilu, ki spremlja eno, dve ali več vozil – udeleženci v cestnem prometu se morajo umakniti z vozišča in dati tem vozilom prosto pot; vozniki se morajo z vozili pomakniti povsem na rob, po možnosti pa izven vozišča in ustaviti; vožnjo smejo nadaljevati šele, ko odpeljejo mimo vsa vozila v koloni, vključno z zaključnim vozilom z zeleno in modro lučjo;

4. zelena in modra luč: kolone vozil s spremstvom je konec in s tem je konec tudi vseh prepovedi in omejitev, ki so veljale zaradi uporabe rdeče in modre luči.

(4) Za vozila s prednostjo, vozila za spremstvo in vozila v spremstvu se ne uporabljajo pravila cestnega prometa in cestna prometna signalizacija. Pri tem ta vozila ne smejo ogroziti drugih udeležencev v cestnem prometu in njihovega premoženja.

(5) Prepovedano se je priključiti vozilu s prednostjo, vozilu za spremstvo ali vozilu v spremstvu ali jih prehitovati.

(6) Vozilo s prednostjo ali vozilo za spremstvo sme izjemoma uporabljati tudi samo posebne svetlobne znake brez sirene, če je zagotovljena zadostna vidnost tega vozila in varnost udeležencev v cestnem prometu, vozilo s prednostjo pa tudi, kadar opozarja na nesrečo, zgostitev prometa ali druge okoliščine, ki predstavljajo nevarnost za udeležence v cestnem prometu.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev in 2 do 5 kazenskih točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki krši določbe 1., 2., ali 3. točke tretjega odstavka tega člena.

(8) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo petega odstavka tega člena.

Pooblastilo

114. člen

Minister, pristojen za notranje zadeve natančneje določa vozila, ki smejo uporabljati posebne svetlobne in zvočne signale, vrsto svetlobnih in zvočnih signalov, ki jih smejo dajati vozila s prednostjo in vozila za spremstvo, pogoje, način uporabe svetlobnih in zvočnih signalov ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati vozniki teh vozil.

Uporaba rumene utripajoče ali vrteče se luči

115. člen

(1) Vozila z rumeno utripajočo ali vrtečo se lučjo, ki se uporabljajo pri gradnji, vzdrževanju in čiščenju cest, električnih, poštnih in drugih naprav ter napeljav, vozila za odvažanje poškodovanih, pokvarjenih in napačno parkiranih vozil ter vozila občinskega redarstva smejo ustaviti na cesti za toliko časa, kot je nujno potrebno za opravljanje del. Ta vozila smejo zapeljati tudi v območja za pešce in v območja umirjenega prometa, če je to potrebno zaradi opravljanja del.

(2) Udeleženci v cestnem prometu so dolžni omogočiti nemoteno delo osebam, ki ga opravljajo z vozili iz prejšnjega odstavka, in odstraniti svoja vozila, če je to potrebno. To velja tudi v primeru, če je dan javni poziv za odstranitev vozil z določenega območja zaradi izvajanja del večjega obsega ali javne prireditve oziroma javnega shoda.

(3) Rumeno utripajočo ali vrtečo se luč morajo uporabljati tudi vozila, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev glede dimenzij, oziroma vozila, katerih tovor presega dovoljene dimenzije, in spremljevalna vozila, ki spremljajo takšen prevoz, posebno počasna vozila, delovni stroji in vozila, ki jim je dodano priklapno vozilo za vleko pokvarjenih oziroma poškodovanih vozil, ter traktorji s traktorskimi priključki, ki presega širino traktorja.

(4) Rumena utripajoča ali vrteča se luč se lahko uporablja tudi kot opozorilo za prometno nesrečo, prireditev na cesti ali drugo oviro na cesti ter za kolono vozil, ki niso vozila v spremstvu.

(5) Rumena utripajoča ali vrteča se luč se sme uporabljati samo pod pogoji iz prvega, tretjega in četrtega odstavka tega člena.

(6) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim, ali petim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

VIII. PSIHOFIZIČNO STANJE UDELEŽENCEV V CESTNEM PROMETU IN PROMETNE NESREČE

116. člen

(1) Voznik ne sme voziti vozila v cestnem prometu, niti ga začeti voziti, če je pod vplivom alkohola.

(2) Pod vplivom alkohola je voznik, ki ima v organizmu več alkohola, kot dovoljuje ta zakon, ali tudi pri manjši koncentraciji alkohola kaže znake motenj v vedenju, katerih posledica je lahko nezanesljivo ravnanje v cestnem prometu.

(3) Količina alkohola v organizmu je določena s koncentracijo alkohola v krvi ali tej ustrezno koncentracijo alkohola v izdihanem zraku.

(4) Ali je voznik pod vplivom alkohola, se ugotavlja s sredstvi, napravami ali s strokovnim pregledom.

(5) Za druge udeležence v cestnem prometu se smiselno uporabljajo določbe prvega in drugega odstavka tega člena.

Koncentracija alkohola v krvi

117. člen

(1) Med vožnjo v cestnem prometu, in ko začnejo voziti ne smejo imeti alkohola v krvi:

1. vozniki motornih vozil kategorije C, E ali D;
2. vozniki vozil, s katerimi opravljajo javni prevoz oseb in stvari ali prevoz oseb za lastne potrebe;
3. vozniki vozil, s katerimi prevažajo nevarne snovi;
4. vozniki, ki jim je vožnja motornega vozila osnovni poklic, kadar opravljajo ta poklic;
5. vozniki inštruktorji, dokler usposabljujejo kandidate za voznike pri praktični vožnji vozila;
6. kandidati za voznike pri praktičnem usposabljanju;
7. vozniki začetniki.

(2) Ostali vozniki imajo lahko do 0,5 grama alkohola na kilogram krvi pod pogojem, da tudi pri nižji koncentraciji alkohola ne kažejo znakov motenj v vedenju, katerih posledica je lahko nezanesljivo ravnanje v cestnem prometu.

(3) Voznik oziroma voznik inštruktor, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek:

a) če ima od 0,00 do 0,50 grama alkohola na kilogram krvi, z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev in 1 do 3 kazenski točkami;

b) če ima od 0,51 do 1,10 grama alkohola na kilogram krvi, z denarno kaznijo najmanj 35.000 tolarjev in 2 do 4 kazenski točkami;

c) če ima več kot 1,11 grama alkohola na kilogram krvi, z denarno kaznijo najmanj 90.000 tolarjev in 5 do 7 kazenski točkami, ali s kaznijo zavora in 5 do 7 kazenski točkami.

(4) Voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, se kaznuje za prekršek:

a) če ima do 0,50 grama alkohola na kilogram krvi in kaže znake nezanesljivega ravnanja, z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev in 1 do 2 kazenski točkami;

b) če ima od 0,51 do 1,10 grama alkohola na kilogram krvi, z denarno kaznijo najmanj 35.000 tolarjev in 2 do 5 kazenski točkami;

c) če ima nad 1,11 grama alkohola na kilogram krvi, z denarno kaznijo najmanj 90.000 tolarjev in 5 do 7 kazenski točkami, ali s kaznijo zavora in 5 do 7 kazenski točkami.

(5) Vozniku motornega vozila, ki ima v organizmu več kot 1,5 grama alkohola na kilogram krvi, se izreče sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, ne glede na število do tedaj doseženih kazenskih točk.

118. člen

(1) Voznik ne sme voziti vozila v cestnem prometu niti ga začeti voziti, če je pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki zmanjšujejo njegovo sposobnost za vožnjo.

(2) Pod vplivom snovi iz prejšnjega odstavka je voznik, pri katerem se s posebnimi sredstvi, napravami ali s strokovnim pregledom ugotovi prisotnost takih snovi v organizmu.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 90.000 tolarjev in 5 do 7 kazenski točkami, ali s kaznijo zavora in 5 do 7 kazenski točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

119. člen

(1) Sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja se izreče, ne glede na število do tedaj doseženih kazenskih točk:

– vozniku motornega vozila, ki povzroči prometno nesrečo in ima v organizmu več kot 1,1 grama alkohola na kilogram krvi;

– vozniku motornega vozila, ki povzroči prometno nesrečo pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki zmanjšujejo sposobnost za vožnjo.

(2) Sankcija iz prejšnjega odstavka člena se izreče poleg denarnih kazni, določenih v točki c tretjega odstavka, v točki c četrtega odstavka 117. člena tega zakona oziroma v tretjem odstavku 118. člena tega zakona.

(3) Sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja se ne izreče vozniku iz prvega odstavka, ki povzroči prometno nesrečo prve kategorije z nezadostno materialno škodo.

Preizkus

120. člen

(1) Policist lahko zaradi ugotovitve, ali ima udeleženec v cestnem prometu v organizmu alkohol ali več alkohola, kot je dovoljeno, odredi preizkus s sredstvi ali napravami za ugotavljanje alkohola. Če se s preizkusom ugotovi, da ima voznik motornega vozila v organizmu več alkohola, kot je dovoljeno, mu policist odredi prepoved nadaljnje vožnje in mu začasno odvzame vozniško dovoljenje, zoper druge udeležence v cestnem prometu pa lahko odredi ukrepe, s katerimi jih izloči iz cestnega prometa. Stroške preizkusa plača udeleženec v cestnem prometu, če se izkaže, da ima v organizmu več alkohola, kot dovoljuje ta zakon. V nasprotnem primeru stroški preizkusa bremenijo organ, ki je preizkus odredil.

(2) Policist vodi zapisnik o preizkusu, ki ga podpiše tudi udeleženec v cestnem prometu, za katerega je bil odrejen preizkus. Če odkloni podpis, mora policist vzrok odklonitve vpisati v zapisnik in odrediti strokovni pregled voznika.

(3) Udeleženec v cestnem prometu, ki mu je odrejen preizkus s sredstvi ali napravami oziroma strokovni pregled, mora ravnati po odredbi policista. Če strokovni pregled ali preizkus odkloni ali ga ne opravi tako, kot je predpisal proizvajalec sredstev ali naprav, policist to vpiše v zapisnik, odredi prepoved nadaljnje vožnje in odvzame vozniško dovoljenje. Udeleženec v cestnem prometu lahko odkloni preizkus samo iz zdravstvenih razlogov; v tem primeru policist odredi strokovni pregled.

(4) Če udeleženec v cestnem prometu oporeka rezultatu preizkusa, policist odredi strokovni pregled. Na strokovni pregled odpelje voznika s službenim vozilom policist, ki ga je odredil. Stroške prevoza udeleženca v cestnem prometu do kraja, kjer se opravi strokovni pregled, in stroške pregleda, plača udeleženec v cestnem prometu, če se izkaže, da ima v krvi več alkohola, kot to dovoljuje ta zakon. V nasprotnem primeru stroški prevoza in pregleda bremenijo organ, ki je pregled odredil.

(5) Če policist sumi, da je udeleženec v cestnem prometu pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih sredstev, ki zmanjšujejo njegovo sposobnost za vožnjo, odredi preizkus s posebnimi sredstvi oziroma napravami ali strokovni pregled, mu prepove nadaljnjo vožnjo in začasno vzame vozniško dovoljenje. O morebitnem ugovoru na policistovo odredbo odloči policistov predstojnik takoj, najpozneje pa v štirih urah. Ugovor ne zadrži izvršitve preizkusa oziroma strokovnega pregleda. Stroške prevoza do kraja, kjer se opravi preizkus oziroma strokovni pregled, in stroške pregleda oziroma preizkusa, plača udeleženec v cestnem prometu, če se ugotovi, da je pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih sredstev.

(6) Če policist sumi, da udeleženec v cestnem prometu zaradi duševnega stanja ali telesnih pomanjkljivosti oziroma bolezni predstavlja nevarnost v prometu, ga izloči iz prometa, mu prepove nadaljevanje vožnje in predlaga kontrolni pregled.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 90.000 tolarjev ali kaznijo zavora se kaznujeta za prekršek voznik in voznik inštruktor, ki ravnata v nasprotju s tretjim, ali petim odstavkom tega

člena. Poleg denarne kazni ali kazni zapora se vozniku in vozniku inštruktorju izreče tudi sankcija prenehanja veljavnosti vozniškega dovoljenja, ne glede na število do tedaj doseženih kazenskih točk.

Strokovni pregled

121. člen

(1) Strokovni pregled iz četrtega odstavka 116. in drugega odstavka 118. člena tega zakona obsega zdravniški pregled, s katerim se ugotavljajo znaki motenj v vedenju, ki lahko povzročijo nezanesljivo ravnanje v prometu, in odvzem krvi, urina ali drugih telesnih tekočin zaradi ugotavljanja prisotnosti alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki vplivajo na zmožnost udeležbe v cestnem prometu.

(2) Če se ugotavlja samo prisotnost alkohola, se lahko opravi strokovni pregled tudi z merilnikom alkohola v izdihanim zraku. Ta pregled lahko opravi policist ali zdravnik.

(3) Če zaradi zdravstvenega stanja ali iz objektivnih razlogov ni mogoče opraviti celotnega strokovnega pregleda, mora zdravnik opraviti tisti del pregleda, ki ga je mogoče opraviti, in podati mnenje o znakih vedenjskih motenj, ki kažejo na vpliv alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi.

(4) O strokovnem pregledu mora zdravnik takoj dati pisno mnenje, kri in urin pa izročiti policistu, ki ju mora takoj poslati v najbližjo pooblaščen strokovno ustanovo oziroma laboratorij, kjer lahko opravijo analizo. Ustanova oziroma laboratorij mora o rezultatih analize najkasneje v treh dneh obvestiti tistega, ki je odredil strokovni pregled.

(5) Analizo krvi in urina opravljajo pooblaščen laboratoriji, ki imajo ustrezno usposobljene delavce in opremo.

(6) Laboratorije iz prejšnjega odstavka pooblasti minister, pristojen za zdravstvo, ter predpiše način in postopek ustreznih pregledov in analiz.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali zasebni zdravnik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Prometne nesreče

122. člen

(1) Vsakdo mora nuditi pomoč pri prometni nesreči, če je potrebno:

1. rešiti človeška življenja;
2. preprečiti ogrožanje drugih;
3. preprečiti ali omiliti ekološko nesrečo.

(2) Policist je dolžan priti na kraj prometne nesreče II., III. in IV. kategorije, opraviti ogled in o ogledu napisati zapisnik. Na kraj prometne nesreče I. kategorije je policist dolžan priti, če je o nesreči obveščen.

(3) Po nesreči mora vsak udeleženec v prometni nesreči:

1. ustaviti vozilo;
2. zavarovati in označiti kraj nesreče, pri prometni nesreči I. kategorije pa vozilo čimprej odstraniti z vozišča;
3. pomagati poškodovanim, če je za to usposobljen;
4. obvestiti najbližjega policista ali policijsko postajo ali koga drugega, ki lahko obvesti policijsko postajo, razen pri prometnih nesrečah I. kategorije;
5. soudeležencem v prometni nesreči ali oškodovanim na njihovo zahtevo posredovati ime in priimek ter naslov, pokazati vozniško in prometno dovoljenje ter posredovati podatke o obveznem zavarovanju;

6. ostati na kraju prometne nesreče I. kategorije toliko časa, kolikor je potrebno, da udeleženci v prometni nesreči dobijo podatke iz prejšnje točke, in izpolniti Evropsko poročilo o prometni nesreči;

7. počakati na kraju prometne nesreče I. kategorije ali tam pustiti svoje ime in naslov, če na kraju nesreče ni osebe, ki ji je povzročena škoda;

8. ostati na kraju prometne nesreče II., III. in IV. kategorije, dokler ni končan ogled, razen če tisti, ki vodi ogled, ne odloči drugače;

9. vrniti se takoj na kraj prometne nesreče, če ga je zapustil zaradi odvoza ponesrečenca v bolnišnico ali zaradi obveščanja policijske postaje o prometni nesreči;

10. omogočiti naknadno ugotavljanje dejstev, če je zapustil mesto prometne nesreče. Upravičenca do podatkov ali najbližjo policijsko postajo mora v primernem času obvestiti, da je bil udeležen v prometni nesreči, in posredovati svoje podatke, navesti kraj, kjer se zadržuje, registrsko številko vozila, kraj nesreče in ostale okoliščine.

(4) Očividec prometne nesreče mora udeležencu nesreče in policistu posredovati osebne podatke. Če to ni mogoče, pa te podatke čimprej sporočiti policijski postaji ali tistemu, ki vodi ogled.

(5) Sledi prometne nesreče II., III. in IV. kategorije se smejo odstraniti šele po končanem ogledu oziroma ko tako odloči tisti, ki opravlja ogled. Pri teh prometnih nesrečah ni dovoljeno spreminjati stanja na kraju prometne nesreče, dokler ni opravljena potrebna preiskava. To ne velja, kadar to zahteva reševanje udeležencev v prometni nesreči.

(6) Udeleženci v prometni nesreči od trenutka nesreče do konca ogleda ne smejo uživati alkoholnih pijač, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki zmanjšujejo njihovo sposobnost za udeležbo v prometu.

(7) Policist mora, če obstaja sum, da je kateri od udeležencev v prometni nesreči pod vplivom alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, ki zmanjšujejo voznikovo sposobnost za udeležbo v prometu, drediti preizkus in udeleženca poslati na strokovni pregled. V teh primerih se smiselno uporabljajo določila tega zakona o preizkusu s sredstvi ali napravami ter strokovnem pregledu.

(8) Pri prometni nesreči, v kateri je kdo umrl ali bil poškodovan in odpeljan v bolnišnico, mora policist:

1. poskrbeti za premoženje, ki je ostalo na kraju nesreče;
2. organizirati odstranitev in hrambo vozil;
3. organizirati, da so najbližji sorodniki obveščeni o nesreči.

(9) Na podlagi odredbe policista ali preiskovalnega sodnika mora zdravnik odvzeti kri in urin oziroma druge telesne tekočine udeležencu v prometni nesreči II., III. in IV. kategorije.

(10) Upravljavca ceste mora na zahtevo policista zagotoviti:

1. odstranitev in hrambo vozil, za katera ne morejo poskrbeti udeleženci nesreče;
2. odstranitev vseh ovir na cesti, nastalih zaradi nesreče;
3. zavarovanje ovir iz prejšnje točke, ki se ne dajo odstraniti, v skladu z določili tega zakona o zavarovanju ovir na cesti.

(11) Voznik mora odpeljati poškodovanca v prometni nesreči v bolnišnico ali do najbližjega zdravnika, če tako odredi zdravnik.

(12) Zdravstvena organizacija, zavod ali zasebni zdravnik morajo obvestiti najbližjo policijsko postajo:

1. o sprejemu poškodovanca, za katerega obstaja sum, da se je ponesrečil v prometni nesreči;
2. o smrti poškodovanega v prometni nesreči.

(13) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev in 2 do 5 kazenskimi točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z določbo tretjega odstavka tega člena.

(14) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznujejo za prekršek drugi udeleženci v cestnem prometu, ki ravnajo v nasprotju s prvim, ali četrtim, ali petim odstavkom tega člena.

(15) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek udeleženec v prometni nesreči, ki ravna v nasprotju s četrtem, ali petim, ali šestim odstavkom tega člena.

(16) Z denarno kaznijo najmanj 300.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z desetim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev.

(17) Z denarno kaznijo 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z enajstim odstavkom tega člena.

(18) Z denarno kaznijo najmanj 30.000 tolarjev se kaznuje za prekršek zdravnik ali zasebni zdravnik, ki ravna v nasprotju z devetim, ali dvanajstim odstavkom tega člena.

(19) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju z dvanajstim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

IX. VOZNIKI

1. Pogoji za vožnjo

Izdaja in podaljšanje veljavnosti vozniškega dovoljenja

123. člen

(1) Vozniško dovoljenje izda oziroma podaljša njegovo veljavnost upravni organ za notranje zadeve, na območju katerega ima upravičenec stalno prebivališče. Upravičencu, ki v Republiki Sloveniji nima stalnega prebivališča, izda vozniško dovoljenje oziroma podaljša njegovo veljavnost upravna enota, na območju katere ima začasno prebivališče, če ima v Republiki Sloveniji začasno prebivališče več kot šest mesecev.

(2) Vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorij A, B, C, D, E in F se izda z veljavnostjo do 80. leta starosti upravičenca.

(3) Od 80. leta starosti se podaljšuje veljavnost vozniškega dovoljenja le upravičencu, ki predloži dokazilo, da je telesno in duševno zmožen za vožnjo motornega vozila določene kategorije. Vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorij G in H oziroma le kategorije G se izda z neomejeno veljavnostjo.

(4) Dokazilo iz prejšnjega odstavka izda zdravnik, pooblaščen za njegovo izdajo. V dokazilu mora, v skladu z ugotovljenimi psihofizičnimi sposobnostmi voznika, določiti datum naslednjega pregleda.

(5) Ne glede na določbo drugega odstavka se veljavnost vozniškega dovoljenja lahko omeji na krajše roke, na podlagi spričevala pooblaščenega zdravstvene organizacije oziroma zasebnega zdravnika o telesni in duševni zmožnosti upravičenca za vožnjo motornega vozila.

(6) Veljavnost vozniškega dovoljenja preneha s potekom roka veljavnosti, za katerega je izdano, oziroma z dnevom pravomočnosti sodbe, s katero je bil izrečen varnostni ukrep odvzema vozniškega dovoljenja.

Pogoji za izdajo vozniškega dovoljenja

124. člen

(1) Vozniško dovoljenje se izda na lastno zahtevo osebi, ki poleg pogojev iz prve in druge alineje prvega odstavka 127. člena tega zakona izpolnjuje naslednje pogoje:

– da je opravila vozniški izpit pred pristojno izpitno komisijo;

– da je uspešno opravila tečaj o varnem delu s traktorjem in traktorskimi priključki, če zahteva izdajo vozniškega dovoljenja za vožnjo motornih vozil kategorije F;

– da ji ni odvzeto ali začasno odvzeto vozniško dovoljenje;

– da se ji ne izvršuje kazen oziroma varstveni ukrepi prepovedi vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije;

– da ji ni prepovedana izdaja vozniškega dovoljenja, v zvezi z ukrepom odvzema vozniškega dovoljenja, dokler taka prepoved traja;

– da je zahtevala priložila ustrezno fotografijo;

– da je poravnala stroške v zvezi z izdajo vozniškega dovoljenja (stroški obrazca vozniškega dovoljenja, stroški vloge itd.).

(2) Osebi, ki ima vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije A do 125 ccm in največ 11 kW oziroma do 350 ccm, se izda vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije A do 350 ccm oziroma kategorije A, če opravi vozniški izpit.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena, osebi, ki zahteva izdajo vozniškega dovoljenja le za vožnjo motornih vozil kategorije G oziroma H, ni potrebno predložiti dokazila o telesni in duševni zmožnosti za vožnjo vozil teh kategorij.

(4) Voznikom, ki imajo veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije B, C ali D, se izda tudi vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F, če uspešno opravijo tečaj o varnem delu s traktorjem in traktorskimi priključki.

(5) V vozniškem dovoljenju se potrdijo vse tiste kategorije vozil, ki jih ima voznik pravico voziti oziroma jih bo imel pravico voziti po dopolnjeni predpisani starosti (kategorija G).

(6) Osebi, ki ima veljavno tuje vozniško dovoljenje, se slovensko vozniško dovoljenje ne izda oziroma se ne podaljša njegove veljavnosti, razen v primeru zamenjave tujega za slovensko vozniško dovoljenje ali če veljavno tuje vozniško dovoljenje odda organu, ki mu izda oziroma je izdal slovensko vozniško dovoljenje.

(7) Oseba, ki ji je v postopku za prekršek izrečeno prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja, mora na poziv pristojne upravne enote oddati vozniško dovoljenje. Če oseba ne odda vozniškega dovoljenja v roku, določenem v pozivu, ji ga odvzamejo policisti na njene stroške. Novo vozniško dovoljenje lahko pridobi ob prvem prenehanju veljavnosti vozniškega dovoljenja po šestih mesecih, sicer pa po enem letu od dneva oddaje vozniškega dovoljenja upravni enoti, če ponovno opravi vozniški izpit za vozila tiste oziroma tistih kategorij, s katerimi je storila prekršek ali prekrške, za katere so ji bile izrečene kazenske točke in izpolni druge pogoje za izdajo vozniškega dovoljenja, določene v prvem odstavku tega člena.

Pogoji za vožnjo vozil

125. člen

Vozilo sme voziti v cestnem prometu oseba, ki ima pravico voziti tako vozilo.

126. člen

(1) Kolo ima pravico samostojno voziti v prometu na cesti otrok, star najmanj 8 let, ki ima pri sebi kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let.

(2) Otrok od 6. do 8. leta starosti in otrok do 14. leta, ki nima opravljenega kolesarskega izpita, sme voziti kolo v cestnem prometu le v spremstvu polnoletne osebe.

(3) Otrok do 6. leta starosti sme voziti kolo le na pešpoti ali v območju umirjenega prometa.

(4) Kolo s pomožnim motorjem ima pravico voziti v cestnem prometu otrok od 12. do 14. leta starosti, ki ima pri sebi kolesarsko izkaznico, in oseba, ki je starejša od 14 let.

(5) Starostni pogoj za pridobitev pravice voziti kolo in kolo s pomožnim motorjem izpolni otrok z nastopom kolesarskega leta, v katerem dopolni predpisano starost.

(6) Otroci se usposobijo za vožnjo kolesa, opravijo kolesarski izpit in dobijo kolesarsko izkaznico v osnovni šoli.

(7) Program usposabljanja za vožnjo kolesa, program kolesarskega izpita in obrazec kolesarske izkaznice predpiše minister, pristojen za šolstvo in šport.

127. člen

(1) Pravico voziti motorno oziroma motorno in priklopno vozilo ima oseba, ki:

- je telesno in duševno zmožna voziti motorno vozilo;
- je dopolnila predpisano starost za vožnjo vozil;
- ima veljavno vozniško dovoljenje tiste oziroma tistih kategorij, v katero spada vozilo, ki ga vozi;

- ima v času, ko vozi vozilo, veljavno vozniško dovoljenje oziroma ji vozniško dovoljenje ni odvzeto ali začasno odvzeto oziroma se ji ne izvršuje izrečena kazen oziroma varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije;

- uporablja pripomočke za vožnjo, ki so vpisani v njenem vozniskem dovoljenju.

(2) V cestnem prometu se ne sme uporabljati vozniškega dovoljenja, namesto katerega je izdan dvojniki.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 90.000 tolarjev in 3 do 5 kazenskimi točkami ali s kaznijo zapora in 3 do 5 kazenskimi točkami se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s tretjo ali četrto alineo prvega odstavka tega člena.

(4) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvo, ali drugo, ali peto alineo prvega odstavka, ali z drugim odstavkom tega člena.

Kategorije vozniškega dovoljenja

128. člen

(1) Vozniško dovoljenje se izda za vožnjo motornih in priklopnih vozil (v nadaljnjem besedilu: dovoljenje za vožnjo), ki so razvrščena v kategorije A, B, C, D, E, F, G in H.

(2) V kategorijo A spadajo motorna kolesa. Dovoljenje za vožnjo vozil te kategorije vključuje tudi dovoljenje za vožnjo vozil kategorij G in H.

(3) V kategorijo B spadajo motorna vozila, razen vozil kategorije A, F, G in H, katerih največja dovoljena masa ne presega 3.500 kg in poleg sedeža za voznika nimajo več kot 8 sedežev. Dovoljenje za vožnjo vozil te kategorije vključuje tudi dovoljenje za vožnjo vozil kategorij G in H.

(4) V kategorijo C spadajo motorna vozila za prevoz tovora in delovna vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3.500 kg. Dovoljenje za vožnjo vozil te kategorije vključuje tudi dovoljenje za vožnjo vozil kategorij B, G in H.

(5) V kategorijo D spadajo motorna vozila za prevoz oseb, ki imajo poleg sedeža za voznika več kot 8 sedežev. Dovoljenje za vožnjo vozil te kategorije vključuje tudi dovoljenje za vožnjo vozil kategorije B, C, G in H.

(6) V kategorijo E spadajo skupine vozil, katerih vlečna vozila spadajo v kategorijo B, C in D, največja dovoljena masa priklopnih vozil pa presega 750 kg.

(7) V kategorijo F spadajo traktorji in traktorski priklopniki. Dovoljenje za vožnjo vozil te kategorije vključuje tudi dovoljenje za vožnjo vozil kategorij G in H.

(8) V kategorijo G spadajo motokultivatorji in delovni stroji.

(9) V kategorijo H spadajo kolesa z motorjem. Dovoljenje za vožnjo vozil te kategorije vključuje tudi dovoljenje za vožnjo vozil kategorije G.

(10) Vozniki motornih vozil kategorij B, C ali D imajo pravico voziti motorna vozila navedenih kategorij tudi, kadar so jim dodani lahki priklopniki. Vozniki motornih vozil kategorije B imajo pravico voziti motorno vozilo te kategorije tudi, kadar mu je dodano priklopno vozilo, ki ni lahki priklop-

nik, njegova največja dovoljena masa pa ne presega mase vlečnega vozila, če največja dovoljena masa teh vozil ali skupine vozil ne presega 3.500 kg.

(11) Voznik, ki mu je bilo izdano vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije C ali D skupaj s kategorijo E, ima pravico voziti motorno vozilo kategorije C ali D tudi, če mu je dodano priklopno vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg. Voznik, ki mu je bilo izdano vozniško dovoljenje kategorije B skupaj s kategorijo E, pa ima pravico voziti motorno vozilo kategorije B tudi, če mu je dodano priklopno vozilo, katerega največja dovoljena masa presega 750 kg, pa največja dovoljena masa priklopnega vozila presega maso vlečnega vozila ali če največja dovoljena masa te skupine vozil presega 3.500 kg.

Predpisana starost za vožnjo motornih vozil

129. člen

Za vožnjo motornih vozil posamezne kategorije mora imeti voznik dopolnjeno naslednjo starost:

- za vozila kategorije A do 125 ccm in največ 11 kW 16 let;

- za vozila kategorije A do 350 ccm 18 let;

- za vozila kategorije A 20 let;

- za vozila kategorije B 18 let;

- za vozila kategorije C in E 18 let;

- za vozila kategorije D 21 let;

- za vozila kategorije F 15 let;

- za vožnjo delovnih strojev 18 let;

- za vožnjo motokultivatorjev 15 let;

- za vozila kategorije H 14 let.

Začasen odvzem vozniškega dovoljenja

130. člen

(1) Policist poleg primerov iz 120. člena tega zakona začasno odvzame vozniško dovoljenje in prepove vozniku nadaljevanje vožnje:

1. če je zaradi telesnega ali duševnega stanja zmanjšana njegova sposobnost za vožnjo;

2. če ne uporablja pripomočkov, ki so vpisani v njegovem vozniskem dovoljenju;

3. če prekorači čas dovoljenega trajanja vožnje;

4. če ugotovi, da nima veljavnega vozniškega dovoljenja, ali mu je vozniško dovoljenje odvzeto ali začasno odvzeto, ali se mu izvršuje izrečena kazen oziroma varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije.

(2) Vozniško dovoljenje, ki je bilo odvzeto zaradi vožnje pod vplivom alkohola, vožnje pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, odklonitve preizkusa s sredstvi ali napravami ali strokovnega pregleda, ali preizkusa, ki ni bil opravljen v skladu z navodili proizvajalca sredstva ali naprave, se vrne vozniku, po preteku 24 ur od odvzema. Vozniško dovoljenje, ki je bilo odvzeto iz drugih razlogov, se vrne vozniku, ko prenehajo razlogi za odvzem.

(3) Če voznik ne prevzame odvzetega vozniškega dovoljenja v treh dneh od dne, ko mu je bilo odvzeto, se pošlje organu, ki dovoljenje vodi v evidenci.

(4) Z denarno kaznijo 40.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki kljub prepovedi iz prvega odstavka tega člena nadaljuje vožnjo.

Odvzem vozniškega dovoljenja

131. člen

(1) Upravna enota, ki vodi evidenco o vozniku, z odločbo odvzame vozniško dovoljenje vozniku:

1. če ne gre na kontrolni zdravstveni pregled za čas, dokler ga ne opravi;

2. če je na kontrolnem zdravstvenem pregledu ugotovljeno, da zaradi duševnega ali telesnega stanja ni več sposoben voziti vozila, dokler ne predloži ustreznega zdravstvenega spričevala.

Pooblastilo

132. člen

(1) Minister, pristojen za promet in zveze, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, predpiše program usposabljanja za organizatorje, spremljevalce in voznike izrednih prevozov, pogoje, ki jih mora izpolnjevati izobraževalna ali druga organizacija za izvajanje tega programa, obrazec potrdila o uspešno opravljenem programu in vodenju evidenc o izdanih potrdilih ter pooblasti izobraževalne ali druge organizacije za izvajanje tega programa.

(2) Minister, pristojen za kmetijstvo in gozdarstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, predpiše program usposabljanja za varno delo s traktorjem in traktorskimi priključki, pogoje, ki jih morajo izpolnjevati organizacije oziroma zavodi za izvajanje tega programa, način izdaje potrdil o uspešno opravljenem tečaju in vodenja evidenc ter pooblasti organizacije oziroma zavode za izvajanje tega programa.

(3) Minister, pristojen za notranje zadeve, predpiše obrazec vozniškega dovoljenja ter postopek za izdajo, podaljšanje veljavnosti in zamenjavo vozniških dovoljenj ter način vodenja evidenc.

Evidenca o izdanih voznških dovoljenjih

133. člen

O izdanih voznških dovoljenjih se vodi evidenca, ki vsebuje naslednje podatke:

- podatke o vozniku: enotno matično številko občana, ime in priimek, rojstni datum in kraj rojstva ter naslov stalnega oziroma začasnega prebivališča;
- upravno enoto, ki je izdala dovoljenje oziroma podaljšala njegovo veljavnost;
- datum izdaje in spremembe;
- številko vpisa;
- serijsko številko izdanega voznškega dovoljenja;
- veljavnost voznškega dovoljenja;
- zaznamke o veljavnosti, zamenjavi zaradi obrabljenosti ali spremembi, izgubi ali kraji oziroma deponiranju;
- kategorije vozil, za katere velja, in datum pridobitve dovoljenja za vožnjo vozil posamezne kategorije;
- omejitve: pripomočke, ki jih mora voznik uporabljati med vožnjo, oziroma omejitve za vožnjo vozil posameznih kategorij (A do 125 ccm, A do 350 ccm ali vožnja vozila kategorije E le z vlečnim vozilom kategorije B).

Vožnja s tujim voznškim dovoljenjem

134. člen

(1) Tujec, ki prebiva v Republiki Sloveniji, sme z veljavnim tujim voznškim dovoljenjem, ki mu ga je izdal pristojni organ tuje države, in ob vzajemnosti, voziti v Republiki Sloveniji tista motorna vozila, ki jih ima pravico voziti po veljavnem tujem voznškem dovoljenju, in sicer največ eno leto od pričetka prebivanja v Republiki Sloveniji.

(2) Državljan Republike Slovenije, ki začasno ali stalno prebiva v tujini in pride začasno v Republiko Slovenijo, sme z veljavnim tujim voznškim dovoljenjem, ki mu ga je izdal pristojni organ tuje države, voziti tista motorna vozila, ki jih ima pravico voziti po veljavnem tujem voznškem dovoljenju, dokler začasno biva v Republiki Sloveniji.

(3) Ne glede na določbi prvega in drugega odstavka tega člena mora oseba, ki ima veljavno tuje voznško dovoljenje, ki ni v skladu s Konvencijo o cestnem prometu, imeti

med vožnjo motornega vozila po cesti pri sebi poleg veljavnega tujega voznškega dovoljenja tudi veljavno mednarodno voznško dovoljenje, ki ga je izdal pristojni organ ali organizacija tuje države.

(4) Oseba iz prvega in drugega odstavka tega člena v Republiki Sloveniji ne sme voziti motornega vozila po cesti, če ji je bila v državi, v kateri ji je bilo izdano tuje voznško dovoljenje, prepovedana vožnja vozil kategorije oziroma vrste, v katero spada vozilo, ki ga vozi. Prav tako ne sme voziti motornega vozila kategorije B ali C, če še ni dopolnila starosti 18 let, in kategorije D, če še ni dopolnila starosti 21 let.

(5) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 90.000 tolarjev ali kaznijo zapora se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s četrtim odstavkom tega člena.

(7) Poleg kazni iz prejšnjega odstavka se vozniku izreče tudi prepoved uporabe tujega voznškega dovoljenja na območju Republike Slovenije, vozniku tujcu pa še kaznen odstranitve tujca iz države.

Zamenjava tujega voznškega dovoljenja

135. člen

(1) Tujec, ki prebiva v Republiki Sloveniji več kot šest mesecev, in državljan Republike Slovenije, ki se vrne iz tujine v Republiko Slovenijo z namenom stalnega prebivanja, lahko, če izpolnjujeta druge s tem zakonom določene pogoje za vožnjo motornih vozil, v enem letu od pričetka prebivanja v Republiki Sloveniji zahtevata zamenjavo veljavnega tujega voznškega dovoljenja za slovensko voznško dovoljenje. Slovensko voznško dovoljenje se izda brez opravljanja voznškega izpita za vožnjo motornih vozil tiste kategorije, ki jih imata pravico voziti s tujim voznškim dovoljenjem. Slovensko dovoljenje se izda namesto veljavnega tujega voznškega dovoljenja. Izjemoma in ob vzajemnosti se od osebja diplomatskih in konzularnih predstavništev, misij tujih držav in predstavništev mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji ob zamenjavi tujega voznškega dovoljenja ne zahtevajo dokazila o telesni in duševni zmožnosti voziti motorna vozila.

(2) Državljanu Republike Slovenije se zamenja tuje voznško dovoljenje s slovenskim voznškim dovoljenjem, če je bil v državi, v kateri mu je bilo izdano tuje voznško dovoljenje, dlje kot šest mesecev.

(3) Če se iz besedila tujega voznškega dovoljenja ne da sklepati, za katero kategorijo oziroma vrsto vozila velja in ali še velja, se sme tuje voznško dovoljenje zamenjati po prvem odstavku tega člena, če oseba, ki prosi za zamenjavo, priloži listino, iz katere je razvidno, katera motorna vozila sme voziti, oziroma listino o veljavnosti voznškega dovoljenja.

(4) Mednarodnega voznškega dovoljenja ni mogoče zamenjati za slovensko voznško dovoljenje.

(5) Tuje voznško dovoljenje, ki se zamenja za slovensko voznško dovoljenje, in voznško dovoljenje, ki je bilo oddano v skladu s šestim odstavkom 124. člena tega zakona, se vrne organu tuje države, ki ga je izdal.

Mednarodno voznško dovoljenje

136. člen

(1) Voznik, ki ima veljavno slovensko voznško dovoljenje za vožnjo motornih vozil, lahko dobi na lastno zahtevo tudi mednarodno voznško dovoljenje, če mu ni izrečen varnostni ali varstveni ukrep odvzema voznškega dovoljenja oziroma izrečena prepoved vožnje motornega vozila.

(2) Mednarodna voznška dovoljenja izdaja pravna oseba, ki je dobila koncesijo.

(3) Mednarodnega vozniškega dovoljenja, izdanega v Republiki Sloveniji, ni mogoče uporabljati za vožnjo motornih vozil v Republiki Sloveniji.

(4) Izdajanje mednarodnih vozniških dovoljenj in vodenje registra nadzoruje upravna enota, na območju katere je pravna oseba oziroma enota, ki jih izdaja.

2. Usposabljanje kandidatov za voznike motornih vozil

Opravljanje dejavnosti avto šole

137. člen

(1) Kandidate za voznike motornih vozil ali skupine vozil smejo usposabljeti le avto šole. Dejavnost avto šole lahko opravljajo pravne osebe in samostojni podjetniki-posamezniki, ki se ukvarjajo z izobraževanjem (v nadaljnjem besedilu: avto šola) in izpolnjujejo pogoje, določene v tem zakonu in drugih predpisih.

(2) Avto šola mora biti registrirana pri ministrstvu, pristojnem za šolstvo, za tisto kategorijo motornih vozil, za katero poučuje kandidate za voznike.

(3) Pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik iz prvega odstavka tega člena lahko prične opravljati dejavnost avto šole, ko izpolni pogoje iz 138. člena tega zakona ter drugih predpisov in ko mu ministrstvo, pristojno za šolstvo, izda odločbo o vpisu v register avto šol.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Pogoji za ustanovitev avto šole

138. člen

(1) Avto šola mora imeti:

– ustrezno opremljeno šolsko učilnico za poučevanje teorije najmanj 20 kandidatov za voznike motornih vozil, z ločenimi sanitarnimi prostori v neposredni bližini šolskega prostora;

– poslovni prostor;

– predpisane učne pripomočke;

– ustrezno opremljena vozila za poučevanje kandidatov za voznike motornih vozil;

– neprometno površino, ki meri najmanj 1000 m² uporabne površine, za izvajanje vaj iz tehnike vožnje vozila.

(2) Avto šola mora imeti v delovnem razmerju za določen ali nedoločen čas s polnim delovnim časom najmanj dva voznika inštruktorja in vodjo avto šole, ki ima dovoljenje za vodjo avto šole in veljavno dovoljenje za voznika inštruktorja.

(3) Avto šola lahko pripravlja kandidate za voznike motornih vozil tudi v poslovni enoti izven svojega sedeža, če so v poslovni enoti izpolnjeni pogoji iz prvega in drugega odstavka tega člena ter drugih predpisov in ko ji ministrstvo, pristojno za šolstvo, izda odločbo o vpisu poslovne enote v register.

(4) V avto šolah lahko pripravljajo kandidate za voznike motornih vozil samo vozniki inštruktorji oziroma učitelji predpisov o varnosti cestnega prometa.

(5) Predpise o varnosti cestnega prometa, osnove delovanja naprav in opreme na motornem vozilu, psihologijo v cestnem prometu in prometno etiko lahko v avto šoli poučujejo učitelji predpisov in vozniki inštruktorji, ki imajo najmanj višjo strokovno izobrazbo in veljavno dovoljenje za učitelja predpisov o varnosti cestnega prometa oziroma veljavno dovoljenje za voznika inštruktorja.

(6) Vodja avto šole je lahko oseba, ki ima dovoljenje za vodjo avto šole.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena.

(8) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Poučevanje vožnje

139. člen

(1) Vožnjo v cestnem prometu lahko v avto šoli poučujejo vozniki inštruktorji, ki imajo veljavno dovoljenje za voznika inštruktorja (v nadaljnjem besedilu: inštruktorsko dovoljenje) tiste kategorije, za katero poučujejo kandidata za voznika motornih vozil.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka lahko vožnjo v cestnem prometu poučuje kandidata za voznika motornih vozil kategorije F voznik inštruktor, ki ima veljavno inštruktorsko dovoljenje za vozila kategorije B in veljavno vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije F.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 35.000 tolarjev in 2 do 4 kazenskimi točkami se kaznuje za prekršek oseba ali voznik inštruktor, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

Program usposabljanja

140. člen

(1) Avto šole pripravljajo kandidate za voznike motornih vozil po predpisanem programu usposabljanja, ki vsebuje teoretični in praktični del.

1. Teoretični del obsega:

– pravila cestnega prometa, prometne znake in njihov pomen, znake, ki jih dajejo policisti in druge s tem zakonom pooblašene osebe, ter nevarnosti, ki nastanejo zaradi dejanj v prometu, ki nasprotujejo prometnim predpisom (napačna ocena hitrosti, prehitevanje v nasprotju s prometnimi predpisi, neupoštevanje prednosti itd.);

– izvedbo operacij z motornim vozilom, katerih namen je uspešna in varna vožnja, v skladu s prometnimi pravili, okoliščinami na cesti in v prometu ter s prometno etiko;

– osnove delovanja naprav na motornem vozilu, ki so pomembne za varen cestni promet (naprave za ustavljanje, krmilne naprave, naprave, s katerimi se dajejo svetlobni znaki ali osvetluje cesta in vozilo, pnevmatike in ostala predpisana oprema vozila);

– vpliv nezadostnega znanja in spretnosti za vožnjo vozila, alkohola, mamil in psihoaktivnih zdravil, na katerih je označeno, da se ne smejo uporabljati pred vožnjo in med njo, utrujenosti, boleznimi in drugih neugodnih duševnih in telesnih stanj, naravnih faktorjev (snega, megle in drugih vremenskih razmer) ter stanja vozila in ceste na varnost prometa;

– teme, ki prispevajo k razvijanju humanih odnosov, odnosov vzajemnega spoštovanja in razumevanja med vsemi udeleženci v prometu po načelih zaupanja in solidarnosti ter k ravnanju ob prometni nesreči (dolžnosti ob nesreči, postopki, s katerimi se preprečuje smrt zaradi poškodb, in način prevoza poškodovanih).

2. Praktični del obsega:

– spoznavanje vozila in učenje osnovnih elementov tehnike vožnje na neprometni površini iz pete alineje prvega odstavka 138. člena, ki ni javna cesta (speljevanje, ustavljanje, spreminjanje smeri vožnje, vožnja osmice);

– učenje vožnje po cestah z redkim prometom (v naselju in izven njega, obračanje, ustavljanje in parkiranje, razvrščanje pred križiščem in vožnja skozi križišče, vožnja mimo vozil in objektov);

– učenje vožnje v gostem prometu (v naselju in izven njega) v dnevnem in nočnem času, vožnja skozi križišče, kjer je promet urejen s svetlobnimi prometnimi znaki, vožnja skozi križišče, kjer promet ureja policist, in razvrščanje, vožnja po cesti, rezervirani za motorna vozila, vožnja po avtocesti, vožnja po enosmerni cesti, vožnja po večpasovni cesti in razvrščanje z enega na drugi prometni pas, dohitevanje in prehitevanje.

(2) Kandidat za voznika mora biti pri teoretičnem delu programa usposabljanja v avto šoli prisoten najmanj 15 učnih ur. Po končanem teoretičnem oziroma praktičnem delu programa usposabljanja v avto šoli mora kandidat za voznika motornih vozil opraviti pred komisijo avto šole preizkus znanja tistega dela programa usposabljanja, za katerega se je pripravil v avto šoli.

(3) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik inštruktor ali učitelj predpisov, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim odstavkom tega člena.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

Pogoji za usposabljanje kandidatov

141. člen

(1) Kandidat za voznika se sme v avto šoli začeti usposabljati iz praktičnega dela programa usposabljanja, če izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da mu ne manjka več kot šest mesecev do starosti, predpisane za pridobitev pravice voziti motorno vozilo določene kategorije, oziroma eno leto, če bo vožnja motornega vozila njegov osnovni poklic in se usposablja po ustreznih programih srednjega izobraževanja;

2. da je telesno in duševno zmožen voziti vozilo, za vožnjo katerega se usposablja, in ima veljavno zdravstveno spričevalo;

3. da uporablja med usposabljanjem pripomočke za vožnjo vozila, ki so vpisani v zdravstveno spričevalo;

4. da je uspešno opravil preizkus znanja iz teoretičnega dela vozniškega izpita, kar mora avto šola oziroma njena komisija vpisati v evidenčni karton kandidata za voznika.

(2) Kandidat za voznika, ki se pripravlja na vozniški izpit, sme za usposabljanje tudi pred vozniškim izpitom voziti po cesti motorno vozilo tiste kategorije, za katero se pripravlja, če ga vozi pod nadzorstvom voznika inštruktorja.

(3) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik inštruktor, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

Opremljenost vozil, na katerih se kandidati učijo vožnje

142. člen

(1) Avto šola sme poučevati kandidata za voznika na prirejenem vozilu za vožnjo invalida, če sme kandidat za

voznika voziti le tako prirejeno vozilo. Vozilo mora biti tehnično brezhibno in imeti pomožno zavoro v dosegu roke voznika inštruktorja.

(2) Med učenjem kandidata za voznika smejo biti v motornem vozilu ali na njem samo kandidati avto šole, ki imajo evidenčne kartone vožnje, vozniki inštruktorji in kandidati za voznike inštruktorje ter osebe, ki opravljajo nadzor nad izvajanjem praktičnega dela programa usposabljanja.

(3) Motorna vozila, na katerih se kandidati za voznika usposabljujejo za praktični del programa, morajo imeti na strehi svetlobno tablo z napisom "AVTO ŠOLA L". Vozila, ki nimajo strehe, in priklopna vozila pa morajo biti med usposabljanjem kandidatov za voznika motornega vozila označena s predpisanimi "L" tablicami.

(4) Minister, pristojen za šolstvo, izda natančnejše predpise o opremljenosti in delu avto šol, o načinu vodenja predpisanih evidenc ter natančneje določi program usposabljanja kandidatov za voznike motornih vozil.

(5) Minister, pristojen za notranje zadeve, izda natančnejše predpise o označevanju vozil, na katerih se usposablja kandidati za voznike, in predpiše vsebino, barvo, obliko in dimenzije svetlobnih tabel ter "L" tablic.

(6) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik inštruktor, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

Usposabljanje za vožnjo

143. člen

(1) Voznik inštruktor sme v praktičnem delu programa usposabljanja pripravljati samo kandidata za voznika motornih vozil tiste avto šole, v kateri je v delovnem razmerju oziroma opravlja v njej to delo občasno ali začasno.

(2) Voznik inštruktor mora imeti med pripravljanjem kandidata za voznika motornih vozil po cesti pri sebi svoje veljavno vozniško dovoljenje in veljavno inštruktorsko dovoljenje, razvid o dnevnem poučevanju vožnje (potni nalog), ki mu ga izda avto šola, evidenčni karton vožnje in veljavno zdravstveno spričevalo kandidata za voznika, ki ga pripravlja. Na zahtevo policista oziroma pristojnega inšpektorja mora navedene dokumente pokazati.

(3) Voznik inštruktor, ki je v avto šoli v delovnem razmerju za določen ali nedoločen čas s polnim delovnim časom, sme pripravljati kandidate za voznike v praktičnem delu programa usposabljanja po cesti največ osem učnih ur dnevno, voznik inštruktor, ki to opravlja občasno ali začasno, pa največ tri učne ure dnevno.

(4) Učna ura praktičnega dela programa usposabljanja s pripravo na vožnjo in analizo vožnje traja 50 minut. Po vsaki učni uri praktičnega programa usposabljanja po cesti mora imeti voznik inštruktor najmanj deset minut počitka, če poučuje istega kandidata za voznika motornih vozil dve učni uri skupaj, pa mora imeti po končani drugi učni uri najmanj 20 minut počitka.

(5) Voznik inštruktor mora na predpisan način voditi evidenčni karton vožnje kandidata, ki ga pripravlja, in razvid o dnevnem poučevanju vožnje.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik inštruktor, ki ravna v nasprotju s prvim, ali drugim, ali tretjim odstavkom tega člena.

(7) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik inštruktor, ki ravna v nasprotju s četrtem, ali petim odstavkom tega člena.

(8) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-

posameznik, ki ravna v nasprotju s tretjim, ali četrtem, ali petim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Zdravstveni pogoji za usposabljanje

144. člen

(1) Voznik inštruktor ne sme pripravljati kandidata za voznika v vožnji motornega vozila po cesti, če je utrujen, bolan, če je pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi oziroma je v takem duševnem stanju, da ne more zanesljivo nadzirati kandidata, ki ga uči.

(2) Voznik inštruktor kandidatu za voznika ne sme dovoliti vožnje po cesti, če je očitno, da kandidat zaradi utrujenosti, bolezni, duševnega stanja, vpliva alkohola, mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih sredstev ne more zanesljivo voziti.

(3) Voznik inštruktor, ki pripravlja kandidata za voznika v vožnji vozila po cesti pod vplivom mamil, psihoaktivnih zdravil ali drugih psihoaktivnih snovi, se kaznuje za prekršek z denarno kaznijo najmanj 90.000 tolarjev in 5 do 7 kazenskiimi točkami ali kaznijo zapora in 5 do 7 kazenskimi točkami.

(4) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik inštruktor, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

Nadzor

145. člen

(1) Nadzor nad zakonitostjo dela avto šole in nadzor nad opravljanjem predpisanega programa usposabljanja opravlja ministrstvo, pristojno za šolstvo.

(2) Organ iz prejšnjega odstavka ima pravico pregledati vse evidence, ki jih vodijo avto šole na podlagi tega in drugih zakonov oziroma predpisov, izdanih na njihovi podlagi. Avto šola je dolžna omogočiti nadzor ali inšpekcijski pregled dela avto šole organom iz prejšnjega odstavka.

(3) Organ iz prvega odstavka tega člena začasno prepove delo avto šole oziroma poslovne enote avto šole, če:

- v avto šoli oziroma poslovni enoti pripravlja kandidate za voznike oseba, ki ne izpolnjuje pogojev iz 138. člena tega zakona;

- ne pripravlja kandidatov po predpisanem programu usposabljanja;

- ne opravlja preizkusov znanja kandidatov za voznika pred komisijo avto šole iz drugega odstavka 140. člena tega zakona;

- ne vodi ali ne vodi pravilno predpisanih evidenc;

- učni prostor ni ustrezen oziroma ni ustrezno opremljen;

- usposablja kandidate za voznike v praktičnem delu programa usposabljanja, ki ne izpolnjujejo pogojev, predpisanih v 141. členu tega zakona;

- uporablja za usposabljanje kandidatov za voznike motorno vozilo, ki ni ustrezno ali nima predpisane opreme;

- ne zagotovi, da vozniki inštruktorji pripravljajo kandidate za voznike, kot je določeno v tretjem in četrtem odstavku 143. člena tega zakona;

- ne omogoči nadzorstvenega ali inšpekcijskega pregleda organu iz prvega odstavka tega člena.

(4) Vodji avto šole, kateri je v enem letu drugič izrečena začasna prepoved dela, se odvzame dovoljenje za vodjo avto šole za dobo enega leta. Vodji avto šole, ki mu je bilo v zadnjih treh letih že odvzeto dovoljenje za vodjo avto šole, se ob izrečenju začasni prepovedi dela avto šole, katere vodja je, dovoljenje odvzame trajno.

(5) Avto šola oziroma poslovna enota avto šole mora prenehati z delom, če ji je izrečena začasna prepoved dela po tretjem odstavku tega člena. V odločbi o začasni prepo-

vedu dela določi organ, ki jo je izdal, rok, v katerem mora avto šola odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti. Ta rok ne sme biti daljši kot dva meseca. Pritožba zoper odločbo o začasni prepovedi dela avto šole ne zadrži njene izvršitve.

(6) Organ iz prvega odstavka tega člena izda odločbo o izbrisu avto šole oziroma poslovne enote avto šole iz evidence avto šol:

- če je pravna oseba črtana iz evidence pravnih oseb;

- če pravna oseba sporoči, da je prenehala z opravljanjem dejavnosti avto šole;

- če samostojni podjetnik-posameznik umre ali preneha z opravljanjem dejavnosti;

- če ne izpolnjuje pogojev iz 138. člena tega zakona;

- če v določenem roku ne odpravi pomanjkljivosti, ugotovljenih z odločbo iz prejšnjega odstavka.

(7) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s petim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Dovoljenja za poučevanje in delo

146. člen

(1) Inštruktorsko dovoljenje določene kategorije lahko dobi oseba, ki:

- 1. ima najmanj srednjo strokovno izobrazbo ali gimnazijo;

- 2. je uspešno končala program za voznika inštruktorja ustrezne kategorije;

- 3. ima veljavno vozniško dovoljenje ustrezne kategorije;

- 4. ima najmanj tri leta vozniško dovoljenje ustrezne kategorije;

- 5. v zadnjih treh letih ni bila pravnomočno obsojena za kaznivo dejanje ogrožanja javnega prometa;

- 6. ji v zadnjih dveh letih ni bil izrečen ukrep odvzema vozniškega dovoljenja ali prepovedi vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije zaradi vožnje pod vplivom alkohola ali odklonitve preizkusa z ustreznimi sredstvi, napravami ali strokovnega pregleda zaradi preveritve, ali ima v organizmu alkohol;

- 7. obvlada slovenski jezik;

- 8. ji ni odvzeto vozniško dovoljenje v zvezi z ukrepom odvzema vozniškega dovoljenja oziroma izrečena kazen prepovedi vožnje motornega vozila, dokler traja taka prepoved.

(2) Dovoljenje za učitelja predpisov o varnosti cestnega prometa lahko dobi oseba, ki ima najmanj višjo strokovno izobrazbo, je uspešno končala program za učitelja predpisov v vzgojno-izobraževalni organizaciji, ima najmanj tri leta vozniško dovoljenje za vožnjo vozil kategorije B in obvlada slovenski jezik.

(3) Dovoljenje za vodjo avto šole dobi oseba, ki je stara najmanj 25 let, ima najmanj višjo strokovno izobrazbo, veljavno inštruktorsko dovoljenje najmanj za vozila kategorije B in je uspešno končala program za vodjo avto šole v vzgojno-izobraževalni organizaciji.

(4) Program usposabljanja za voznika inštruktorja obsega:

- 1. predpise o varnosti cestnega prometa z načeli varne vožnje in nevarnosti, ki nastanejo zaradi dejanj v prometu, ki niso v skladu s cestnoprometnimi predpisi;

- 2. osnove psihologije z načeli etike v cestnem prometu;

- 3. osnove teorije pouka (didaktika);

- 4. poznavanje motornih vozil;

- 5. vožnjo motornega vozila;

- 6. zgradbo, izvedbo učne ure vožnje motornega vozila - praktično poučevanje;

- 7. preizkus znanja slovenskega jezika.

(5) Program usposabljanja za učitelja predpisov o varnosti cestnega prometa obsega vsebino 1., 2., 3., 4. in 7. točke programa iz prejšnjega odstavka ter zgradbo in izvedbo učne ure teoretičnega pouka.

(6) Program usposabljanja za vodjo avto šole obsega zlasti poznavanje organizacije in dela avto šole.

(7) Minister, pristojen za šolstvo, natančneje predpiše program za voznika inštruktorja, program za učitelja predpisov o varnosti cestnega prometa in program za vodjo avto šole.

Pooblastilo za določitev posebnega programa

147. člen

(1) Minister, pristojen za šolstvo, določi poseben program, po katerem morata voznik inštruktor in učitelj predpisov o varnosti cestnega prometa redno obnavljati in dopolnjevati svoje znanje. Ministrstvo, pristojno za šolstvo, izvaja nadzor nad izvajanjem programa iz četrtega, petega, šestega in sedmega odstavka 146. člena tega zakona.

(2) Program iz četrtega, petega in šestega odstavka 146. člena tega zakona izvajajo organizacije, ki jih pooblasti minister, pristojen za šolstvo.

(3) Voznik inštruktor in učitelj predpisov o varnosti cestnega prometa morata pred podaljšanjem veljavnosti dovoljenja za voznika inštruktorja oziroma učitelja predpisov uspešno opraviti preizkus znanja predpisov o varnosti cestnega prometa pred pristojno izpitno komisijo iz 152. člena tega zakona.

Izdaja in podaljšanje veljavnosti dovoljenj

148. člen

(1) Dovoljenje za voznika inštruktorja, učitelja predpisov in vodjo avto šole izda in podaljša veljavnost enota ministrstva, pristojnega za šolstvo, na območju katere ima upravičenec stalno prebivališče. Če v Republiki Sloveniji nima stalnega prebivališča, pa enota, na območju katere ima upravičenec začasno prebivališče več kot šest mesecev.

(2) Dovoljenje za voznika inštruktorja in dovoljenje za učitelja predpisov se izda oziroma podaljša njegova veljavnost za tri leta. Veljavnost dovoljenja se podaljša na podlagi potrdila o uspešno opravljenem posebnem programu iz prvega odstavka 147. člena tega zakona in potrdila izpitne komisije iz 152. člena tega zakona o uspešno opravljenem preizkusu znanja cestnoprometnih predpisov. Dovoljenje za vodjo avto šole se izda brez omejitve veljavnosti.

Pooblastilo

149. člen

Minister, pristojen za šolstvo, predpiše obrazec dovoljenja za voznika inštruktorja, učitelja predpisov in vodjo avto šole ter določi postopek izdaje in podaljšanja veljavnosti, zamenjave dovoljenj in vodenja evidenc ter ceno obrazcev.

Odvzem inštruktorskega dovoljenja

150. člen

(1) Vozniku inštruktorju, ki mu je izrečen ukrep prepovedi opravljanja poklica voznika, odvzema vozniškega dovoljenja ali prenehanje veljavnosti vozniškega dovoljenja ali kazen oziroma varstveni ukrep prepovedi vožnje motornega vozila določene vrste ali kategorije, se odvzame inštruktorsko dovoljenje za dobo, za katero velja tak ukrep.

(2) Inštruktorsko dovoljenje se odvzame tudi vozniku inštruktorju, ki postane telesno ali duševno nezmožen voziti motorno vozilo, dokler traja taka nezmožnost.

(3) Odločbo o odvzemu inštruktorskega dovoljenja izda na podlagi prvega in drugega odstavka tega člena enota ministrstva, pristojnega za šolstvo, kjer ima voznik inštruktor stalno oziroma začasno prebivališče.

3. Vozniški izpiti

Pogoji za opravljanje vozniškega izpita

151. člen

(1) Vozniški izpit za voznika motornega vozila kategorije A, B, C, D, E in F sme opravljati kandidat za voznika, ki se je pripravil na vozniški izpit v avto šoli.

(2) Kandidati za voznike motornih vozil se lahko prijavijo k izpitu pri upravni enoti, na območju katere se izvaja organiziran tečaj.

(3) Kandidati za voznike motornih vozil smejo opravljati vozniški izpit, če izpolnjujejo pogoje, določene za pridobitev pravice voziti motorno vozilo.

(4) Kandidati za voznike motornih vozil kategorije A smejo opravljati vozniški izpit, če imajo vozniško dovoljenje kategorije A do 125 ccm ali A do 350 ccm najmanj dve leti.

(5) Kandidati za voznike motornih vozil kategorije D smejo opravljati vozniški izpit, če so poklicno vozili motorna vozila kategorije C najmanj dve leti.

(6) Kandidati za voznike motornih vozil kategorije H smejo opravljati vozniški izpit, če v koledarskem letu dopolnijo starost najmanj 14 let.

Izpitna komisija

152. člen

(1) Kandidati za voznike motornih vozil opravljajo vozniški izpit pred izpitno komisijo v izpitnem centru, ki si ga sami izberejo.

(2) Vozniški izpit za voznika motornih vozil lahko v Republiki Sloveniji opravljajo kandidati, ki imajo v Republiki Sloveniji stalno prebivališče ali začasno prebivališče več kot šest mesecev.

Pooblastilo

153. člen

Minister, pristojen za notranje zadeve, določi izpitne centre in njihova območja ter kraj, kjer se opravlja vozniški izpit, in kategorije vozil, za katere se v posameznem izpitnem centru glede na gostoto prometa, urejenost prometnih površin, opremljenost križišč, število kandidatov za voznike opravljajo vozniški izpiti, ter imenuje predsednika, namestnika in člane izpitne komisije.

Sestava komisije

154. člen

(1) Predsednik, namestnik predsednika ter člani izpitne komisije morajo imeti najmanj višjo strokovno izobrazbo.

(2) Član izpitne komisije je lahko oseba, ki najmanj dve leti dela kot voznik inštruktor v avto šoli, je telesno in duševno zmožna za to delo, ima veljavno vozniško dovoljenje za voznika vozil kategorij, za katere ocenjuje kandidate za voznike, ima veljavno dovoljenje za voznika inštruktorja najmanj kategorije B in opravljen preizkus usposobljenosti pred komisijo in po programu, ki jo določi minister, pristojen za notranje zadeve, za kategorijo, za katero bo ocenjeval kandidate za voznike.

(3) Predsednik, namestnik predsednika ali član izpitne komisije iz prvega in drugega odstavka tega člena ne more biti oseba, ki je v delovnem razmerju v avto šoli, ki izobražuje kandidate za voznike, ali v njej opravlja začasna ali občasna dela.

Prva pomoč

155. člen

(1) Izpit iz prve pomoči, kot del izpita za voznike motornih vozil A, B, C in E kategorije, opravi kandidat pri območni organizaciji Rdečega križa po posebnem programu.

(2) Program predpiše minister, pristojen za zdravstvo, na predlog Strokovnega centra za prvo pomoč Rdečega križa Slovenije.

(3) O opravljenem izpitu se izda potrdilo.

(4) Minister, pristojen za zdravstvo, določi, kateri izpit iz prve pomoči in kakšna zdravstvena izobrazba so pogoj, da je kandidat za voznika oproščen izpita iz prve pomoči. Izpita ne opravlja kandidat za voznika, ki že ima vozniško dovoljenje A, B, C ali E kategorije, in kandidat, ki je tega izpita oproščen.

Evidence

156. člen

(1) Izpitni center vodi register o opravljanju vozniških izpitov in zapisnik o opravljenem izpitu. Register mora vsebovati naslednje podatke:

- zaporedno številko vpisa v register;
 - enotno matično številko občana, ime in priimek, naslov stalnega ali začasnega prebivališča ter rojstni datum in kraj rojstva kandidata;
 - podatke o potrdilu o opravljenem preizkusu iz "Ravnanje ob prometni nesreči" in o izdanem zdravniškem spričevalu;
 - osebne podatke o vozniku inštruktorju in avto šoli, pri kateri se je kandidat za voznika usposabljal;
 - podatke o uspešnosti pri vozniškem izpitu po posameznem vozniku inštruktorju, avto šoli in članu izpitne komisije;
 - datum kandidatovega opravljanja teoretičnega in praktičnega dela vozniškega izpita in njegovo uspešnost;
 - opombe.
- (2) Zapisnik mora vsebovati naslednje podatke:
- zaporedno številko vpisa v register;
 - naziv izpitne komisije in njeno sestavo;
 - oceno izpita iz teorije in vožnje;
 - kategorijo, za katero je kandidat opravljal vozniški izpit;
 - datum opravljanja izpita;
 - podpis ocenjevalca.

Program vozniškega izpita

157. člen

(1) Na vozniškem izpitu se ugotavlja, ali kandidat za voznika motornih vozil kategorij A, B, C, D, E in F obvlada teoretično znanje, ki je predpisano s programom usposabljanja, vožnjo motornega vozila oziroma motornega vozila s priklopnim vozilom določene kategorije na cesti s potrebno spretnostjo.

(2) Na vozniškem izpitu se ugotavlja, ali kandidat za voznika motornih vozil kategorij G in H obvlada teoretično znanje, ki je predpisano s programom usposabljanja, za voznika motornih vozil kategorije H pa se ugotavlja tudi kandidatovo praktično znanje tehnike vožnje kolesa z motorjem.

Pooblastilo

158. člen

Minister, pristojen za notranje zadeve, izda natančnejše predpise o pogojih in načinu opravljanja vozniškega izpita za voznika motornih vozil, o delu izpitnih komisij, o strokovnem izobraževanju članov izpitnih komisij in o evidencah, ki jih vodijo izpitni centri.

Stroški izpita

159. člen

Stroške vozniškega izpita plača kandidat. Višino stroškov določi minister, pristojen za notranje zadeve.

4. Zdravstveni pregledi voznikov*Dolžnost opraviti zdravstveni pregled*

160. člen

(1) Kandidati za voznike motornih vozil kategorij A, B, C, D, E in F morajo pred začetkom praktičnega dela usposabljanja opraviti zdravstveni pregled.

(2) Vozniki motornih vozil morajo opravljati tudi kontrolne zdravstvene preglede.

Pogoji za opravljanje zdravstvenega pregleda

161. člen

(1) Na zdravstvenih pregledih iz 160. člena tega zakona se ugotavlja, ali ima kandidat za voznika ali voznik potrebno telesno in duševno zmožnost za vožnjo motornega vozila.

(2) Zdravstvene preglede kandidatov za voznike in voznikov opravljajo pooblaščenice zdravstvene organizacije oziroma pooblaščenici zasebni zdravniki, ki so usposobljeni za opravljanje takih pregledov.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev. Zasebni zdravnik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, se kaznuje z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev.

Ugovor zoper zdravstveno spričevalo

162. člen

(1) Kandidat za voznika motornega vozila in voznik, ki se ne strinja z zdravstvenim spričevalom o telesni in duševni zmožnosti za vožnjo motornih vozil, lahko zahteva ponovni zdravstveni pregled pred posebno zdravstveno komisijo.

(2) Mnenje komisije iz prejšnjega odstavka je dokončno.

Pooblastilo

163. člen

Minister, pristojen za zdravstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve:

- izda natančnejše predpise o zdravstvenih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati vozniki motornih vozil in vozniki inštruktorji;
- določi pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pooblaščenice zdravstvene organizacije oziroma zasebni zdravniki;
- določi način in postopek izdajanja zdravstvenih spričeval za voznike motornih vozil;
- pooblasti zdravstvene organizacije oziroma zasebne zdravnike za opravljanje zdravstvenih pregledov kandidatov za voznike in voznike motornih vozil kategorij A, B, C, D, E, F, G in H;
- imenuje komisije iz 162. člena tega zakona;
- pooblasti laboratorij za ugotavljanje alkoholiziranosti voznikov ter drugih udeležencev v cestnem prometu.

Izdaja zdravstvenega spričevala

164. člen

(1) Zdravstveno spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika motornega vozila kategorij A, B,

C, D in E, voznika ali voznika inštruktorja izda pooblaščen zdravstvena organizacija oziroma zasebni zdravnik na podlagi pregleda zdravnika.

(2) Pred izdajo zdravstvenega spričevala lahko zdravnik iz prejšnjega odstavka glede na rezultate pregleda in zdravstveno dokumentacijo lečečega zdravnika napoti kandidata za voznika, voznika in voznika inštruktorja motornega vozila na pregled še k drugemu zdravniku specialistu, po potrebi pa tudi k psihologu.

(3) Zdravstveno spričevalo o telesni in duševni zmožnosti kandidata za voznika in voznika kategorije F izda osebni zdravnik na podlagi predhodnega pregleda kandidata oziroma voznika.

(4) Zdravstveno spričevalo velja dve leti.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali zasebni zdravnik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Napotitev na kontrolni zdravstveni pregled

165. člen

(1) Na kontrolni zdravstveni pregled je treba poslati voznika, za katerega se sumi, da zaradi bolezni ali drugih zdravstvenih razlogov, uživanja alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih snovi ni več sposoben varno voziti v cestnem prometu.

(2) Sum obstaja zlasti takrat, ko je bil za voznika v zadnjih dveh letih večkrat (najmanj trikrat) podan predlog za uvedbo postopka o prekršku zaradi kršitve predpisov o varnosti cestnega prometa iz zdravstvenih razlogov, alkohola, mamil ali drugih psihoaktivnih snovi, ali ko se pri vozniku pojavi bolezen, katere simptomi lahko predstavljajo nevarnost v cestnem prometu.

(3) Napotitev na kontrolni zdravstveni pregled lahko zahtevajo policist, državni tožilec, sodnik, sodnik za prekrške, upravna enota, ki vodi evidenco o vozniku, zdravstvena organizacija, zdravnik zasebnik, kot tudi pravna oseba, upravni organ ali samostojni podjetnik-posameznik, pri katerem je voznik zaposlen.

(4) Voznika napoti na kontrolni zdravstveni pregled z odločbo upravna enota, ki vodi evidenco o vozniku.

Opravljanje kontrolnih zdravstvenih pregledov

166. člen

(1) Kontrolni zdravstveni pregled opravi pooblaščen zdravstvena organizacija oziroma zasebni zdravnik. Upravna enota z odločbo o napotitvi voznika na pregled določi pooblaščen zdravstveno organizacijo ali zasebnega zdravnika, ki opravi ta pregled.

(2) Vozniku ali vozniku inštruktorju, ki ne gre na kontrolni zdravstveni pregled, na katerega je bil poslan, se odvzame vozniško dovoljenje, dokler ne opravi tega pregleda oziroma dokler ne predloži dokazila o telesni in duševni zmožnosti za vožnjo motornih vozil.

Stroški pregleda

167. člen

(1) Stroške zdravstvenega pregleda plača kandidat za voznika oziroma voznik.

(2) Stroške kontrolnega zdravstvenega pregleda voznikov motornih vozil, ki opravljajo delo voznika, krije vselej pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, pri katerem je voznik zaposlen, stroške kontrolnih zdravstvenih pregledov drugih voznikov plačajo vozniki sami, razen invalidov, ki vozijo izključno preurejena motorna vozila. Kolikor z zakonom ni drugače določeno, stroške kontrolnega zdravstve-

nega pregleda nosi Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije.

(3) V primeru, da sum o voznikovi nezmožnosti za vožnjo s kontrolnim pregledom ni potrjen, gredo stroški pregleda v breme upravne enote, ki je z odločbo napotila voznika na ta pregled.

Zdravstveni pregledi starejših voznikov

168. člen

(1) Vozniki motornih vozil kategorij A, B, C, D in E, ki so dopolnili 80 let starosti, morajo na zdravstveni pregled najmanj vsaka tri leta.

(2) Spričevalo o telesni in duševni zmožnosti za vožnjo je pogoj za podaljšanje veljavnosti vozniškega dovoljenja voznikov iz prejšnjega odstavka.

Dvom o sposobnosti voznika za vožnjo

169. člen

(1) Če se med pregledom ali zdravljenjem utemeljeno podvomi o voznikovi telesni ali duševni zmožnosti za vožnjo motornega vozila, zdravnik voznika na to opozori in mu svetuje kontrolni pregled pri pooblaščen zdravstveni organizaciji ali zasebnem zdravniku. Zdravnik mora to zabeležiti v zdravstven karton in zdravstveno izkaznico voznika.

(2) Če se pri pregledu v pooblaščen zdravstveni organizaciji ali pri zasebnem zdravniku ugotovi, da je voznik postal telesno ali duševno nezmožen voziti motorno vozilo, mora zdravstvena organizacija oziroma zasebni zdravnik to sporočiti upravni enoti, ki vodi evidenco o vozniku.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali zasebni zdravnik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Odvzem in omejitev vozniškega dovoljenja iz zdravstvenih razlogov

170. člen

(1) Upravna enota na podlagi zdravstvenega spričevala odvzame vozniku ali vozniku inštruktorju vozniško dovoljenje za toliko časa, dokler se z zdravstvenim pregledom ne ugotovi, da je telesno in duševno zmožen voziti motorna vozila.

(2) Vozniku ali vozniku inštruktorju, ki ima dovoljenje za vožnjo motornih vozil več kategorij, vendar mu je ta pravica iz razlogov, določenih v prejšnjem odstavku, omejena le za posamezno ali posamezne kategorije, se izda novo vozniško dovoljenje oziroma dovoljenje za voznika inštruktorja, v katero se vpišejo tiste kategorije motornih vozil, ki jih ima pravico voziti.

Seminar za voznike

171. člen

(1) Voznika, ki doseže ali preseže 8 kazenskih točk, organ, ki vodi evidenco o kazenskih točkah, o tem pisno obvesti.

(2) Voznik, ki doseže ali preseže 13 kazenskih točk, pa ne preseže 17 kazenskih točk, se sme udeležiti seminarja, katerega program obsega vsebine o varnosti cestnega prometa in o socialnih odnosih med udeleženci v cestnem prometu in vadbo varne vožnje. Po uspešno zaključenem seminarju se vozniku, enkrat v dveh letih, izbrisajo iz evidenc 4 kazenske točke.

(3) Minister, pristojen za šolstvo, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, predpiše program seminarja, določi pogoje za izvajanje programa in pooblasti organizacije za izvajanje programa.

X. VOZILA

1. Pogoji za udeležbo v prometu

Dimenzije, skupne mase in osne obremenitve

172. člen

(1) Vozila v cestnem prometu morajo izpolnjevati predpisane pogoje glede dimenzij, skupne mase, osne obremenitve, glede varstva okolja ter imeti brezhibne predpisane naprave in opremo.

(2) Vozilo s tovorom ne sme presegati največjih dovoljenih dimenzij, ki so predpisane za posamezne vrste vozil.

(3) Vozila, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev glede dimenzij, skupne mase in osne obremenitve, smejo biti v cestnem prometu, če izpolnjujejo posebne pogoje, ki omogočajo varen in neoviran promet, določene v posebnem dovoljenju, izdanem po predpisih o javnih cestah.

(4) Z denarno kaznijo 40.000 tolarjev se kaznuje voznik, ki vozi v cestnem prometu vozilo, ki ne izpolnjuje predpisanih pogojev glede dimenzij, skupne mase ali osne obremenitve, pa nima posebnega dovoljenja iz tretjega odstavka tega člena ali ne izpolnjuje pogojev iz tega dovoljenja, ali varstva okolja, ali nima brezhibnih predpisanih naprav za upravljanje, naprav za ustavljanje, naprav za povezavo vlečnega in priklopnega vozila, pnevmatik ali tahografa, ali če tahograf ne deluje brezhibno.

(5) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje voznik, ki vozi v cestnem prometu vozilo, ki nima brezhibnih drugih predpisanih naprav ali predpisane opreme.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek iz četrtega odstavka tega člena pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

V tujini registrirana vozila

173. člen

Motorna in priklopna vozila, registrirana v tujini, smejo biti v cestnem prometu v Republiki Sloveniji, če imajo brezhibne naprave in opremo, predpisane z veljavno mednarodno konvencijo o cestnem prometu. Glede dimenzij, skupne mase in osne obremenitve pa velja, da morajo izpolnjevati pogoje, predpisane za motorna in priklopna vozila, registrirana v Republiki Sloveniji.

174. člen

(1) Motorna in priklopna vozila smejo biti v cestnem prometu, če:

1. so registrirana in imajo prometno dovoljenje oziroma veljavno prometno dovoljenje za začasno registrirano vozilo ali če imajo veljavno potrdilo za preizkusno vožnjo;

2. so označena s predpisanimi registrskimi ali preizkusnimi tablicami, ki so izdane za njihovo označitev;

3. so tehnično brezhibna in predpisano označena z veljavno nalepko za tehnični pregled;

4. so v skladu s predpisi obvezno zavarovana.

(2) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka smejo biti v cestnem prometu motokultivatorji in delovni stroji, če imajo brezhibne predpisane naprave in opremo.

(3) Za nova motorna vozila, ki še niso bila registrirana, ne velja pogoj iz 3. točke prvega odstavka tega člena, če so označena s preizkusnimi tablicami, izdanimi za njihovo označitev.

(4) Motorna in priklopna vozila diplomatskih in konzularnih predstavništev in misij tujih držav ter predstavništev mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji in njihovega osebja, tujih trgovinskih, prometnih, kulturnih in drugih predstavništev, tujcev, ki stalno ali začasno prebivajo v Republiki

Sloveniji več kot šest mesecev, ter druga motorna in priklopna vozila, ki so v Republiki Sloveniji na podlagi carinske deklaracije za sprostitev blaga v prost promet ali začasni uvoz, ki traja dalj kot šest mesecev, smejo biti v prometu v Republiki Sloveniji, če so registrirana v Republiki Sloveniji.

(5) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali četrtem odstavkom tega člena.

(6) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali četrtem odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

(7) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(8) Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 10.000 tolarjev.

2. Registracija vozil

Stvarna in krajevna pristojnost za registracijo

175. člen

(1) Registracijo, izdajo prometnega dovoljenja, vpis sprememb podatkov v prometno dovoljenje in vpis podatkov v evidenco registriranih vozil opravi upravna enota, na območju katere ima lastnik motornega ali priklopnega vozila svoje stalno prebivališče ali sedež oziroma začasno prebivališče, če v Republiki Sloveniji nima stalnega prebivališča.

(2) Registracijo in izdajo prometnega dovoljenja lahko opravijo tudi organizacije, ki opravljajo tehnične preglede motornih in priklopnih vozil, če jih upravna enota za to posebej pooblasti.

(3) Organ iz prejšnjega odstavka mora hkrati s pooblastilom določiti pogoje za delo, ki jih mora izpolnjevati taka organizacija, in tudi opravlja nadzor nad njenim delom.

(4) Registracijo, izdajo prometnega dovoljenja, vpis sprememb podatkov v prometno dovoljenje in vpis podatkov v evidenco registriranih vozil za vozila Ministrstva za notranje zadeve opravi Ministrstvo za notranje zadeve.

Evidenca

176. člen

(1) Vozilo se registrira tako, da se registrska označba, določeni podatki o vozilu in lastniku vozila vpišejo v evidenco registriranih vozil.

(2) Vozilo se registrira na ime lastnika vozila. Če je vozilo v lasti več oseb, se registrira na ime osebe, ki jo določijo solastniki. Vozilo, ki je predmet pogodbe o leasingu ali pogodbe o zakupu, se lahko registrira na ime uporabnika vozila, če lastnik vozila s tem soglaša. V tem primeru se določila zakona, ki veljajo za lastnika vozila, smiselno uporabljajo tudi za uporabnika. V takem primeru se v prometnem dovoljenju navede tudi lastnika – leasingodajalca oziroma zakupodajalca.

(3) Evidenca registriranih vozil vsebuje naslednje podatke:

- registrsko označbo;
- datum registracije;
- upravno enoto, ki vodi evidenco o vozilu;
- številko vpisa;
- podatke o prvi registraciji (datum, kraj, registrska označba);
- serijsko številko izdanega prometnega dovoljenja;

– podatke o lastniku: ime in priimek oziroma firma, naziv, naslov stalnega ali začasnega prebivališča oziroma sedeža;

– podatke o vozilu: vrsta, znamka, tip, država, v kateri je bilo vozilo izdelano, leto izdelave, številka šasije oziroma karoserije in tip motorja, moč in prostornina motorja, masa praznega vozila, dovoljena nosilnost, število sedežev in stojišč, oblika ali namen karoserije, barvo vozila in vrsta goriva, ki ga vozilo troši;

– podatke o tehničnem pregledu vozila: rok označen na nalepki, v katerem bo moral biti opravljen tehnični pregled vozila, in pravna oseba, ki je opravila tehnični pregled;

– podatke o zavarovalnici, pri kateri je sklenjeno obvezno zavarovanje, in številko zavarovalne police;

– številko izjave o ustreznosti vozila oziroma številko izjave o ustreznosti posamično pregledanega vozila.

(4) Evidenca registriranih vozil lahko poleg podatkov iz prejšnjega odstavka vsebuje tudi podatke o pridržku lastniške pravice in o zastavnih pravicah na vozilu.

Pogoji za registracijo

177. člen

(1) Vozilo se registrira na prošnjo lastnika vozila. Prošnji je treba priložiti naslednja dokazila:

– dokaz o izvoru (prometno dovoljenje oziroma drug ustrezen dokument in vsa dokazila o spremembi lastništva vozila od zadnje registracije vozila) in lastniki vozila oziroma posameznih delov vozila, ki so bili naknadno vgrajeni (šasija, motor itd.);

– dokazilo o predpisanem obveznem zavarovanju;

– dokazilo o tehnični brezhibnosti vozila, ki ne sme biti starejše od 30 dni, razen za vozila, za katera skladno s 188. členom tega zakona tehnični pregled ni obvezen;

– izjavo prodajalca oziroma uvoznika, da vozilo ustreza vsem predpisanim pogojem za varno udeležbo v prometu. Izjava mora vsebovati tudi vse podatke o vozilu iz 3. odstavka 176. člena tega zakona;

– dokazilo carinskega organa o carinjenju dokončno ali začasno uvoženega vozila;

– dokazilo o plačilu oziroma o oprostitvi plačila davka za vozilo;

– dokazilo o plačilu drugih obveznosti (taksa, prometno dovoljenje, registrske tablice itd.).

(2) Za registrirano vozilo se izda prometno dovoljenje in predpisano število registrskih tablic.

Vrste in vsebina registrskih tablic

178. člen

(1) Lastniku vozila se ob registraciji vozila izdajo ustrezne registrske tablice, in sicer:

1. registrske tablice za osebne avtomobile, kombinirana vozila, tovorna vozila, delovna vozila in avtobuse;

2. registrske tablice za motorna kolesa;

3. registrske tablice za kolesa z motorjem;

4. registrske tablice za priklopna vozila;

5. registrske tablice za traktorje;

6. registrske tablice za traktorske priklopnike;

7. registrske tablice za motorna in priklopna vozila diplomatskih in konzularnih predstavništev, misij tujih držav in predstavništev mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji ter tujcev, zaposlenih v teh predstavništvih oziroma misijah;

8. registrske tablice za začasno registrirana motorna in priklopna vozila in začasne registrske tablice za izvoz vozila;

9. registrske tablice za motorna in priklopna vozila, ki ne izpolnjujejo predpisanih pogojev glede dimenzij (dolžina, širina, višina) ali katerih masa vozila presega 40 ton oziroma katera zaradi mase vozila presegajo dovoljene osne obremenitve;

10. registrske tablice za določena motorna in priklopna vozila Ministrstva za notranje zadeve in Ministrstva za obrambo.

(2) Lastniku motornega vozila, namenjenega za vleko lahkih priklopnikov, se izda le ena registrska tablica s ponovljeno registrsko označbo tega vozila.

(3) Označbe na registrskih tablicah so sestavljene iz oznake registracijskega območja, grba in največ šestih črk slovenske abecede ali številke oziroma kombinacije skupno največ šestih črk in številke. Za oznako registracijskega območja se ne uporablja črk O, Č, Š in Ž ter črke B v kombinaciji s številko 8, I v kombinaciji s številko 1 in G v kombinaciji s številko 6. Na registrskih tablicah se lahko uporabljajo tudi tuje črke X, Y in W.

(4) Motorna vozila morajo biti v cestnem prometu označena z dvema registrskima tablicama, razen motornih koles, koles z motorjem, priklopnih vozil, traktorjev in traktorskih priklopnikov, ki morajo biti označeni z eno registrsko tablico.

(5) Motorna vozila smejo biti na prednji ali zadnji strani opremljena samo z označbami, ki so s tem zakonom predpisane za posamezno vrsto vozil.

(6) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s četrtem, ali petim odstavkom tega člena.

Pritrditev registrskih tablic

179. člen

(1) Registrske tablice morajo biti na vozilu pritrjene tako, da tvorijo pravi kot z vodoravno osjo ceste, vertikalno pa tako, da niso upognjene ali kako drugače deformirane. Pritrjene morajo biti na mestu, ki ga je predvidel proizvajalec vozila, in sicer tako, da so dobro vidne in čitljive, da niso zakrite, dodatno prevlečene ali prekrite s kakršno koli snovjo.

(2) Vsebine, barve, mere in oblike registrskih tablic na vozilu ni dovoljeno spreminjati. Registrskih tablic ni dovoljeno prenesti na drugo osebo. Vozilo, ki je v prometu s spremenjeno vsebino, barvo, merami ali obliko registrske tablice od predpisanih, ni označeno s predpisanimi registrskimi tablicami.

(3) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev.

Zamenjava registrskih tablic

180. člen

(1) Lastnik vozila mora zamenjati registrske tablice za nove:

– kadar se za stalno preseli oziroma prenese sedež v drugo registracijsko območje;

– kadar je najmanj ena registrska tablica pogrešana ali uničena;

– kadar postanejo zaradi obrabljenosti neuporabne.

(2) Namesto pogrešane registrske tablice ali registrske tablice, ki jo je uničila upravna enota, se ne sme izdati nove registrske tablice z enakim delom označb za oznako registracijskega območja.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek lastnik vozila, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali samostojni podjetnik-

posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev.

Izbira dela označb po lastni želji

181. člen

(1) Del označbe registrske tablice, ki sledi oznaki registracijskega območja, je mogoče izbrati po lastni želji, če:

1. ne vsebuje kombinacije črk in števil, ki jih ni dovoljeno uporabljati po določbah 178. člena tega zakona;
2. že ni bil dodeljen ali rezerviran za drugega lastnika vozila na istem registracijskem območju;
3. ne vsebuje kombinacije, ki se uporablja za serijsko izdelane tablice;
4. je lastnik vozila vplačal poleg določene cene registrskih tablic dodatna sredstva za izbiro registrskih tablic po želji v višini, kot jo določi Vlada Republike Slovenije.

(2) Izbira dela označb registrske tablice, ki sledi oznaki registracijskega območja, je osebna pravica, ki je ni mogoče prenesti na drugo osebo. Lastnik vozila, ki bo registrirano s tako izbranimi registrskimi tablicami, mora registrske tablice, izbrane po lastni želji, naročiti ter vplačati določene stroške za izdelavo registrskih tablic in stroške za izbiro dela označbe registrskih tablic najmanj 60 dni pred registracijo vozila.

(3) Izbrani del označb registrske tablice, ki sledi oznaki registracijskega območja, je rezerviran za osebo, ki ga je izbrala, pet let od dneva izbire.

(4) Če lastnik vozila, ki je izbral po lastni želji del označb registrske tablice, ki sledi oznaki registracijskega območja, ne naroči registrskih tablic z izbranim delom označb v petih letih od dneva izbire oziroma ne zahteva registracije vozila z naročenimi registrskimi tablicami v šestih mesecih od dneva naročila, se registrske tablice uničijo, naročnik pa nima pravice do vračila vplačanih stroškov za izdelavo registrskih tablic in stroškov za izbiro dela označbe registrskih tablic.

(5) Dela označbe, ki sledi oznaki registracijskega območja, ni mogoče izbrati za registrske tablice iz 7. in 8. točke prvega odstavka 178. člena tega zakona.

Odvzem registrskih tablic

182. člen

(1) Vozilo, za katero ni bil uspešno opravljen tehnični pregled v 30 dneh po izteku veljavnosti nalepke, vozilo, ki ni obvezno zavarovano oziroma je uničeno, odpisano ali odsvojeno, mora lastnik odjaviti in hkrati z odjavo izročiti registrske tablice, razen če istočasno zaprosi za registracijo drugega vozila, ki ga upravna enota registrira z isto registrsko označbo. Obveznost odjave vozila in izročitve registrskih tablic velja tudi v primeru spremembe stalnega prebivališča ali sedeža lastnika v drugo registracijsko območje.

(2) Upravna enota hrani izročene registrske tablice šest mesecev od dneva izročitve, če namerava lastnik v tem roku registrirati isto ali drugo vozilo. Če v tem roku s temi registrskimi tablicami ni registrirano isto ali drugo vozilo, se izročene registrske tablice uničijo.

(3) Če v primerih iz prvega odstavka tega člena lastnik ne odjavi vozila in ne izroči registrskih tablic, upravna enota, ki vodi evidenco o tem vozilu, črta vozilo iz evidence in odvzame ter uniči registrske tablice.

(4) Za odvzete oziroma izročene registrske tablice lastnik vozila nima pravice do nadomestila stroškov za izdelavo in stroškov za izbiro dela označbe registrskih tablic.

(5) Lastnik registriranega vozila mora v 15 dneh prijaviti upravni enoti, ki vodi evidenco o tem vozilu, vsako spre-

membo (tehnično spremembo, spremembo lastništva, stalnega prebivališča oziroma sedeža, odjavo itd.), ki vpliva na spremembo podatkov v prometnem dovoljenju.

(6) K prijavi spremembe, ki vpliva na spremembo podatkov v prometnem dovoljenju, mora lastnik vozila priložiti listine, s katerimi dokazuje spremembo. Če se sprememba lastništva dokazuje s pogodbo, sklenjeno med fizičnima osobama ali fizično in pravno osebo oziroma s komisijско pogodbo, mora biti podpis fizične osebe, ki je bila lastnik vozila pred sklenitvijo pogodbe, overjen pri notarju.

(7) Novi lastnik vozila mora pri prijavi spremembe lastništva vozila priložiti dokazilo o sklenjenem obveznem zavarovanju.

(8) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek lastnik vozila, ki ravna v nasprotju s prvim, ali petim odstavkom tega člena.

(9) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba in samostojni podjetnik-posameznik, ki ravna v nasprotju s prvim, ali šestim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Preizkusne tablice

183. člen

(1) Potrdilo za preizkusno vožnjo in preizkusne tablice se izda največ za pet dni za naslednja vozila:

- za nova, predelana in popravljena vozila, s katerimi se na javnih cestah opravlja vožnja za preizkus ali prikaz njihovih lastnosti;
- za vozila, ki so na poti od podjetja, v katerem so bila izdelana, do podjetja, v katerem bodo dokončana, ali do skladišča trgovskega podjetja;
- za vozila, ki so na poti na tehnični ali strokovni pregled oziroma na sejem zaradi prodaje;
- za vozila, ki so na poti od kraja prevzema do kraja registracije.

(2) Potrdila za preizkusno vožnjo in preizkusnih tablic se ne izda za vozilo, ki:

- ni obvezno zavarovano;
- je registrirano, razen za tista vozila, ki so na poti iz kraja, v katerem so bile registrske tablice oddane, odvzete, uničene ali pogrešane, do kraja, v katerem bodo zanje izdane nove registrske tablice.

(3) Potrdilo za preizkusno vožnjo in preizkusne tablice izda upravna enota, na območju katere se bo pričela vožnja vozila iz prvega odstavka tega člena.

(4) Upravna enota lahko pooblasti za izdajo potrdil za preizkusno vožnjo vozil in preizkusnih tablic za vozila iz prvega odstavka tega člena pravno osebo ali samostojnega podjetnika-posameznika, ki je registriran za prodajo vozil, če je to utemeljeno z obsegom prodaje vozil. Dovoljenje za uporabo kovinskih preizkusnih tablic lahko dobijo pravne osebe ali samostojni podjetniki-posamezniki, registrirani za prodajo vozil za dobo enega leta, z možnostjo ponovne izdaje dovoljenja. Kovinskih preizkusnih tablic ni dovoljeno uporabljati za vozila, ki so namenjena za preizkušanje pri pravni osebi ali samostojnemu podjetniku-posamezniku, ki sta registrirana za prodajo vozil. Pravni osebi ali samostojnemu podjetniku-posamezniku, ki izda potrdilo za preizkusno vožnjo in preizkusne tablice v nasprotju z določbo prvega ali drugega odstavka tega člena, se dano pooblastilo preklicuje.

(5) Vozilo se sme uporabljati samo na relaciji, ki je navedena v potrdilu za preizkusno vožnjo.

(6) Z denarno kaznijo 5.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s petim odstavkom tega člena.

Posebne registrske tablice

184. člen

Motorna in priklopna vozila diplomatskih in konzularnih predstavništev, misij tujih držav in predstavništev mednarodnih organizacij v Republiki Sloveniji ter tujcev, zaposlenih v teh predstavništvih oziroma misijah, registrira upravna enota, kjer je sedež registracijskega območja, na območju katerega ima tako predstavništvo ali misija svoj sedež oziroma kjer ima tujec, zaposlen v takem predstavništvu ali misiji, prebivališče.

Registracija vozil Ministrstva za obrambo

185. člen

Način registracije vozil Ministrstva za obrambo in obliko ter vsebino registrskih tablic predpiše minister, pristojen za obrambo.

Začasna registracija

186. člen

(1) Začasno se registrirajo motorna in priklopna vozila, katerih lastniki so tujci, ki jim je dovoljeno začasno prebivanje v Republiki Sloveniji, oziroma državljani Republike Slovenije, ki imajo v Republiki Sloveniji le začasno prebivališče. Začasno se registrirajo na domačo pravno ali fizično osebo tudi v skladu s carinskimi predpisi začasno uvožena vozila, ki se uporabljajo po pogodbi o leasingu ali pogodbi o poslovnem sodelovanju, sklenjeni med domačim in tujim podjetjem, oziroma za sejme ali športna tekmovanja.

(2) Prometno dovoljenje za vozilo iz prejšnjega odstavka se izda z veljavnostjo največ enega leta.

(3) Začasno se registrirajo tudi vozila, ki jih tujec po končanem bivanju odpelje iz Republike Slovenije, in vozila, kupljena v Republiki Sloveniji, ki bodo registrirana v drugi državi.

(4) Prometno dovoljenje za vozilo iz prejšnjega odstavka se izda z veljavnostjo za čas, ki je potreben, da se vozilo prepelje v državo, kjer bo registrirano, oziroma največ za 30 dni.

(5) Začasno registrirana vozila so registrirana do poteka veljavnosti prometnega dovoljenja.

Pooblastilo

187. člen

Minister, pristojen za notranje zadeve, izda natančnejše predpise o registraciji in izdaji prometnega dovoljenja, objavi motornih in priklopnih vozil, prijavi sprememb in podaljšanju veljavnosti prometnega dovoljenja za začasno registrirano vozilo in določi obrazec prometnega dovoljenja ter prometnega dovoljenja za začasno registrirano vozilo, obliko, barvo, vsebino in mere registrskih tablic, registracijska območja ter njihove oznake.

3. Tehnični pregledi*Roki in opravljanje tehničnih pregledov*

188. člen

(1) Tehnični pregledi motornih in priklopnih vozil, razen motokultivatorjev in delovnih strojev, se opravljajo najmanj enkrat na leto.

(2) Tehnični pregledi motornih in priklopnih vozil, s katerimi se opravlja javni prevoz potnikov, avtobusov za prevoz potnikov za lastne potrebe, motornih in priklopnih vozil, ki prevažajo nevarne snovi, in vozil, ki se uporabljajo za učenje vožnje v avto šolah, ter motornih in priklopnih vozil, starejših

od 12 let, razen delovnih strojev, motokultivatorjev, počitniških priklopnikov in lahkih priklopnikov, se opravljajo vsakih šest mesecev.

(3) Prvi tehnični pregled se opravi:

1. eno leto po prvi registraciji:

- za tovorna vozila, katerih največja dovoljena masa presega 3500 kg;

- za avtobuse;

- za priklopna vozila, razen za lahke priklopnike in počitniške prikolice;

- za motorna vozila, s katerimi se opravlja javni prevoz potnikov;

- za motorna vozila, ki se uporabljajo za usposabljanje kandidatov za voznike;

- za motorna vozila za izposajo brez voznika;

- za intervencijska vozila, ki se uporabljajo kot vozila s prednostjo;

2. tri leta po prvi registraciji:

- za vsa druga motorna in priklopna vozila.

(4) Rabljena motorna in priklopna vozila ter motorna in priklopna vozila, ki so v Republiko Slovenijo uvožena brez posredovanja pooblaščenega zastopnika, morajo biti pred registracijo tehnično pregledana.

(5) Pri tehničnem pregledu se ugotovijo podatki o vozilu iz 176. člena tega zakona, stanje predpisanih naprav in opreme in izpolnjevanje drugih pogojev, predpisanih za udeležbo v cestnem prometu.

(6) O opravljenem tehničnem pregledu se vodi in izda zapisnik na predpisanem obrazcu.

(7) Za motorno ali priklopno vozilo, ki je bilo na tehničnem pregledu spoznano kot sposobno za vožnjo v cestnem prometu, se izda nalepka, s katero se označi na vozilu rok veljavnosti tehničnega pregleda vozila.

(8) O opravljenem tehničnem pregledu motornih in priklopnih vozil se vodi evidenca, ki vsebuje podatke iz zapisnika o tehničnem pregledu.

(9) Stroške tehničnega pregleda plača lastnik vozila.

189. člen

(1) Tehnične preglede motornih in priklopnih vozil opravljajo pravne osebe, ki jih za to pooblasti minister, pristojen za notranje zadeve.

(2) Pravna oseba iz prejšnjega odstavka (v nadaljnjem besedilu: pooblaščen organizacija) mora imeti ustrezne poslovne prostore z urejenim prostorom za dovoz in odvoz vozil ter potrebne parkirne površine, predpisano opremo in strokovno usposobljene delavce. Poslovni prostor za opravljanje tehničnih pregledov mora imeti najmanj eno računalniško vodeno preizkuševalno stezo.

(3) Tehnične preglede motornih in priklopnih vozil opravljajo delavci pooblaščen organizacije.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

190. člen

Minister, pristojen za notranje zadeve, lahko dovoli, da ima pooblaščen organizacija, kadar to terjajo razlogi, le preizkuševalno stezo za preizkušanje osebnih avtomobilov in motornih koles.

Pooblastilo

191. člen

Minister, pristojen za notranje zadeve, izda natančnejše predpise o pogojih za opravljanje tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil, o načinu opravljanja tehničnih pregledov in vodenju evidence o opravljenih tehničnih pregledih, predpiše obliko in vsebino nalepke za tehnični pregled, način

označevanja motornih in priklopnih vozil z nalepko za tehnični pregled in obrazec zapisnika o tehničnem pregledu.

192. člen

Minister, pristojen za znanost in tehnologijo, v soglasju z ministrom, pristojnim za notranje zadeve, izda natančnejše predpise o dimenzijah, skupni masi in osni obremenitvi vozil, o napravah, opremi in delih vozil ter o osnovnih pogojih, ki jih morajo izpolnjevati naprave, oprema in deli vozil v cestnem prometu.

Nadzor nad izvajanjem tehničnih pregledov

193. člen

(1) Opravljanje tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil ter vodenje evidenc nadzira ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, in upravna enota, na območju katere ima sedež pooblaščen organizacija.

(2) Dovoljenje za opravljanje tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil se lahko prekliče, če poslovni prostor ne izpolnjuje več pogojev za opravljanje teh pregledov, če predpisane naprave niso brezhibne ali če pooblaščen organizacija nima ustrezno usposobljenih strokovnih delavcev.

Delavci za opravljanje tehničnih pregledov

194. člen

(1) Tehnične preglede motornih in priklopnih vozil lahko opravljajo delavci, ki imajo najmanj srednjo strokovno izobrazbo strojne ali prometno tehnične smeri, in delavci s srednjo poklicno šolo avtomehanične smeri z opravljenim mojstrskim, delovodskim ali poslovodskim izpitom in tri leta ustreznih delovnih izkušenj in opravljen izpit za kontrolorja tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil (v nadaljnjem besedilu: tehnik-kontrolor).

(2) Izven delovnega časa tehnik-kontrolor ne sme opravljati avtomehaničnih del kot obrtnik oziroma samostojni podjetnik-posameznik.

(3) Organizacija, ki je pooblaščen za opravljanje tehničnih pregledov, ne sme opravljati tehničnih pregledov vozil, ki so njena last ali jih ima v najemu oziroma zakupu.

(4) Posamezna dela, vezana na tehnični pregled in postopek registracije motornih in priklopnih vozil, lahko opravljajo delavci, ki imajo najmanj srednjo strokovno izobrazbo in opravljen preizkus usposobljenosti za referenta za registracijo motornih in priklopnih vozil (v nadaljnjem besedilu: referent).

(5) Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek tehnik-kontrolor, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

Opravljanje izpita

195. člen

(1) Kandidat za tehnika-kontrolorja in kandidat za vodjo tehničnih pregledov opravljata izpit pred komisijo, ki jo imenuje minister za notranje zadeve. Evidenco o opravljenih izpitih za tehnika-kontrolorja in vodjo tehničnih pregledov vodi ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(2) Kandidat za referenta in kandidat za vodjo administracije opravljata preizkus usposobljenosti pred komisijo, ki jo imenuje upravna enota, na območju katere ima pooblaščen organizacija poslovni prostor za opravljanje tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil.

(3) Kandidatu, ki uspešno opravi izpit oziroma preizkus usposobljenosti, izda izpitna komisija potrdilo o opravljenem izpitu oziroma preizkusu usposobljenosti.

(4) Minister, pristojen za notranje zadeve, pooblasti organizacijo, ki pripravlja kandidate iz prvega in drugega odstavka tega člena za izpit oziroma preizkus.

Obnavljanje znanja

196. člen

(1) Tehniki-kontrolorji morajo vsako leto obnavljati znanje po programu, ki ga predpiše ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(2) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, najmanj enkrat letno preverja znanje tehnikov-kontrolorjev. Če tehnik-kontrolor ne opravi uspešno preverjanja znanja, ga lahko ponovno opravlja v roku enega meseca. Če pri ponovnem preverjanju ni uspešen, ga ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, napoti na ponovni izpit za tehnika-kontrolorja. Tehnik-kontrolor, ki ni uspešno opravil preverjanja znanja, ne sme opravljati tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil, dokler preverjanja znanja oziroma ponovnega izpita za tehnika-kontrolorja ne opravi uspešno.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki dopusti opravljati tehniku-kontrolorju iz drugega odstavka tega člena tehnične preglede motornih ali priklopnih vozil, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Redno in dodatno strokovno usposabljanje

197. člen

(1) Pooblaščen organizacija mora organizirati redno in dodatno strokovno usposabljanje tehnikov-kontrolorjev in referentov.

(2) Program rednega in dodatnega usposabljanja tehnikov-kontrolorjev obsega:

- predpise o varnosti cestnega prometa, ki se nanašajo na vozila;
- predpise o tehničnih pregledih motornih in priklopnih vozil;
- predpise o napravah, opremi, dimenzijah, skupni masi in osni obremenitvi vozil v cestnem prometu;
- poznavanje in delovanje glavnih sestavnih delov motornih in priklopnih vozil;
- praktično izvedbo tehničnega pregleda z uporabo predpisanih merilnih naprav in opreme;
- vodenje evidenc o tehničnih pregledih;
- osnove o preizkušanju predelanih motornih in priklopnih vozil;
- osnove o homologaciji motornih in priklopnih vozil.

(3) Program rednega in dodatnega usposabljanja referentov obsega:

- predpise o registraciji motornih in priklopnih vozil;
- vodenje upravnega postopka pri registraciji motornih in priklopnih vozil;
- predpise s področja obveznega zavarovanja;
- vodenje ročnih in računalniških evidenc registriranih vozil;
- praktično izvedbo registracije za motorno ali priklopno vozilo;
- predpise s področja tehničnih pregledov.

Pogoji za posamezne strokovne delavce

198. člen

(1) Enoto tehničnih pregledov mora voditi odgovorni delavec oziroma vodja tehničnih pregledov, ki morata imeti najmanj višjo strokovno izobrazbo in opravljen izpit po programu za vodjo tehničnih pregledov.

(2) Program izpita za vodjo tehničnih pregledov obsega program iz drugega odstavka 197. člena tega zakona, predpise in tehnične norme o homologaciji ter preizkušanju motornih in priklopnih vozil.

(3) Službo administrativno-tehničnih opravil v zvezi s tehničnimi pregledi in registracijo motornih vozil vodi vodja administracije, ki mora imeti srednjo strokovno izobrazbo ali

gimnazijo in opravljen izpit po programu iz tretjega odstavka 197. člena tega zakona.

Način opravljanja tehničnega pregleda

199. člen

(1) Tehnični pregled motornega ali priklopnega vozila mora biti opravljen v skladu z veljavnimi predpisi in navodili proizvajalca naprave, s katero se opravi posamezen pregled.

(2) Z denarno kaznijo 15.000 tolarjev se kaznuje za prekršek tehnik-kontrolor, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Preizkušanje vozil

200. člen

(1) Motorna in priklopna vozila, ki se posamično izdelujejo, predelujejo ali dodeljujejo, morajo biti pregledana v skladu s predpisi o homologaciji, preden se dajo v promet.

(2) Traktorje pregledujejo in preizkušajo pooblaščen pravne osebe, o preizkušnji izdajo izjavo o ustreznosti.

(3) Stroške pregleda in preizkusa vozila iz prvega odstavka tega člena plača lastnik vozila.

(4) Z denarno kaznijo 25.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 250.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 25.000 tolarjev.

Pooblastilo

201. člen

Minister pristojen za notranje zadeve, v soglasju z ministrom, pristojnim za znanost in tehnologijo, določi pravne osebe iz drugega odstavka 200. člena ter izda natančnejše predpise o pregledu in preizkušanju vozil in o izdajanju strokovnih mnenj.

Predelava vozila

202. člen

(1) Ob vsaki poškodbi ali predelavi naprav, ki so pomembne za varno vožnjo, preneha veljavnost nalepke za tehnični pregled.

(2) Nova nalepka za tehnični pregled se izda na podlagi predložene izjave ustreznosti in tehničnega pregleda vozila.

Napotitev na ponovni izpit

203. člen

(1) Če se pri nadzoru opravljanja tehničnih pregledov ugotovi, da tehnik-kontrolor ne opravlja svojega dela v skladu z določili 199. člena tega zakona, se ga na predlog pristojnega organa iz 193. člena tega zakona lahko pošlje na ponovno opravljanje izpita za tehnika-kontrolorja k pristojni izpitni komisiji.

(2) Predlog iz prejšnjega odstavka da lahko tudi pooblaščen organizacija, če ugotovi, da tehnik-kontrolor pomanjkljivo opravlja tehnične preglede.

(3) Odločbo o napotitvi na ponovni izpit iz prvega in drugega odstavka tega člena izda ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(4) Tehnik-kontrolor, ki je napoten na ponovni izpit, ne sme opravljati tehničnih pregledov motornih in priklopnih vozil, dokler tega izpita ne opravi.

(5) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju s četrtem odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Merilne naprave

204. člen

(1) Merilne naprave, ki jih uporablja pooblaščen organizacija pri tehničnih pregledih, morajo biti vselej brezhibne.

(2) Merilne naprave iz prejšnjega odstavka morajo biti pregledane, overjene in tipsko odobrene, skladno z določbami zakona o meroslovju.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Prekinitev opravljanja tehničnih pregledov

205. člen

(1) Pooblaščen organizacija mora takoj prekiniti opravljanje tehničnih pregledov, če se pokvari katera od merilnih naprav ali dvigalo.

(2) O prekinitvi opravljanja tehničnih pregledov zaradi pokvarjenih merilnih naprav ali dvigala mora pooblaščen organizacija takoj obvestiti upravno enoto, na območju katere opravlja tehnične preglede motornih in priklopnih vozil.

(3) Pooblaščen organizacija lahko nadaljuje opravljanje tehničnih pregledov, ko je okvarjena naprava popravljena in overjena in ko o tem obvesti organ iz prejšnjega odstavka.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba, ki ravna v nasprotju z določbami tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Pooblastilo

206. člen

Minister, pristojen za notranje zadeve, določi:

- pravne osebe, ki smejo izdelovati registrske tablice za motorna in priklopna vozila, tablice za preizkušnjo, tablice za označevanje vozil, na katerih se učijo kandidati za voznike, in ceno tablic;
- ceno tiskovin in obrazcev, ki se uporabljajo pri izvrševanju predpisov o varnosti cestnega prometa;
- višino stroškov izpitov za kontrolorja in vodjo tehničnih pregledov.

XI. ŠPORTNE IN DRUGE PRIREDITVE NA CESTI

Uporaba predpisov

207. člen

Določbe zakona o javnih shodih in javnih prireditvah veljajo tudi za športne in druge prireditve na cesti, kolikor ni v tem zakonu drugače določeno.

Izdaja dovoljenja

208. člen

(1) Športna ali druga prireditve na cesti pomeni izredno uporabo ceste in se lahko izvede le na podlagi dovoljenja ter v skladu s pogoji iz dovoljenja.

(2) Dovoljenje se izda organizatorju, ki je pravna oseba s sedežem v Republiki Sloveniji.

(3) Za športno ali drugo prireditev na cesti na območju ene upravne enote izda dovoljenje za to območje pristojna upravna enota.

(4) Za športno ali drugo prireditev na cesti z območja dveh ali več upravnih enot izda dovoljenje ministrstvo, pristojno za notranje zadeve.

(5) Dovoljenja za prireditev na cesti se ne sme izdati, če bi bilo potrebno zaradi prireditve začasno prepovedati promet, ker ga ni mogoče preusmeriti na drugo cesto, ali če bi bilo potrebno za daljši čas ustaviti promet na cestah z gostejšim prometom.

(6) Izjemoma se lahko izda dovoljenje za športno ali drugo prireditev na cesti tudi v primeru, ko na določenem odseku ceste ni obvozne ceste, vendar samo v času izven prometnih konic.

(7) Pred izdajo dovoljenja za prireditev na cesti mora organ, ki izda dovoljenje za prireditev, izvesti ustno obravnavo z organizatorjem prireditve. Na ustno obravnavo mora vabiti vse pravne in druge osebe, katerih udeležba bi lahko prispevala k določitvi ustreznih pogojev za varno izvedbo prireditve.

(8) Organizator športne ali druge prireditve na cesti je dolžan izvršiti vse potrebne ukrepe za varnost prireditve in si v primeru, če prireditev poteka po lokalnih cestah ali poteh, pridobiti pisno soglasje lokalne skupnosti.

(9) Z denarno kaznijo najmanj 100.000 tolarjev se kaznuje za prekršek oseba, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(10) Z denarno kaznijo najmanj 1.200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba-organizator, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, odgovorna oseba organizatorja pa z denarno kaznijo najmanj 120.000 tolarjev.

Prireditveni prostor

209. člen

Prireditveni prostor športne prireditve na cesti je prireditvena proga, prostori za gledalce in prostori za vozila udeležencev prireditve in gledalcev.

Koledar prireditev

210. člen

(1) Organizacija, ki vpiše športno hitrostno prireditev na cesti v koledar prireditev, je dolžna koledar pred začetkom tekmovalne sezone predložiti organu, pristojnemu za izdajo dovoljenja za to prireditev.

(2) Koledar prireditev mora vsebovati podatke o organizatorju, vrsti prireditve, času izvedbe in prireditveni progii.

Vloga za dovolitev prireditve

211. člen

(1) Popolno vlogo za dovolitev športne ali druge prireditve na cesti mora organizator predložiti pristojnemu organu najmanj 30 dni pred prireditvijo. Vloga mora poleg drugih predpisanih prilog vsebovati izjave oseb, odgovornih za varno izvedbo prireditve, da bodo zagotovile pravočasno in dosledno izvrševanje ukrepov, določenih v dovoljenju in načrtu ukrepov za varno izvedbo prireditve.

(2) V načrtu ukrepov za varno izvedbo prireditve na cesti je treba navesti zlasti ukrepe, ki jih bo zagotovil organizator za varnost udeležencev prireditve, gledalcev in ostalih udeležencev v prometu, podatke o tem, kje, za koliko časa in v kakšnem obsegu bo moten ali prekinjen cestni promet, število udeležencev prireditve in spremljevalcev.

(3) Vlogi za dovolitev športne hitrostne prireditve na cesti je treba priložiti dovoljenje za omejitev prometa ali zaporo ceste pristojnega upravnega organa za promet, če je zaradi prireditve potrebno prepovedati ali omejiti promet, in prometno tehnično dokumentacijo začasne prometne ureditve ob zapori ceste ali omejitvi prometa, ki jo izdelata pravna oseba, ki je registrirana za to dejavnost. Vlogi za dovolitev je potrebno priložiti tudi soglasje pristojnega organa lokalne skupnosti, če se prireditev ali z njo povezana preusmeritev prometa odvija na lokalnih cestah ali lokalnih poteh.

(4) Dovoljenje za omejitev prometa ali zaporo ceste mora organizator prireditve priložiti vlogi tudi za vse druge prireditve na cesti ali ob cesti, če je zaradi njih potrebno omejiti, preusmeriti ali prepovedati promet.

Spremljanje z vozili

212. člen

(1) Udeležence športne ali druge prireditve na cesti smejo spremljati le vozila, označena s posebnim znakom, ki ga določi organizator prireditve.

(2) Opis, oblike, barve, vsebine in dimenzije posebne znaka iz prejšnjega odstavka mora organizator prireditve priložiti vlogi iz 211. člena tega zakona.

(3) Z denarno kaznijo 10.000 tolarjev se kaznuje za prekršek voznik, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 150.000 tolarjev se kaznuje za prekršek organizator prireditve, ki ravna v nasprotju s prvim odstavkom tega člena, odgovorna oseba organizatorja pa z denarno kaznijo najmanj 15.000 tolarjev.

Stroški sodelovanja policistov

213. člen

Če morajo pri zagotavljanju varne izvedbe prireditve ali zaradi preusmerjanja prometa sodelovati policisti, mora organizator povrniti dejanske stroške, ki nastanejo z organizacijo in izvedbo zavarovanja prireditve.

Vzpostavitev prireditvenega prostora v prejšnje stanje

214. člen

(1) Organizator športne ali druge prireditve na cesti in prireditve ob cesti, ki vpliva na cestni promet, mora po končani prireditvi takoj odstraniti s ceste prometne znake, druge označbe, naprave in predmete, ki so bili postavljeni za izvedbo prireditve oziroma v zvezi s prireditvijo, in na prireditvenem prostoru vzpostaviti prejšnje stanje, očistiti cesto in prireditveni prostor.

(2) Z denarno kaznijo najmanj 750.000 tolarjev se kaznuje za prekršek organizator, ki ravna v nasprotju z določbo tega člena, odgovorna oseba organizatorja pa z denarno kaznijo najmanj 75.000 tolarjev.

Odgovornost lastnika vozila

215. člen

(1) Če se pojavi dvom, ali je lastnik oziroma imetnik uporabe vozila v času storitve prekrška vozil vozilo, in če se o tem ne želi izjaviti, se kaznuje za storjeni prekršek, kot da je vozil sam, razen če iz posebej opravičenih razlogov ni mogel vedeti, kdo je vozil vozilo.

(2) Če je lastnik vozila ali imetnik pravice uporabe vozila pravna oseba ali samostojni podjetnik-posameznik, se mora izjaviti odgovorna oseba. Če se o tem ne želi izjaviti, se kaznujeta za storjeni prekršek odgovorna oseba in pravna oseba.

XII. POSEBNI VARNOSTNI UKREPI IN POOBLASTILA

Posredovanje osebnih podatkov

216. člen

(1) Organi, pristojni za notranje zadeve, imajo v zvezi s svojim delom pravico pridobiti in uporabljati podatke o prekrških in kaznivih dejanjih voznikov, storjenih v cestnem prometu, ter o izrečenih kaznih in ukrepih.

(2) Organi in službe, ki zbirajo podatke iz prejšnjega odstavka, so jih dolžni posredovati organom za notranje zadeve, na njihovo zahtevo.

217. člen

(1) Voznik je dolžan imeti pri sebi dokumente, s katerimi dokazuje pravico voziti vozila v cestnem prometu, dokazila o vozilu, tovoru, izredni uporabi ceste in o izrednem prevozu ter jih na zahtevo policista izročiti na vpogled.

(2) Voznik mora na zahtevo policista omogočiti pregled vozila, opreme, naprav in tovara.

(3) Z denarno kaznijo najmanj 20.000 tolarjev in 1 do 4 kazenskimi točkami se kaznujejo za prekršek vozniki iz 1., 2., 3., 4. in 5. točke prvega odstavka 117. člena tega zakona, ki ravnajo v nasprotju z določbami tega člena. Ostali vozniki, ki ravnajo v nasprotju z določbami tega člena, se kaznujejo z denarno kaznijo 5.000 tolarjev.

Izločitev vozila

218. člen

(1) Policist začasno izloči iz prometa motorno vozilo:

- ki ima vgrajene tudi nehomologirane naprave, rezervne dele in opremo ali posamezne sklope;
- ki ni registrirano ali nima veljavnega potrdila za preizkusno vožnjo ali za katero je potekla veljavnost prometnega dovoljenja za začasno registrirano vozilo;
- ki ni tehnično brezhibno oziroma ni na predpisan način označeno z veljavno nalepko za tehnični pregled;
- ki ni obvezno zavarovano;
- ki je obremenjeno nad njegovo nosilnostjo ali ko obremenjenost presega predpisano razmerje med bruto močjo motorja, izraženo v kW, in največjo maso, izraženo v tonah;
- ki ima nepravilno naložen ali pritrjen tovor;
- ki samo ali skupaj s tovorom prekoračuje predpisane dimenzije ali osne obremenitve;
- če nima dovoljenja za prevoz ali ne izpolnjuje posebnih pogojev, določenih v dovoljenju za izredni prevoz, ali če krši določbe tega zakona o izredni uporabi cest;
- ki ne izpolnjuje predpisanih zahtev glede varstva okolja;
- ki mu v skladu z veljavnimi predpisi ni dovoljen vstop v državo;
- ki ni označeno z registrskimi tablicami;
- če je označeno z registrskimi tablicami, ki so izdane za drugo vozilo.

(2) Policist začasno izloči iz prometa tudi motorna vozila ali skupino vozil, za katerimi je zaradi počasne vožnje nastala kolona vozil.

(3) Policist, ki izloči vozilo iz prvega odstavka tega člena iz prometa, začasno odvzame registrske tablice oziroma preizkusne tablice.

219. člen

(1) Izločitev vozila traja toliko časa, dokler se ne odpravijo pomanjkljivosti ali pridobi posebno dovoljenje, vendar ne dlje kot 24 ur.

(2) Po preteku roka iz prejšnjega odstavka mora lastnik vozila vozilo odstraniti s ceste. Če tega ne stori, odstrani vozilo na voznikove stroške upravljavec ceste.

(3) Z denarno kaznijo 20.000 tolarjev se kaznuje za prekršek lastnik vozila, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena.

(4) Z denarno kaznijo najmanj 500.000 tolarjev se kaznuje za prekršek pravna oseba ali podjetnik posameznik, ki ravna v nasprotju z drugim odstavkom tega člena, odgovorna oseba pravne osebe pa z denarno kaznijo najmanj 50.000 tolarjev.

Odreditev tehničnega pregleda

220. člen

(1) Policist lahko odredi tehnični pregled in odvzame nalepko za tehnični pregled, če sumi, da motorno ali priklopno vozilo ni tehnično brezhibno zaradi napak na napravah za upravljanje ali zaviranje, da so v vozilo vgrajene nehomologirane naprave, nadomestni deli in oprema, ki bi morali biti homologirani, oziroma če je poškodovano v prometni nesreči.

(2) Voznik plača stroške tehničnega pregleda, če se pri pregledu ugotovi napaka na vozilu, zaradi katere je bilo vozilo poslano na tehnični pregled. Prav tako mora plačati stroške tehničnega pregleda voznik vozila, za katero se pri pregledu ugotovi, da je bila na vozilu že odpravljena napaka, zaradi katere je bilo vozilo poslano na tehnični pregled.

Odvoz parkiranega vozila

221. člen

Policist odredi odvoz parkiranega vozila z vozilom za odvoz vozil (pajek), če ugotovi, da parkirano vozilo ogroža druge udeležence v cestnem prometu. Odvoz vozila se opravi na stroške lastnika.

Zapuščeno vozilo

222. člen

(1) V primeru, da policist ali inšpektor za ceste najde zapuščeno vozilo, mora ugotoviti lastnika in mu odrediti, da vozilo odstrani na svoje stroške.

(2) Če lastnik ne odstrani zapuščenega vozila, policist, pristojen organ ali služba za nadzor cest pa ugotovi, da se vozilo v nobenem primeru ne more usposobiti za vožnjo, po predhodnem obvestilu lastnika odredi odstranitev na stroške lastnika.

(3) V primeru, ko policist, pristojen organ ali služba za nadzor cest ne more ugotoviti lastnika, zapuščeno vozilo pa se v nobenem primeru ne more usposobiti za vožnjo, odredi odstranitev.

(4) O najdenem zapuščenem vozilu in njegovi odstranitvi po določbah prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena mora policist, pristojen organ ali služba za nadzor cest sestaviti poseben zapisnik.

Prepoved nadaljnje vleke vozil

223. člen

(1) Če policist ugotovi, da vleka vozil ni v skladu s predpisi, prepove nadaljnjo vleko, dokler pomanjkljivosti niso odpravljene.

(2) Izjemoma lahko policist dovoli nadaljnjo vleko do najbližjega kraja, kjer je mogoče vozilo popraviti ali odpraviti napake pri vleki.

Prepoved vožnje

224. člen

Če policist ugotovi, da vozilo vozi po cesti, po kateri je vožnja tovrstnih vozil prepovedana, izloči vozilo, dokler ne preneha prepoved za vožnjo, oziroma odredi, da uporabi za

vožnjo drugo cesto. V primeru, da voznik ne uporablja zimске opreme takrat, ko je njena uporaba obvezna, izloči vozilo, dokler je voznik ne uporabi.

225. člen

Policist, ki ugotovi pomanjkljivosti na cesti, ki neposredno ogrožajo varnost prometa, odredi začasne ukrepe, s katerimi se prepreči ogrožanje udeležencev v cestnem prometu, in obvesti pristojen organ ali službo za nadzor cest in upravljavca ceste.

226. člen

(1) Policist, ki ugotovi, da za delo na cesti, za športno oziroma drugo prireditev na cesti ali ob njej ni izdano ustrezno dovoljenje, da je dovoljenju potekla veljavnost, da se ne odvija v skladu s predpisanimi pogoji, da je nezadostno zavarovana oziroma je promet slabo organiziran, lahko na kraju samem odredi začasne ukrepe za zavarovanje kraja oziroma za ureditev prometa ali začasno prepove nadaljnje izvajanje del ali športne oziroma druge prireditve na cesti ali ob njej.

(2) O ugotovitvah in začnih ukrepih iz prejšnjega odstavka mora policist takoj obvestiti pristojno upravo za notranje zadeve, ki obvesti o tem pristojen organ ali službo za nadzor cest.

(3) Začasni ukrepi iz prvega odstavka tega člena, ki jih odredi policist na kraju samem, veljajo do dokončne odločitve pristojne uprave za notranje zadeve oziroma pristojnega organa ali službe za nadzor cest.

Izločitev predelanih vozil

227. člen

(1) Če policist ugotovi, da je v cestnem prometu vozilo, ki je predelano tako, da ne ustreza tehničnim normativom, ki jih je določil proizvajalec, in zanj ni bilo izdano strokovno mnenje, tako vozilo izloči iz prometa in odvzame nalepko za tehnični pregled.

(2) Kolo s pomožnim motorjem, kolo z motorjem ali motorno kolo, ki je predelano tako, da presega največjo moč motorja ali največjo hitrost, določeno v deklaraciji proizvajalca vozila ali v predpisih o varnosti cestnega prometa, policist odvzame. O odvzemu izda potrdilo.

(3) Vozilo iz prejšnjega odstavka se pri pooblaščenem serviserju predela v prejšnje stanje. Stroške predelave in hrambe vozila, ter druge stroške v zvezi z izvajanjem določbe prejšnjega odstavka plača lastnik vozila.

(4) Vozilo se vrne lastniku, ko poravnava vse stroške. Če lastnik ne prevzame vozila v treh mesecih od dne, ko je bil o tem obveščen, se to prodaja na način, določen za prodajo najdenih predmetov; iz kupnine pa se poravnajo vsi stroški.

Prepoved vožnje osebi, ki ni zmožna voziti

228. člen

(1) Če policist ugotovi, da v cestnem prometu vozi vozilo oseba, za katero iz upravičenih razlogov meni, da ni zmožna voziti takega vozila, ji mora preprečiti nadaljnjo vožnjo.

(2) Če policist ugotovi, da v cestnem prometu voznik ali potnik kolesa s pomožnim motorjem, kolesa z motorjem ali motornega kolesa ne uporablja predpisane varnostne čelade oziroma je ne uporablja tako, kot je to predvideval proizvajalec, vozniku prepove nadaljnjo vožnjo in ga izloči iz prometa.

Odklonitev odredbe policista

229. člen

Če voznik odkloni izvršitev odredbe policista, nadaljuje vožnjo in z vožnjo oziroma z vozilom ovira ali ogroža varnost prometa, se tako vozilo izloči iz prometa in odpelje na najbližji primeren zavarovan prostor ter zadrži 24 ur.

Sodelovanje ministrstva

230. člen

(1) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, sodeluje v strokovnih in revizijskih komisijah, ki obravnavajo prometno ureditev, ter v komisijah, ki opravljajo tehnične preglede in prevzeme cest in cestnih objektov.

(2) Ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, sme zaradi zagotovitve varnosti prometa, zahtevati spremembo ali dopolnitev prometne ureditve.

231. člen

(1) Upravljavca ceste je dolžan predložiti ministrstvu, pristojnemu za notranje zadeve, letni načrt izvajanja del na cesti ali delu ceste.

(2) O vsaki spremembi prometne ureditve mora upravljavca ceste obvestiti pristojno policijsko postajo najmanj tri dni pred spremembo.

(3) Z denarno kaznijo 1.200.000 tolarjev se kaznuje za prekršek upravljavca ceste, ki ravna v nasprotju z določbama tega člena, odgovorna oseba upravljavca ceste pa z denarno kaznijo 120.000 tolarjev.

XIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

232. člen

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na uporabo nalepke oziroma traku, ki ga uporabljajo invalidi, se pričnejo uporabljati po šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

233. člen

(1) Določbi prvega in tretjega odstavka 7. člena tega zakona se pričneta uporabljati po enem letu od uveljavitve tega zakona.

(2) Osebe iz prvega in tretjega odstavka 7. člena tega zakona morajo zagotoviti, da imajo vozila, ki jih izdelujejo, popravljajo, predelujejo, vzdržujejo ali prodajajo, dokumentacijo in seznam vseh homologiranih naprav, rezervnih delov in opreme ali posameznih sklopov na vozilu.

234. člen

Določba 12. člena tega zakona, ki se nanaša na označevanje nekategoriziranih cest, in določba tretjega odstavka 79. člena tega zakona se pričneta uporabljati po šestih mesecih od uveljavitve tega zakona.

235. člen

(1) Avto šole in poslovne enote avto šol, ki so bile registrirane do sprejema tega zakona, morajo svoje delovanje uskladiti z določbami tega zakona v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

(2) Avto šole in poslovne enote avto šol morajo imeti v delovnem razmerju za določen ali nedoločen čas s polnim delovnim časom vodjo avto šole, ki izpolnjuje pogoj iz šestega odstavka 138. člena v petih letih od uveljavitve tega zakona.

(3) Do uskladitve z določbami tega zakona se za delo avto šol uporabljajo določbe zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 5/82, 40/84, 29/86 in Uradni

list RS, št. 1/91-I) ter pravilnika o avtošolah in o tablicah za označevanje vozil na motorni pogon, na katerih se kandidati za voznike učijo vožnje (Uradni list SRS, št. 3/83).

(4) Osebe, ki na dan uveljavitve tega zakona opravljajo dela vodje avto šole, morajo v petih letih opraviti izpit za vodjo avto šole po določbah tega zakona.

(5) Ministrstvo, pristojno za šolstvo določi izobraževalne organizacije po drugem odstavku 147. člena tega zakona v enem letu od uveljavitve tega zakona.

236. člen

Določba 154. člena tega zakona, ki se nanaša na izobrazbo predsednika in namestnika predsednika izpitne komisije, se prične uporabljati v dveh letih, za člane izpitne komisije pa v petih letih od uveljavitve tega zakona.

237. člen

Določbe tega zakona, ki se nanašajo na označevanje vozila z nalepko, določeno v 3. točki prvega odstavka 174. člena, deveti alineji tretjega odstavka 176. člena, petem odstavku 188. člena, ter določba drugega odstavka 105. člena tega zakona o obvezni postavitvi fizičnih naprav za umirjanje prometa se začnejo uporabljati v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

238. člen

Določba tretjega odstavka 10. člena tega zakona se prične uporabljati v dveh letih od uveljavitve tega zakona.

239. člen

Do pričetka uporabe določb, navedenih v 237. členu tega zakona, se v skladu s prvim odstavkom 4. člena ustavnega zakona za izvedbo temeljne ustavne listine o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 1/91-I) nadalje uporabljajo določbe tretjega in četrtega odstavka 196. člena in 201. člena zakona o temeljih varnosti cestnega prometa (Uradni list SFRJ, št. 50/88, 63/88, 80/89, 29/90 in 11/91), določbe prvega in drugega odstavka 128. in 133. člena zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 5/82, 40/84, 29/86 in Uradni list RS, št. 1/91-I), 5., 6., 8. in 10. člena pravilnika o registraciji motornih in priklopnih vozil (Uradni list SFRJ, št. 74/89) in 9. člena pravilnika o evidentiranju traktorjev in traktorskih priklopnikov (Uradni list SRS, št. 3/83), ki se nanašajo na veljavnost prometnega dovoljenja, podaljšanje njegove veljavnosti ter na vrnitev oziroma odvzem registrskih tablic za vozila, za katera ni bila podaljšana veljavnost registracije v 30 dneh po poteku.

240. člen

Določbe o registraciji koles z motorjem po 174. členu tega zakona se začnejo uporabljati v štirih letih od uveljavitve tega zakona.

241. člen

(1) Določba drugega odstavka 189. člena tega zakona o računalniško vodenih preizkuševalnih stezah se začne uporabljati v petih letih od uveljavitve tega zakona.

(2) Pooblaščen organizacije, ki opravljajo tehnične preglede na podlagi prvega odstavka 135. člena zakona o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 5/82, 40/84, 29/86 in Uradni list RS, št. 1/91-I), opravljajo svojo dejavnost do poteka roka iz prejšnjega odstavka.

242. člen

(1) Tehnik-kontrolor in referent, ki je na dan uveljavitve tega zakona zaposlen na takem delovnem mestu in nima izobrazbe, določene v 194. členu tega zakona, si mora v petih letih od dneva uveljavitve tega zakona pridobiti predpisano strokovno izobrazbo.

(2) Za tehnika-kontrolorja, ki ima več kot 10 let delovnih izkušenj na tem delovnem mestu in je starejši od 45 let, pogoj iz prejšnjega odstavka ne velja.

(3) Z dnem, ko začne veljati ta zakon, se preneha uporabljati zakon o temeljih varnosti cestnega prometa (Uradni list SFRJ, št. 50/88, 63/88, 80/89 in 29/90) in preneha veljati zakon o varnosti cestnega prometa (Uradni list SRS, št. 5/82, 40/84, 29/86 in Uradni list RS, št. 1/91-I), razen določb iz 239. člena tega zakona.

(4) Kolikor ni v določbah tega poglavja drugače določeno, se izvršilni predpisi, izdani na podlagi zakona o varnosti cestnega prometa in zakona o temeljih varnosti cestnega prometa, smiselno uporabljajo do izdaje ustreznih predpisov, izdanih na podlagi tega zakona, kolikor niso v nasprotju s tem zakonom.

243. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 326-07/89-1/59

Ljubljana, dne 2. aprila 1998.

Predsednik
Državnega zbora
Republike Slovenije
Janez Podobnik, dr. med. l. r.

VSEBINA

DRŽAVNI ZBOR

	Stran
1224. Zakon o zaključku lastninjenja in privatizaciji pravnih oseb v lasti Slovenske razvojne družbe (ZZLPPO)	1961
1225. Zakon o varnosti cestnega prometa (ZVCP)	1972

Izide 17. aprila 1998

ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

V četrtek, 16. aprila 1998 bo v uradnem listu objavljen nov zakon o varnosti cestnega prometa, ki bo začel veljati 1. maja 1998. V petek, 17. aprila bo zakon izšel v priročni knjižici s plastičnim ovitkom. Z uvodom izpod peresa ministra za notranje zadeve Mirka Bandlja bomo vsi vozniki in drugi udeleženci v prometu dobili popotnico, ki nas bo gotovo opozorila, da se v slovenskem cestnem prometu začinja novo obdobje.

Podrobnejša uvodna pojasnila k posameznim določbam zakona pa bodo izšla v Zbirki predpisov, ki jih bomo izdali kmalu po uveljavitvi zakona. Uvodna pojasnila bodo pripravili sodelavci Ministrstva za notranje zadeve, ki so tudi zasnovali zakonsko besedilo.

Cena knjižice s plastičnim ovitkom v velikosti

8 × 12 centimetrov je 1680 SIT

(10451)

NAROČILNICA

Uradni list
Republike Slovenije

Naročite po faksu: 125 14 18

S tem nepreklicno naročam

ZAKON O VARNOSTI CESTNEGA PROMETA

število izvodov

Naročeno knjižico mi pošljite na naslov

Firma - ime naročnika

Sektor - oddelek

Ulica in številka

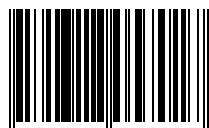
Kraj

Datum

Podpis pooblaščenice osebe

Žig

ISSN 1318-0576

Izdajatelj Služba Vlade RS za zakonodajo - Direktor Lojze Janko - Založnik Časopisni zavod Uradni list Republike Slovenije - Direktor in odgovorni urednik Marko Polutnik - Priprava ČZ Uradni list, Tisk Tiskarna SET, d.o.o., Vevče - Akontacija naročnine za leto 1998 je 15.330 SIT (s prometnim davkom), pri ceni posameznega Uradnega lista RS je vračunan 5% prometni davek - Naročnina za tujino je 300\$ - Reklamacije se upoštevajo le mesec dni po izidu vsake številke - Uredništvo in uprava Ljubljana, Slovenska 9 - Poštni predal 379/VII - Telefon direktor, sekretar, šef računovodstva 125 14 19, prodaja 125 02 94, računovodstvo, naročnine 125 23 57, telefaks 125 14 18, uredništvo 125 73 08, uredništvo - telefaks 125 01 99 - Internet <http://www.uradni-list.si> - e-mail: info@uradni-list.si - Žiro račun 50100-603-40323 - Po mnenju Ministrstva za kulturo se ta publikacija uvršča med proizvode, od katerih se plačuje davek od prometa proizvodov po 13. točki tarifne številke 3 zakona o prometnem davku (Uradni list RS, št. 4-245/92 z dne 25. januarja 1992)